ပေကုန်းကျေးရွာ

မိုင်းဒိုင်းကျေးရွာအုပ်စု

သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် (၂၀၁၇ - ၂၀၂၁)

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ပေကုန်းကျေးရွာ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

(စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ

မာတိကာ

မာတိကာ ၁
အတိုကောက်စကားလုံးများ ၅
စကားချီး ၆
လမ်းလယ်ကျစ်ကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ် ၈

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာ နှင့် အစီအစဉ် ၉

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု ၉
(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ဝ့်ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်
(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ၁၁
(က) တည်နေရာ၊ ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား
(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ ၁၁
(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်လက်များ
(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု
(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု
(ဃ) ကျန်းမာရေး နှင့် အာဟာရ
(င) ပညာရေးနှင့်ကျွမ်းကျင်မှုများ
(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၄
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်
(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ
(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု
(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု
(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး
(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု
(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအားလက်လှမ်းမီမှု - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့်ဆက်သွယ်ရေး
(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၁၉
(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ ၂၁

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များ နှင့် ဗဟိုအဆင့် မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ ၂၂

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့်ငှ် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်ကာလ ၂၃
(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်
(ခ) ကဏ္ဍ နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း
(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ
(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ် ၂၄
(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့်အစီအစဉ်များ ၂၅
(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ
(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ
(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန် နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန် အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ
(၁၁) စီမံကိန်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့်အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း ၂၇
(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း
(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း
(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ
နောက်ဆက်တွဲ (၁) စီမံကိန်း ဇယားများ ၃၀
(၁) လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁လူဦးရေ နှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ
ဇယား ၂ လုပ်သား အင်အား နှင့် ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း အမျိုးအစား
ဇယား ၃ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၄ ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ
ဇယား ၅ ဥစ္စာဓနအဆင့်အခြေအနေ
ဇယား ၆ ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ
ဇယား ၇ ကူညီ စောင့်ရှောက်မှုအထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၈ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ
ဇယား ၉ ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

(၂) ကဏ္ဍအသီးသီး၏လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၁၀ ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ
ဇယား ၁၂ ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု
ဇယား ၁၃ ကျေးရွာ၏ ရေအရင်းအမြစ် နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ
ဇယား ၁၄ အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း
ဇယား ၁၅ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံး ကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု
ဇယား ၁၆ သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၁၇ သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၁၈ မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ
ဇယား ၁၉ မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ
ဇယား ၂၀ မွေးမြူရေး နှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ
ဇယား ၂၁ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ
ဇယား ၂၂ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၃ ကုန်စည် နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ
ဇယား ၂၄ ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား ၂၅ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် နှင့် သဘာဝ အရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့် နှင့် အခက်အခဲများ
ဇယား ၂၆ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအမံများ
ဇယား ၂၇ မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်း နှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း
ဇယား ၂၈ ကျောင်းအပ်နှုန်း
ဇယား ၂၉ စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ
ဇယား ၃၀ ပညာရေး အခက်အခဲ နှင့် ပြဿနာများ
ဇယား ၃၁ အဖြစ်များသော ရောဂါများ
ဇယား ၃၂ ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ
ဇယား ၃၃ သောက်သုံးရေရရှိမှု
ဇယား ၃၄ သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ
ဇယား ၃၅ ကျေးရွာ၏ လမ်း၊ တံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ
ဇယား ၃၆ ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး
ဇယား ၃၇ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ
ဇယား ၃၈ လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ
ဇယား ၃၉ ဆက်သွယ်ရေး နှင့် သတင်းအချက်အလက်နည်းပညာ အခြေအနေ
ဇယား ၄၀ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ
ဇယား ၄၁ ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု
ဇယား ၄၂ မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်း များ၊ အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ ၆၇
ဇယား ၄၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ
ဇယား၄၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ (၃)ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက် (ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်း အထိ) ၇၀

ဇယား ၄၅

ကိုးကားစာရင်း ၇၅

အပိုင်း (ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ၇၆
စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက် ပုံစံ

အတိုကောက်စကားလုံးများ

AIDS	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ
DRD	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန
HIV	ခုခံအားကျဆင်းမှုရောဂါဖြစ်စေသောဗိုင်းရပ်စ်
MADB	မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်
MEB	မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်
MMK	မြန်မာကျပ်
MOAI	လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန
MoLFRD	မွေးမြူရေး၊ရေလုပ်ငန်းနှင့်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန
NGO	အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း
PRA	ကျေးရွာအခြေအနေကိုရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း
SLRD	ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန
STD	လိင်မှတဆင့်ကူးစက်တတ်သောရောဂါများ
PTA	မိဘဆရာအသင်း
TB	တီဘီရောဂါ
VDC	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
VTDSC	ကျေးရွာအုပ်စုဖွံ့ဖြိုးရေးအထောက်အကူပြုကော်မတီ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၆/၁၇ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၀/၂၁ ခုနှစ် အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ၏ ပထမဦးဆုံးသော လူအများပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ဖြစ်ပါသည်။ ကနဦးအနေဖြင့် စီမံချက် ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သော နည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော မွေးမြူရေး၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနအား အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။ အရေးကြီးသော

အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွ ပံ့ပိုးပေးသော ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် သက်ဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း လူထုအများ စနစ်တကျပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများနှင့် လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို မသိခဲ့ကြပါ။ လူထုကိုယ်တိုင် စနစ်တကျ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နည်းကိုအသုံးပြု၍ ကျွန်ုပ်တို့အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း အဖြေရှာကြရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးသည့် အစီအစဉ်ရေးဆွဲရေးကျွမ်းကျင်သူအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို မြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်ကြောင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲ ရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကို သိရှိရုံသာမက ကျေးရွာ အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲ့သို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်ရရှိနိုင်သော နေရာများ မှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း ၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ပါ သည်။

ယခုရေးဆွဲထားသောအစီအစဉ်ကိုထပ်မံရရှိသည့်ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းလာမည်မှာသေချာပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းသည် ဆက်လက်လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေမှုတစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်မှု၊ ပေါ်ပေါက်လာ သည့် အခက်အခဲများနှင့် ဦးစားပေး ရွေးချယ်မှုများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို မူဘောင်အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ် ဆောင်သွားရပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနတို့၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ မျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ အားထုတ်မှု အခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်တို့ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ)သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်း အရာများ ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏အသေးစိတ် အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နိုဝင်ဘာ၊ ၂၀၁၆

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ
ပေကုန်းကျေးရွာ
သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

ပေကုန်းကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်

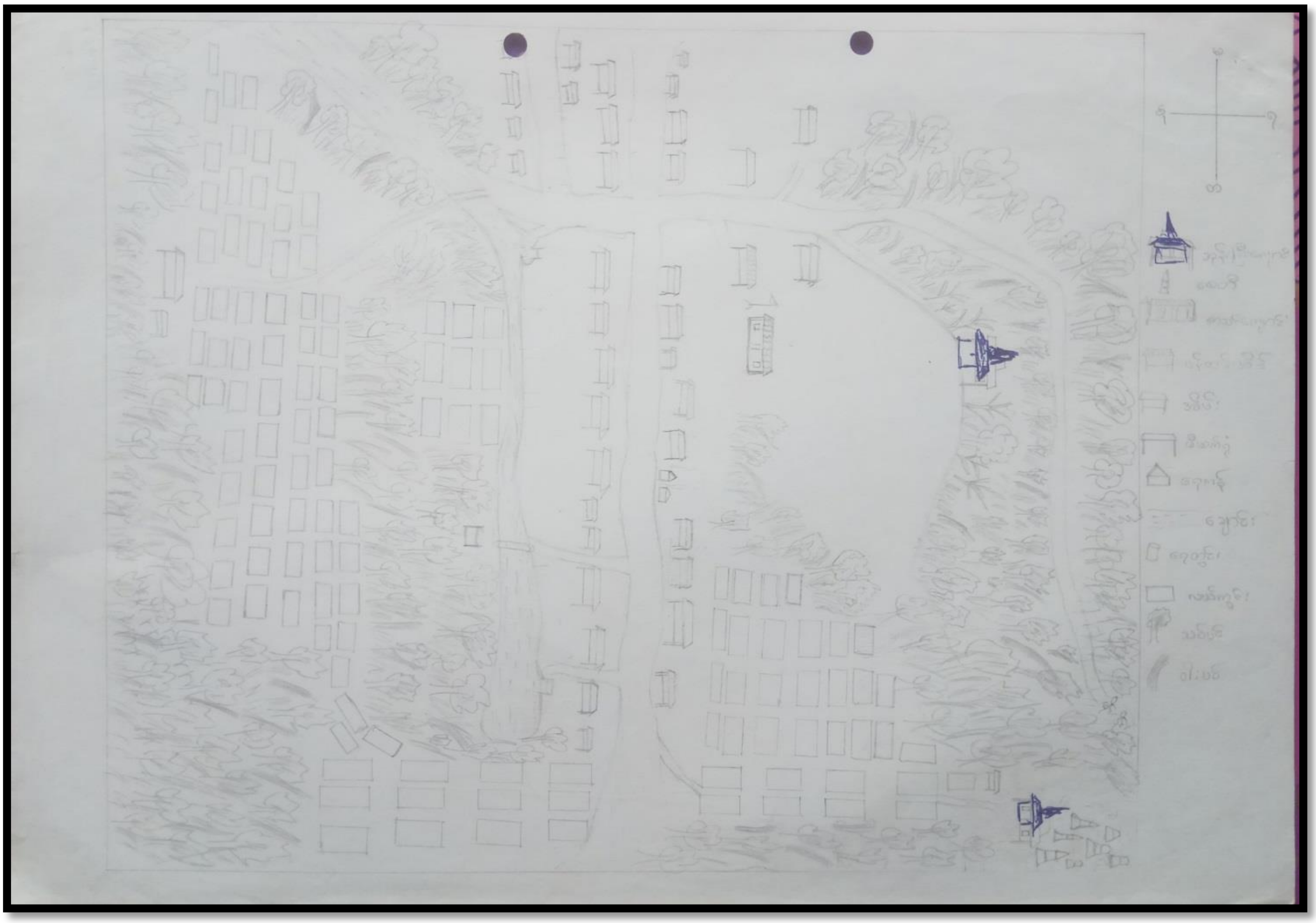

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဗျူဟာ နှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

၁ နိဒါန်း

၁.၁ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆိုသည်မှာ-

ကျေးရွာဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံတူသူများ/နီးစပ်သူများ၊ ဆွေမျိုးမကင်းသူများ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆင်တူသူများ၊/နီးစပ်မှုရှိသူများ စုပေါင်းနေထိုင်ရာ နေရာကို ခေါ် သည်။

ကျေးရွာနှင့် မြို့၏ ကွားခြားမှုမှာ အချို့ကျေးရွာများမှာ တိုးတက်မှုရှိသော်လည်း၊ ကျေးရွာအရွယ်အစားကြီးသော်လည်း အစိုးရရုံးများမရှိ။ အစိုးရဘဏ်များမရှိသောကြောင့် ကျေးရွာဟုသာ သတ်မှတ်ကြသည်။ သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်တွင် အစိုးရအမည်ပေါက် ကျေးရွာပေါင်း (၇၀) ရှိပြီး တစ်နိုင်ငံ လုံးတွင် ကျေးလက်မြို့နယ်ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်အတွင်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ကျေးရွာပေါင်း ၆၄၈၉၉ ရှိသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ လက်ရှိအခြေအနေမှ ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေအနေသို့ အစီအစဉ်တကျပြောင်းလဲသွားခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးတွင်လည်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဟူ၍ နှစ်ပိုင်းရှိသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အဆောက်အဦးများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် လမ်း၊ တံတားများ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန် လာခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးရရှိလာခြင်း၊ ယဉ်/ကား၊ စက်ကရိယာ စသည်တို့ ပိုမိုခေတ်မီကောင်းမွန်လာခြင်း၊ တယ်လီဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေးများ ပိုမိုကောင်းမွန် လာခြင်း၊ စာသင်ကျောင်း၊ ဆေးခန်းများ ပိုမို ကောင်းမွန်လာခြင်း၊ ခေတ်မီလာခြင်း စသည်တို့ကို ဆိုလိုသည်။ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာ၊ နည်းပညာများ တိုးတက်လာခြင်းကို ဆိုလိုသည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးမှုတွင် စိတ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ဖွံ့ဖြိုးရေးသည် ပိုအရေးကြီးသည်။

ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ နောင်မျိုးဆက်တွေကို မထိခိုက်ဘဲ ဖွံ့ဖြိုးခြင်းနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူအသုံးမပြုဘဲ ဖွံ့ဖြိုးမှုသာ ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေးဖြစ်သည်။

တည်ငြိမ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုသည်မှာ မမျှော်လင့်သော ဘေးအန္တရာယ် (SCHOCK) များကို ကြံ့ကြံ့ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး ပြန်လည် ရုန်းထနိုင်သော အရည်အချင်း **(စီးပွါးရေးဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ နည်းပညာဗဟုသုတ၊ လူမှုရေးအရင်းအနှီး၊ အဆောက်အဦးနှင့် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာအရင်းအနှီး၊ လူ့စွမ်းအားအရင်း အမြစ်၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်)** ရှိနေခြင်းကို ဆိုလိုသည်။

ယခင်ကလည်း ကျေးရွာသူ/သားများအနေဖြင့် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကို ကောင်းနိုးရာရာ လုပ်ခဲ့ကြဖူးပါသည်။ ထိုအချိန်က ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ်လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြ သောအခါ ရပ်မိ/ရပ်ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှ တာဝန်ရှိသူ၊ တခါတရံ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များစသည် လူနည်းစုတို့၏ ဆုံးဖြတ်ချက်နှင့် ဦးဆောင်မှုအရ ၎င်းတို့လုပ်ကိုင်လိုသော လုပ်ငန်းကိုသာ ရွေးချယ် ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာမှ ပါဝင်ရမည့်/ ထည့်ဝင်ကြရမည့် ငွေ (သို့မဟုတ်) ပစ္စည်း၊ လူအားစသည် တို့ကိုလည်း ၎င်းတို့ ကသာ ဦးဆောင်ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ တစ်ရွာလုံးပါဝင်ဆွေးနွေးခွင့်၊ ဆုံးဖြတ်ပိုင် ခွင့် မရခဲ့ကြပါ။ လုပ်ငန်းတခု ဆောင်ရွက်ပြီးစီးပါကလည်း ရပ်တန့်နေတတ်ပြီး ဆက်တိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်လည်းမရှိတတ်ကြပါ။ ၂-၃ နှစ်ကြာမှ (သို့မဟုတ်) စိတ်ကူးပေါ် မှသာ နောက်လုပ်ငန်းတခုကို ပြန်လည် လုပ်ဖြစ်တတ်ကြသည်။ ထိုသို့ အကောင်အထည်ဖေါ် လုပ်ခဲ့ကြသည့် လုပ်ငန်းများသည် **ကျေးရွာလုပ်ငန်းစီမံကိန်း (Village Project Plan)** ဖြစ်သည်။

ယခု ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းရာ တွင်လည်း ရပ်မိ/ဖ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တောင်သူ၊ စိုက်/မွေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ၊ အမျိုးသမီးများ၊ လူငယ်များ စသဖြင့် လူတန်းစားပေါင်းစုံ၊ အသက်အရွယ်မျိုးစုံ၊ ကျားမ အချိုးညီ ဖွဲ့စည်းသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့တို့၏ အကြံဉာဏ်နှင့် ဆွေးနွေးမှုမှ ထွက်ပေါ် လာသော ဆုံးဖြတ်ချက်များကို မူတည်၍ လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ် သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ကိုလည်း အနည်းဆုံး ၅ နှစ် ဆက်တိုက်လုပ်ဆောင်မည့် လုပ်ငန်းများကိုလည်း စဉ်ဆက်မပြတ်လုပ်ဆောင်ရန် ရေးဆွဲမှတ်တမ်းတင်ထားရှိသည်။ဆင်းရဲသားနှင့် အဆင်းရဲဆုံးတို့၏ ထိခိုက်လွယ်မှုများ၊ အမျိုးသမီ းများနှင့် လူငယ်များ၏အခွင့်အရေးနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်မှု၊ ကျေးရွာ၏ အခွင့်အလမ်းကောင်းများ၊ အလားအလာကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ၊ လက်ရှိအခြေအနေများ၊ လက်ရှိလူ့စွမ်းအား အရင်းအမြစ်များနှင့် လူသားစွမ်းရည်များတည်ဆောက်ခြင်း စသည် တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားထားပြီး တစ်ရွာလုံး သဘောတူ ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းသည် **ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း (Village Development Plan)**ဖြစ်သည်။

၁.၂ ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ ပြည်တွင်း/ ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး တစ်နိုင်ငံလုံး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများရေးဆွဲအကောင်ထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါ သည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲ ရာတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ် ရေးဆွဲရေး အတွေ့အကြုံမရှိခဲ့ပါ။ ဤအစီအစဉ် ရေးဆွဲပြီးနောက် ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိ လာကြပါသည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ ဌာနဆိုင်ရာများစသည်တို့ထံမှ လိုအပ် သော ကိန်းဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်ထည်ဖော်ရန် လိုအပ် သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိ ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင်ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ ကြုံတွေ့ နေရ သော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့်အရင်းခံအချက်များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အပံ့အပိုး ဖြစ်စေသော အချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ်တာကာလ အပြီးတွင် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်လိုသည့်ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာ အနေ နှင့် ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း ဖော်ပြ ထားပါ သည်။ ထို့ပြင် ဦးစား ပေး လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သောအရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်း များကို လည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သောအစိုးရဌာနများ၊ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့ အစည်း များ၊ အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊ စာပေပညာရှင်များ၊ သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်သွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည်ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏အသုံးဝင်မှုများကိုသိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲရခြင်း၏ **ရည်ရွယ်ချက်မှာ-**

(၁) ကျေးရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းကို မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ရေးဆွဲနိုင်စေရန်နှင့် ၎င်းတစ်ရွာလုံးသဘောတူ ပါဝင်ရေးဆွဲထားသော ကျေးရွာစီမံကိန်းကို စာအုပ်ဖြင့် စနစ်တကျ မှတ်တမ်းတင် ထားရှိရန်။

(၂) ကျေးရွာလူထုအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအား စနစ်တကျ စဉ်ဆက်မပြတ် ဆောက်ရွက်နိုင်ရန် စီမံကိန်းမှတ်တမ်းက လမ်းညွှန်လက်စွဲအဖြစ် အသုံးပြုရန်။

(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှတ်တမ်းအား အခြေခံပြီး မြို့နယ်အဆင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများက ၎င်းတို့၏ နှစ်စဉ်ဘတ်ဂျက်နှင့်စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်များအတိုင်း ထင်ဟပ်စေမည့် ဦးစားပေး အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန်။

၁.၃ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း၏ အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာအတွက်အသုံးဝင်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင်ရေးဆွဲထားသော စီမံကိန်းများကို စနစ်တကျ မှတ်တမ်း တင်ထားခြင်းဖြင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ အလှူရှင်များ၊ အစိုးရမဟုတ်သော ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့ များ၊ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၊ ဘဏ်များ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက် နိုင်မည်။

အစိုးရဌာနများအတွက် အသုံးဝင်မှု

အစိုးရဌာနများအနေဖြင့် ၎င်းတို့၏ ဌာနအသီးသီးအနေဖြင့် နှစ်စဉ် စီမံကိန်းနှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ၏လိုအပ်ချက်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် လုပ်ငန်းများကို အခြေခံ၍ ဦးစားပေး စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲနိုင်မည်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ကျေးရွာအဆင့်အားထုတ်မှုများအတွက်မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီများကိုစုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကိုမြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအားတင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် မူဝါဒများ၊ စီမံကိန်းအသစ်များ ရေးဆွဲချမှတ်ရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံအတွင်းရှိ ကျေးရွာများ၏ လိုအပ်ချက် နှင့်

အခြေအနေမှန်များကို ထင်ဟပ်စေမည့် မူဝါဒများကို ချမှတ်ရေးဆွဲရာတွင် များစွာ အထောက်အကူဖြစ်စေမည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများနှင့် ကုမ္ပဏီများအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုး လာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ (NGOs) ၊ အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည်ကျေးရွာလူထု၏အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်ရမည့်လုပ်ငန်းများအားပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။ စိတ်ဝင်စားသော လုပ်ငန်းများ အတွက်လိုအပ်သော မှန်ကန်သည့် ကိန်း၊ ဂဏန်းအချက်အလက်များကို အဆင်သင့်ရရှိနိုင်ပြီး အချိန်တိုအတွင်း ထိရောက်စွာ အကောင်အထည်ဖေါ်ဆောင်ရွက်နိုင်မည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကြေးဆိုင်ရာလိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့် ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအားသိရှိလာခြင်းကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏သုတေသနလုပ်ငန်းများကိုစီစဉ်ဆောင်ရွက် လာနိုင် မည်ဖြစ်သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပြည်သူ့အရေး ရပ်တည်မှုပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့်ယုံကြည်ရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက် များကိုရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာ ငွေကြေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ (ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊ နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်းပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း စီစဉ်မှုများပြုလာနိုင်ပါမည်။

၁.၄ စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

ကျေးရွာသူ၊ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် မိမိတို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း ရေးဆွဲခြင်းကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် **၁၇** ခုသတ်မှတ်ခဲ့ပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် တစ်ခုစီတွင် မြို့နယ် ၂ ခုစီ အတွင်းရှိ ကျေးရွာ ၅ ရွာစီ၊ စုစုပေါင်း ကျေးရွာပေါင်း **၁၇၀** တွင် စမ်းသပ်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။ ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် မြို့နယ်ပေါင်း **၂၉**မြို့နယ်ကို မြို့နယ်လုံးကျွတ်၊ ကျေးရွာပေါင်း **၅၈၀၀**ကျော်တွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲလျက် ရှိပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်တွင် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကျေးလက်မြို့နယ် ပေါင်း ၃၀၅ မြို့နယ်ရှိ၊ နိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးစာရင်းဝင် ကျေးရွာပေါင်း **၆၄၈၉၉** အား တစ်နိုင်ငံလုံးလွှမ်းခြုံသည့် ကျေးရွာစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲပြီးစီးရန် လျာထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် သပိတ်ကျင်းမြို့နယ်အနေဖြင့်လည်း ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ကျေးရွာပေါင်း **၅** ရွာကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး ကျန် **၆၅** ရွာအား ယခု ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာအပြီး ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။

ယခင်ကဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွနိုပ်တို့ ကိုယ်တိုင် တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊ အစိုးရနှင့် အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့်အကူအညီများကို အခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားပါ သည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့် ရရှိပြီး အမြင် ရှင်းလင်းမှုရစေကာ ဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍ စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ် ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာ လူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကိုတိတိကျကျ ပံ့ပိုးပေးရာရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းအခက်အခဲ၊ ငွေကြေး အခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့ အကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလိုအပ်ချက်များအားအများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံး ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်း များကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့် လိုအပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တဖြည်းဖြည်း တိုးချဲ့ဆောင်ရွက် သွားမည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

၂။ ပထဝီအနေအထားနှင့် သဘာဝသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့်မြေမျက်နှာသွင်ပြင်အနေအထား

ကျွန်တော်တို့ ပေကုန်းကျေးရွာသည် သပိတ်ကျင်းမြို့နဲ့မြောက်ဘက် မိုင် (၅၅)ခန့်၊ တကောင်း မြို့နှင့်အရှေ့တောင်ဘက် မိုင် (၁၁)မိုင် အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိပြီး လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲ သော ကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ အရှေ့လောင်ဂျီတွဒ် ၉၆.၂၈ ၊ မြောက်လတ် တီတွဒ် ၂၃.၅၇တွင် တည်ရှိပြီး ပေကုန်းကျေးရွာတွင် နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရာသီဥတု သုံးမျိုး ရှိပါသည်။ ၂၃ ၁/၂ ဒီဂရီ ဥတ္တရာယဉ်စွန်းတန်းနှင့် နီးသောကြောင့် နွေနှင့်ဆောင်း အပူအအေး ကွာဟမှုများသည်။ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ၆၈ ရက်ခန့် မိုးရွာသွန်းလေ့ရှိပြီး မိုးရေချိန် ၄၆ လက်မမှ ၅၀ လက်မအတွင်းရွာသွန်းလေ့ရှိသည်။ မြေမျက်သွင်ပြင်အနေဖြင့် ပင်လယ်ရေမျက်နှာ ပြင်အထက် ပေ ၄၅၃ ခန့်အမြင့်၊ မြေပြန့်နေရာတွင် တည်ရှိပါသည်။မြေအမျိုးအစားမှာလည်း ရွှံ့နွံဆန်သောမြေ ဖြစ်ပါသည်။ မြေဆီမြေဩဇာကောင်းမွန်ပြီး အများအားဖြင့် စပါး၊ကြံ အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်အနေဖြင့် မဆင်မခြင်အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူ သုံးစွဲခဲ့ခြင်း၊ကျေးရွာမှ စိုက်ပျိုးမြေများတိုးချဲ့ခဲ့ခြင်းများကြောင့် သဘာဝပေါက်ပင် အမျိုး အစားများ မှာလည်း မရှိ၊ အခြားအရင်းအမြစ်များပါ ရှားပါးလာပြီး၊ပေါက်ပင်/ကိုင်းပင်/ မြင်းခွာရွက်စသည့် အပင် များ မှအပ အပင်ကြီးကြီးမားမားပင်မရှိတော့ဘဲ လက်လှမ်းမှီမှု မရှိတော့ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ အနေဖြင့်၊ ယုန်၊ တောဝက်၊ တောကြောင်၊ ခွေးအ၊ ငါးနှင့် ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ရှဉ့်မတက်၊ ဆင်တုံးမနွယ် စသည်တို့ အလုံ အလောက်ထွက်ရှိသော်လည်း ၄င်း သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံး ပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာ အားနည်းနေကြပါသည်။

၃။ ကျေးရွာလူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ကျွန်တော်တို့ ပေကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၆၅) မှ လူဦးရေပေါင်း (၂၉၆) (က ၁၆၃ + မ ၁၃၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၆) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်း ဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုံးထက် အနည်းငယ်သာ လျော့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၁၇၅ ဦး (၅၉.၁%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူ ဦးရေမှာ ၁၂၁ ဦး (၄၀.၉%) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ်နိုင် သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၁၂ ဦး (၄.၁%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုံး နည်းသည် ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှင့် ၅ နှစ် အောက် လူဦးရေ ၃၀ ယောက် (၁၀.၁%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျ သိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်း နေနိုင် ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ် ပါသည်။၆၀ နှစ်နှင့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၁၈ ယောက် (၆.၁%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း ဖြစ်ပြီး၊အိမ်ထောင်စု(၃၁)မှာ လယ်၊ယာ၊တောင်ယာလုပ်ငန်းကို ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ စိုက်ပျိုး ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျပန်း

လုပ်ကိုင်ကြသေ အိမ်ထောင်စု ၃၄စု ရှိပါသည်။ ၎င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင် နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ ၁၀၆ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ် ထောင် ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုန်း အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ် နိုင်သောအရွယ် ၁၇၅ ဦး ရှိပြီး အလုပ်လုပ်နေသူ ၁၄၇ ဦး ရှိသဖြင့် ၂၈ ဦး သည အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နိုင် ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ် နိုင်သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင် နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည ဦးရေ (၄၁)ဦးသည် လုပ်ငန်း တစ်မျိုးထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ငန်းတစ်မျိုး ထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရသည် ကိုလည်း တွေ့ရ သည်။

ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၁မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာ လုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်အားခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ၂၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီး အများဆုံးလုပ်အားခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ် ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ၁၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေ ဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၂၂ အိမ်ထောင်စု (၃၃.၈%) ၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူ ငယ် ၃ အိမ်ထောင်စု (၄.၆%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စား တောင်သူ ၂၁ အိမ်ထောင် (၃၂.၃%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင် သူ တောင်သူကြီး ၁၉ အိမ် (၂၉.၂%) ရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးအရေ အတွက်မှာ ၁၉အိမ် (၂၉.၂%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၎င်း လူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသား တောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၎င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများ တွင် နေ့စား အငှါး လုပ်ကိုင်ကြရသည်။

ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ ခြေလှေ့စက် ၁ ခုနှင့် ရေစုပ်စက် ၄ ခုသာရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ငှါးရမ်းသုံးစွဲပါက ထွန်စက်ကို တစ်နာရီကို ၂၅၀၀၀ မှ ၃၀၀၀၀ ပေးရပြီး ၊ နာရီပြတ်ဖြင့် ငှားရမ်းပါက တစ်နာရီ ၃၅၀၀၀ ဖြစ်သည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှု

ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာခနေအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံး ကရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေ သည် အရေးပါ သည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာခနေအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ် ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေအဆင့် အိမ်ထောင်စု ၁၉ အိမ် (၂၉.၂%)၊ အလယ် အလတ် အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၁၉ အိမ် (၂၉.၂%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၁၈အိမ် (၂၇.၇%)နှင့် အဆင်းရဲ ဆုံးအိမ်ထောင်စု ၉အိမ် (၁၃.၈%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေနှင့် အလယ် အလတ်အဆင့် ၃၈ အိမ် (၅၈.၄%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန် ဆင်းရဲ သား အိမ်ထောင်စု ၁၈ အိမ် (၂၇.၇%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၉ အိမ် (၁၃.၈%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၂၇အိမ် (၄၁.၅%) မှာ အဆင်ပြေ နှင့်အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန် မရ ကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု များမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၈ အိမ် (၁၂%) ရှိသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီးကျပန်းလုပ်ကိုင်၍ ပြန်လည် ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအနေဖြင့် အသေးစားချေးငွေ၊ အတိုးမဲ့ ချေးငွေများ လိုအပ်လျက် ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင့်ရှောက်မှု မရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀နှစ်နှင့် အထက် ၁၅ဦး၊ မိသားစု/ရပ်ရွာစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းပုဂ္ဂိုလ် ၂ဦး၊ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည

အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၂စုနှင့် ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု ၅စု ရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်း၊ မိသားစုဝင်နဲ ခြင်း၊ လုပ်ခနဲပါးခြင်း၊ လုပ်အားနဲခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပြီး ရာသီအလိုက်သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ကျပန်း လုပ်ကိုင် ခြင်းများဖြင့် ဖြေရှင်းကြပါသည်။

ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု၊ သစ်တောပြုန်း တီးမှု၊ တီဘီရောဂါများတွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ကျေးရွာတွင် နေ့စား အလုပ်လုပ် ကိုင်ရသူများပြားခြင်း၊ လုပ်အားခ နဲပါးခြင်း၊ ပုံမှန်ဝင်ငွေ မရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေး ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တော ပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တီဘီရောဂါ သည်လည်း အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ အတူ သုံးဆောင်ခြင်းမှတဆင့် ကူးစက် တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက် ရောဂါများ ကူးစက် နိုင်ခြေများခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ရေကြီးခြင်း၊လေပြင်းနှင့် ငှက်ဖျား ဖုံအတွင်း တည်ရှိ သောကြောင့်လည်း ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ပြီး၊တိရစ္ဆာန် ကူးစက် ရောဂါကျရောက်မှုမှာလည်း နှစ်စဉ်ရှိသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ် ဖြစ်သည်။ ကျန်အအေး လွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှု၊လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲမှု တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆေးစွဲသူများ၊ လှည့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှင့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများ ဖြစ်သဖြင့် လုပ်ငန်းခွင် တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှင့် အဝေးတွင် သွား ရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင် ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျင့် ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူး ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြင့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ် လက်စား ကျပန်း အိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ဆေးစွဲသူများ အနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေ နည်းပါးခြင်း၊ ဆေးဖိုးကုန်ကျ စရိတ်များခြင်း၊ ဆေးထိုးအပ်မှတဆင့် ကူးစက် ရောဂါများ အလွယ်တကူ ကူးစက်နိုင်ခြင်း၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများ ရာဇဝတ်မှုကို အလွယ်တကူ ချိုးဖေါက်မှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်း သူများနှင့် ကားသမား များမှာလည်း ယဉ်အန္တာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာ နေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက် လွယ်မှု လတ် နှင့်နိမ့်အဆင့်သာရှိသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေး ကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရ ပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာ တွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော၊ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်း ရောဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုနိမ့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့်ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန် တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါမှာ ခြင်များပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံး နေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံး ဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီး ဟင်းရွက် များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေး

များအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစို အခြောက် များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် ဝယ်ယူစားသုံးနေ ကြ ရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချ နေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးနေရခြင်း၊ ၄င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်၊ စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုန့်၊ ကြက်သားမှုန့်များ ကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံ့နှင့် သရည်စာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့် ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်းရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၄င်းရောဂါများသည် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက် ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံး အဆောင် များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါ များမှာ ဖြစ်ပွါး နိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ် ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများ ဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရ ချို့တဲ့ မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။ ကျေးရွာသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အင်မတန်ခက်ခဲ သောကြောင့် ကာကွယ် ထိုးမှုမှုများ အားနည်းပါသည်။

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် မရှိပါ။ ထိုကြောင့် ကျေးရွာ တွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါး သည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီ ကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျစရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ် နိုင်ကြပါ။

ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာ မတတ်သူ ၂၃ ဦး (၉.၈%)၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေးသင်ကြားခဲ့သူ ၁၃ ဦး (၅.၆%)နှင့် မူလတန်းပညာမပြီးဆုံးသူ ၁၆၁ ဦး (၆၈.၈%) စုစုပေါင်း ၈၄.၂% သည် အခြေခံ ပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှု မရှိဘဲ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသမီးဦးရေ ကများပြီး အမျိုးသား အရေ အတွက်က နည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်း အားဖြင့် ပညာသင်ကြား မှုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြား ဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အားဖြင့်အခွင့်အရေး တူညီစွာရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီး များ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၄။ကတ္တာအသီးသီး၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံအုပ်ချုပ်မှု

ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၄ ဖွဲ့ရှိသည်။ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့ရှိပြီး ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် မူဝါဒ အရဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့် အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝ မပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ၄င်းအဖွဲ့အစည်း ၄ ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြ သော်လည်း

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် ညံ့သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အစည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည် လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်းဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ကျေးရွာသည်ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ဆက်စပ်မှု အားနည်းနေသည် ကို တွေ့ရသည်။

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါး ထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၂၄၄.၀၁ ဧက၊ ယာမြေ/တောင်ယာမြေ ၃၀၅.၅၁ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံ ၁၂၇.၁ ဧကနှင့် အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း ၂ ဧက စုစု ပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၆၇၈.၆၂ ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသင့်တင့် သာရှိပြီး ဆည်ရေမရရှိ သောကြောင့် မိုးရေကိုသာ အဓိက အားထားစိုက်ပျိုးကြရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း မရှိ၊ မိုးရေလုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုံးနည်းသည်။ မြေအောက်ရေ တူးဖော်ပါက ရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်း အနှီး မတတ်နိုင်ကြပေ။

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၆၇၈.၆၂ ဧက ရှိသော်လည်း ၄င်းတို့ အနက် ၂၄၁.၆၄ ဧကမှာ မိုးရာသီတွင်သာ ချောင်းရေမှ စိုက်ပျိုးရေရရှိသော်ကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နဲသည်။ပြုပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ချောင်းရေ၊ စိမ့်စမ်းရေများရှိသောလည်း တရားမဝင်သစ်ခုတ်မှု သစ်တော ပြုန်းတီးမှုများကြောင့် တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးရေမရရှိသဖြင့် သီးနှံဖြစ်ထွန်း အောင်မြင် မှု နည်းပါး ပါသည်။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေရရှိရေး အတွက် စိုက်ပျိုးရေးသုံး အဝီစီစက်ရေတွင်းများ တူးဖော်ခြင်း၊ စိမ့်စမ်းရေနှင့် ချောင်းရေတို့မှာ စိုက်ပျိုးရေ သွယ်ယူ၍ စိုက်ပျိုးရေရရှိရေး နည်းပညာ များ၊ ငွေကြေးအကူ အညီများ၊ ရေစုပ်စက်များရှိမှ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိ ရပါသည်။

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါးနှင့် ပဲအမျိုးမျိုး ဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေဧက စုစုပေါင်းမှ ၂၄၁.၆၄ ဧကဖြစ်ပြီး နယုန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဝါခေါင်လတွင် ရိတ်သိမ်း ကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အများဆုံး ၈၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၇၀ တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုံးမှာ ၇၅ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ နိမ့်ပါ သည်။ ပဲအမျိုးမျိုးစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၃၆၄.၆၁ ဧကဖြစ်ပြီး တော်သလင်းလတွင် စတင်စိုက်ပျိုး ကာ တန်ဆောင်မုန်းတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုံးမှာ အများဆုံး ၁၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၈ တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုံးမှာ ၉ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့်သောကြောင့် အကျိုး အမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ နိမ့်ပါသည်။ သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး ကိရိယာနည်းပါးခြင်း၊ အရင်းအနှီး နည်းပါးခြင်း၊ သီးနှံပျက်ပိုးများ အစဉ်မပျက် ကျရောက်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာကောင်းစွာမရနိုင်ခြင်း၊ သိပ္ပံနည်းကျစိုက်ပျိုးနိုင်လျှင် ပိုမို အထွက်နိုင်သောလည်း နည်းပညာရရှိမှု နည်းပါးသည့်အခက်အခဲများစွာရှိနေပါသည်။

ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ ခြွေလှေ့စက် ၁ ခုနှင့် ရေစုပ်စက် ၄ ခုသာရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ငှါးရမ်းသုံးစွဲပါက ထွန်စက်ကို တစ်နာရီကို ၂၅၀၀၀ မှ ၃၀၀၀၀ ပေးရပြီး ၊ နာရီပြတ်ဖြင့် ငှားရမ်းပါက တစ်နာရီ ၃၅၀၀၀ ဖြစ်သည် ။

ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၁၅၀ အိမ်ထောင်စု (၂၃၀%) ဖြစ်နေသဖြင့် တစ်အိမ်ထောင်လျှင် တိရစ္ဆာန် ၁မျိုးထက်မက တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြ သည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၃၄ ကောင်၊ နို့စားနွား ၁၅၂ကောင်၊ ဝက် ၆၀ ကောင်နှင့် ကြက် ၂၇၆ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ မရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေး နည်းပညာ မရရှိခြင်း၊ ချေးငွေအနေဖြင့် မည်သည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှု မရှိခြင်း၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှု နည်းပါးခြင်း၊ ဝက်ရောင်းချရာတွင် သားသတ် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုနှင့် လိုင်စင်ချ ထားရာတွင်

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ တရုတ်ဈေးကွက်သို့ နွားတင် ပို့မှု မြင့်တက်သဖြင့် ခိုင်းနွားများ ယခင်ထက်နည်းပါးလာပြီး ၊ ဝယ်ယူရာတွင်လည်း အခက်အခဲ များရှိခြင်းတို့ကြောင့် တိုးချဲ့ မွေးမြူမှု မရှိပါ။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် မရှိပါ ။ ထိုကြောင့် ကျေးရွာ တွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါး သည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီ ကြပါ။ အသက်မွေးဝမ်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်းထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျ စရိတ်နှင့် အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပါ။

(ဃ) သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်နှင့်သယံဇာတစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာတွင် မြေဆီသြဇာအနေဖြင့် သင့်ပါသည်။ ၄င်းအပြင် ဓါတ်မြေသြဇာများ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီသြဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလစတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် မိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက်ရေ တူးဖော်ရရှိနိုင်ပါသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

(င) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ် ချေးငွေသာရှိပြီး ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလမှာ (၆)လ၊ အတိုးနှုန်း (၀.၈၅%) ၊ အပေါင်ခံ ပစ္စည်း အနေဖြင့် ပုံစံ ၇ ထားရှိမှ ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ ၄င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျင် ၁၀၀၀၀၀ ကျပ် နှုန်းဖြင့် တောင်သူ တစ်ဦး လျင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ မိုးသီးနှံ နှင့် ဆောင်း သီးနှံအတွက် ၂ ကြိမ်ချေးယူခွင့်ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီ ချေးငွေကာလမှာ မိုးသီးနှံအတွက် ၈ လ၊ ဆောင်း သီးနှံအတွက် ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုံးမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီ ထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ် လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက ဈေးကောင်း မစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချ ပြန်ဆပ်ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါ ကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေ ပေးဆပ်ကြရသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုံးမှာ ၁၀-၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင် သီးနှံပေါ်ချိန် အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသား များအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ထိုကြောင့် ကျေးရွာတွင် အသေးစား ချေးငွေ လုပ်ငန်း၊ အတိုးနည်း ချေးငွေ၊ အတိုးမဲ့ချေးငွေများ လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်းရေး

ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းခွဲရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၂၄ ယောက် ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၂၀ ယောက်၊ ၈၃ % အထိရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားအရေအတွက် နည်းနေ ရခြင်းမှာ မိသားစု အခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်း နေအရွယ်မှာ ၃၇ ယောက်ရှိ

သော်လည်း လက်ရှိ တခြားကျေးရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် ၂ ဦး (၅ %) သာ ရှိသည်။ ကျန် ၃၅ ဦးမှာ မိဘများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက် တက်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

လက်ရှိကျေးရွာ ရှိ မူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား ၆၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ×၁၂ (၁)ဆောင်၊ ၆၀×၁၇×၁၈ပေ (၁)ဆောင် ရှိပြီး ကျောင်းဆောင်အမျိုးအစားမှာ သွပ်၊အုတ်ကာ၊အုတ်ခင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးအခြေအနေ လုံခြုံမှု မရှိ။ ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂနှင့် ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ ကျောင်းသောက်ရေ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျောင်းအားကစားကွင်းရှိသောလည်း ကျဉ်းပြီး အားကစားပစ္စည်းစုံလင်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၃ဦး၊ ၁ ဦး စုစုပေါင်း ၄ ဦး ရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအ စဉ်များလည်း မရှိကြပါ။

တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၆: ၁ အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှု လည်းမရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိကြပါ။ အားကစားကွင်း မှာလည်း နေရာကျဉ်းနေ ပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ လှုပ်ရှားမှု၊ မှာ တတ်ကြွစွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် ကြပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိ ကျေးရွာ(၄) ရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၄၂၅) အတွက် သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာ ရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာ တစ်ဦး ခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်း ပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေးဝါးဆိုင်ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေးဝါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက အနီးဆုံးရှိ တကောင်း တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားကြသည်။

ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေအတွက် အဝီစိတွင်း(စက်တပ်) (၁)တွင်းနှင့် ချောင်းရေ (၁)ခု ရှိပါသည်။ စက်ရေတွင်းအနေဖြင့် ထမင်းချက်ပြုတ်ရာတွင် ရေဝါခြင်းကြောင့် ရေ အသုံးပြုမှု အားနည်းပါသည်။ ချောင်းရေမှာ မိုးတွင်းအခါတွင် ရေညစ်ညမ်းသောကြောင့် အခက်အခဲ များစွာ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ထိုကြောင့် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိရေးအတွက် အဝီစိ စက်ရေ တွင်း (၁)တွင်း (သို့) ရေသန့်စက်တစ်လုံးအား ချထားပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၆၅ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၃၀လုံး(၄၆.၂%)သာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျန် ၃၄ အိမ်မှာတောထိုင် အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။

(ဆ)လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ အပျင်းပြေ Facebook,Viber ကဲ့သို့သော လူမှုကွန်ယက်များသုံးခြင်း၊ သီချင်းနားထောင်ခြင်း၊ ဗွီဒီယိုကြည့်ခြင်း များဖြင့်အပန်းဖြေကြသည်။ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် ကျေးရွာ လူမှုရေး လုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ကောင်းစွာ ပါဝင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ အားကစား နှင့် အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ် ပြည့်စုံမှု မရှိကြပါ။ လူငယ်များ မှာလည်း စာဖတ်အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်း လိုလို အင်တာနက် အသုံးပြုကြ သော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက် များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦး - လမ်းတံတား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာအတွင်း နှင့် ၂၀ ဖာလုံ ကွာဝေးသော ကတ္တရာလမ်းဘေးရှိ ကုန်စုံဆိုင်များတွင် သွားရာက်ဝယ်ယူ နိုင်ပြီးကုန်စိမ်း နှင့် သားငါးကိုအလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို တကောင်းမြို့ဈေး သို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်စသည် တို့ဖြင့် သွားရောက် ဝယ်ယူကြ သည်။ ပုံမှန် ပြေးဆွဲသည့် အများသုံး ယာဉ်မရှိပါ ။

ကျေးရွာချင်းဆက် လမ်း မှာ (၄) မိုင် အကွာအဝေး အရှည်ရှိပြီး ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် မြေလမ်းအမျိုးအစားဖြစ်ပြီး ပွင့်လင်းရာသီတွင်သာ လမ်းကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း လမ်းများမှာ စုစုပေါင်း (၂) မိုင်ခန့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။ ထိုကြောင့် ရာသီမရွေးသွားနိုင်အောင် မွမ်းမံပြုပြင်ခြင်း၊ ကျောက်ချော လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်သည်။

ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာနှင့်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ သွားရာလမ်းတွင် လူသွားလမ်းအဖြစ် တည်ဆောက် ထားသော တံတားအရှည် ၂၀×၁၂×၁၈ ပေ သစ်သားတံတား (၁)စင်းအား ကွန်ကရစ်တံတားအဖြစ် အဆင့်မြင့် တင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြင့် စက်ဘီး ၁၂ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၁၇ စင်း၊ ကား ၁၆ စီးနှင့် နွားလှည်း ၅ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် သွားလာရေး နှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆိုလာမီး အသုံးပြုသူ ၃၀ အိမ်နှင့် ကျန် ၃၅ အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင်မီးကို အသုံးပြု ကြသည်။

ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါ တ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၉) လုံး၊ ရေဒီယို ၇ လုံး၊ တီဗွီ ၂၁ လုံး၊ စလောင်း ၄ ခုရှိသည်။ လျှပ်စစ်မီး လက်လှမ်းမမီသောကြောင့် ဆိုလာအကြီး အသုံးပြုနိုင်သူများသာ ဂြိုလ်တု စလောင်းကို အချိန်မရွေးကြည့်နိုင်ကြသည်။

(ဈ)တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့်ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် ရွာသား များသည် မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြု နိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်း အမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြု နိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ထားသူမရှိသလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့်ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ ။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက ၂၀ မိုင် အကွာအဝေးရှိ တကောင်း ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက် နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွါးခြင်းနည်းပါးသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ မသာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ
(က) ဖွံ့ဖြိုးရေး အတွက် အထောက်ပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေနေများ

ကျေးရွာနှင့်အနီးတဝိုက် လုပ်ငန်းသုံးကျောက်၊ သဲများ ထွက်သည်။ သဘာဝ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ သဲ၊ ကျောက်နှင့် အဖိုးတန် သစ်၊ (ကျွန်း၊ ပျဉ်းကတိုး၊ သစ်ယာ၊ ပိတောက်၊) ဝါးများထွက်ရှိသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၆၉၉ ဦး (၆၁.၂%) ရှိသဖြင့် ၎င်းလူရွယ်များကို အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာများ သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် လူသားအရင်း အမြစ်ကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက်များစွာ အလားအလာကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာ လူထု၏ ကျန်းမာရေးအခြေအနေမှာ ယေဘုယျအားဖြင့်ကောင်းမွန်ပြီး ကျန်းမာရေးပံ့ပိုးပစ္စည်း များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများသို့လည်း အလွယ်တကူ လက်လှမ်းမှီနိုင်ကြသည်။

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးအတွက်လည်း သင့်တော်သော ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတု၊ မြေနေရာ အကျယ်အဝန်းနှင့် စိုက်ပျိုးမြေများလည်း အသင့်အတင့်ရှိသည်။

စိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးမှ ထွက်သော ထုတ်လုပ်ကုန်များအတွက်လည်း ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရေးအတွက်လည်း စားကျက်နယ်မြေသီးသန့်မရှိသော်လည်း သီးနှံများရိတ်သိမ်းပြီး ချိန်တွင် လွှတ်ကျောင်းနိုင်သည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး တနှစ်ပါတ်လုံး၊ အချိန်မရွေး၊ ယဉ်မျိုးစုံ သွားလာနိုင်သည်။ တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့်လည်း အမ်ပီတီ၊ အော်ရီဒူး၊ တယ်လီနော့ ၃ မျိုးစလုံး ဆက်သွယ်နိုင်ပြီး ဈေးကွက်နှင့် သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်နှင့် တပြည်းညီ ရယူနိုင်သည်။

လုံခြုံရေးအရလည်း နယ်မြေဒေသ အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်စွာ၊ လုံခြုံစွာ သွားလာ နိုင်သည်။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို လုံခြုံချောမွေ့စေသည်။

(ခ) အဟန့်အတားနှင့် စိန်ခေါ်မှု

ကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီသြဇာ အသင့်အတင့်သာရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့ရန် နေရာရှိသေးသော်လည်း မြေယာဖော်ထုတ်ရန် ငွေကြေးအခက်အခဲအားနည်းပါသည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိ။ စိုက်ပျိုးစရိတ်နှင့် သွင်းအားစုစရိတ် ကုန်ကျမှုမြင့်သည်။ ပုံစံ ၇ ရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ စိုက်ပျိုးရေအတွက် ဆည်မြောင်းရှိသော်လည်း တစ်နှစ်ပတ်လုံး သွင်းရေမရရှိကြပါ။ မြေအောက်ရေရှိသော်လည်း စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ သွင်းအားစုနှင့် ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားသောကြောင့် အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အတိုးနှုံးသက်သာပြီး နှစ်ရှည်သင့်တော် သော စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေ မရရှိ။ လက်ရှိ စိုက်ဘဏ်ငွေချေးစနစ်မှာ တောင်သူများအတွက် ထိရောက်မှု နည်း သည်။ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချသော သီးနှံများ ဈေးနှုံးတည်ငြိမ်မှုမရှိ၊ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ပွဲရုံများသို့ သွားရောက်ရောင်းချရာတွင်လည်း အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိ။ ရွေးချယ်ရန် နည်းလမ်းနှင့် နေရာမရှိသောကြောင့် မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။ အစိုးရ အနေဖြင့်လည်း အရေးယူကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းမရှိ။

မွေးမြူရေးတွင် ရာသီအလိုက်ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသဖြင့် မွေးမြူသူများ နှစ်စဉ် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ ၎င်းအတွက် ထိရောက်သော ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း၊ နည်းပညာ ဝန်ဆောင် မှုများလည်း မရကြပါ။ ကျေးရွာတွင်လည်း နည်းပညာကျွမ်းကျင်သူမရှိ။ မွေးမြူရေးကုသ စရိတ်မြင့် မားသည်။ အရင်းအနှီးများပြီး မွေးမြူရေးချေးငွေလည်း မရကြပါ။ မိမိအိမ်မွေးတိရစ္ဆာများ၏ အသား ကိုလည်း လွတ်လပ်စွာ ရောင်းချခွင့်မရှိ။ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူကိုသာ ရောင်းချရသောအခါ မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံကြရသည်။ သားသတ်လိုင်စင်ချထားရာတွင်လည်း ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာ လက်သိပ်ထိုးချထားပေးလေ့ရှိသည်။ အရှင်လိုက်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကိုလည်း ကန့်သတ် မှုများ၊ ဖမ်းဆီး မှုများရှိသည်။

ကျေးရွာတွင် အိမ်တွင်းမှုထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းလည်းမရှိသဖြင့်အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေပုံမှန်ရရှိရေး အတွက် အကန့်အသတ်ရှိနေပါသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနည်းပါးသည်။ အခြား အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတွင်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။ အရင်းအနှီးလည်း နည်းသည့်အပြင် ချေးငွေစနစ်လည်းမရှိပါ။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့် ငါးနှစ်တာ ကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

(၁) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၃ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာရှိ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု(၆၅)သည် ဝမ်းစာဖူလုံပြီး မိသားစုဝင်ငွေ ၂၅% တိုးတက်ပြီးဖြစ်ရမည်။

(၂) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၃ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာအတွက် အခြေခံ လူမှုအဆောက်အဦးများ ပြည့်စုံပြီး လူနေမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားနေပြီ ဖြစ်ရမည်။

(၃) နောင် ၅ နှစ်ကြာသောအခါ ၂၀၂၃ ခုနှစ်ကုန်တွင် ကျေးရွာကို ကောင်းစွာ ဦးဆောင်နိုင်သော စီမံ အုပ်ချုပ်မှု စွမ်းဆောင်ရည်ကောင်းသော လူမှု အဖွဲ့အစည်း အနည်းဆုံးတစ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်နေနိုင်သည့်အ ပြင် ကျွမ်းကျင်သူ အနည်းဆုံး (၁၀) ဦးလည်း မွေးထုတ်ပြီး ဖြစ်ရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင် အရင်းအနှီးငွေ၊ နည်းပညာနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်း ရရှိရေးတို့ကို ဆောင် ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစား ငွေကြေး လုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက် ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါက စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေ ချထားပေးမည်။ အလားတူပင် ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နည်းပညာများ ထွန်းကား လာရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနည်းပညာ သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ သင်တန်းတက်ထား သူများက တဖန် ကျေးရွာတွင် ရရှိထားသော နည်းပညာများကို မျှဝေပေးပြီး မိမိတို့ကိုယ်တိုင်ကလည်း ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးချကာ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည်။

ခ.၂) ကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်း၏ခြံစည်းရိုးကာရံခြင်း၊ ကျောင်းအိမ်သာ၊ သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းများ၊ ကလေးအားကစားကွင်းများ ဆောက်လုပ် ခြင်းနှင့် မူကြိုကျောင်း တစ်ဆောင် ဆောက်လုပ် ခြင်းဖြင့် ကလေးငယ်များ၏ အရည်အချင်း တိုးမြင့် လာရေးအတွက် ဆောင်ရွက်မည်။ ပညာရေး ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီး အထက်တန်းကျောင်းခွဲတွင် ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်မှု ပြည့်ဝသော ဆရာ/မ ခန့်ထားရရှိနိုင်ရေး တို့အတွက် ဆောင်ရွက် သွားမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာအတွက် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနခွဲရရှိရေး ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ကျန်းမာ ရေး သုံးပစ္စည်းများ စုံလင်စွာ ထားရှိနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်သွားမည်။ ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံခြင်း၊ ကိုယ် အလေး ချိန် နှင့် အာဟာရတိုက်ကျွေးခြင်း၊ များကို လည်း မြို့နယ်ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်၍ နှစ်စဉ် ပြုလုပ်သွားမည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့်ကျေးရွာဈေးဆောက်လုပ်ကာ ကျေးရွာ၏အခြေခံ အဆောက် အဦများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။တချိန်တည်းတွင် ကျေးရွာ အဆောက် အအုံများကို အသုံးပြု စီမံခန့်ခွဲ၊ ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် စီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။ ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာ အခြေပြု လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များ ပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

ခ.၅) ကျွန်ုပ်တို့သည် အပ်ချုပ်၊ ဇာထိုးပန်းထိုး၊ ယိုနှင့် မုန့်လုပ်နည်း၊ ဆံပင်ညှပ်၊ စက်ပြင်၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ်ပြင်နှင့် မိုဘိုင်းဖုန်းပြင်စသော (အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း) သင်တန်းများ တက် ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောသင်တန်းသားများကို တက်ရောက်နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်း များသည် သင်တန်းသားများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အရင်းအနှီးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။

ခ.၆) ကျွန်ုပ်တို့သည် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်၊ လူငယ်များအား မူးယစ်ဆေးဝါး၏ကျေးကျွန်များ မဖြစ်စေရေးအတွက် မူခင်းကျဆင်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ဟောပြောပွဲ၊ သင်တန်းများကို ကျေးရွာအဆင့်တွင်

ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ မူခင်းကျဆင်းရေးအတွက် တိုင်းမူခင်း ဌာနသို့ ချိတ်ဆက်၍ မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲနေမှု ပပျောက်အောင် စီမံချက်ရေးဆွဲဆောင်ရွက် သွားမည်။

ခ.၇) ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာစီမံကိန်းရေးဆွဲရာမှ လေ့လာတွေ့ရှိသည့်မူဝါဒများ ပြင်ဆင်နိုင်သော သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် အထက်ဌာနအဆင့်ဆင့်သို့ သိရှိအောင် မူဝါဒများ ပြင်ဆင်ပြီး ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းစဉ်၊ ကဏ္ဍ၊ ကဏ္ဍခွဲများကို အကောင် အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သွားပါမည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာများနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာ အကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြုချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါသည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံတော် အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ် လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များ ကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီး သည့်အချက်မှာ ဦးစားပေး စီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျတ် ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက် ပြင်ဆင်ရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) စိုက်ပျိုးမြေများ ထိရောက်စွာ အသုံးချနိုင်ရေး၊

ကျေးရွာတွင် ကြံ၊ စပါးအပြင် မတ်ပဲကို သီးထပ်အဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ တောင်သူများ အတွက် သီးနှံဖျက်ပိုးကျရောက်ခြင်းသည် အဓိကပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ဖျက်ပိုးကို ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းရေး အတွက် နည်းစနစ်ရရှိရေးလိုအပ်သည်။ ဖျက်ပိုးနှိမ်နှင်းရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဦးစီးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုများကိုရသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေး ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများရောင်းချသည့် ပုဂ္ဂလိက အရောင်းဆိုင်များကို မှီခိုအားထားမှုပိုများသည်။ သီးနှံဖျက်ပိုးများသည် ပိုးသတ်ဆေးအချို့ကို ခံနိုင်စွမ်းရှိကြကာ တောင်သူများအတွက် သီးနှံပျက်စီးမှုနှင့် ဝင်ငွေလျော့နည်းမှု ဖြစ်စေသည်။ နည်း ပညာ အသုံးပြုပုံများအပါအဝင် ပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးနည်းပညာ အသစ်ရရှိရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီး ဌာနက ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုသင့်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ပါတ်သက်၍ အရှုပ် အရှင်းများ ရှိသည်။ ကျေး ရွာနယ်နမိတ် အတိအကျမရှိခြင်း၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် စစ်တပ်များမှ မြေသိမ်း ယာသိမ်းမှုများ၊ မူလပိုင် ရှင်များမှ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် ကြံ့ကြာမှုများနှင့် အဆင့်ဆင့် တင်ပြလျှောက် ထားရခြင်း စသည်အခက်အခဲများ ရှိပါသည်။ မြေယာဥပဒေ နှင့်ပါတ်သက်၍လည်း အားနည်းမှုများစွာ ရှိပါသည်။ စားကျက်မြေများကိုလည်း သိမ်းယူမှု အချို့ ရှိပါသည်။ ပြန်လည်သတ်မှတ်ပေးရန် လိုအပ် သည်။

(ဂ) ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဘဏ်လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆင်းရဲတောင်သူ၊ အလယ်အလတ်တောင်သူနှင့် တောင်သူကြီး များအတွက် လိုအပ်သောချေးငွေရရှိရန် စနစ်များပြောင်းလဲချမှတ်သင့်သည်။ အထူးသဖြင့် လယ်သမား နှင့် အသေးစားလုပ်ငန်းရှင်များသည် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသေးစားစီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အတွက် အထိုက်အလျောက်များပြားသည့် ချေးငွေလိုအပ်ပါသည်။ အလားတူ နှစ်ရှည်ပင်စိုက်ပျိုးရေး အတွက် လည်းစိုက်ပျိုးမည့် အပင်အမျိုးအစားနှင့် အရင်းအနှီးလိုအပ်ချက် အပေါ်မူတည်၍ မြစိမ်းရောင် ချေးငွေနှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေများ လိုအပ်ပါသည်။ကျေးရွာတွင် သမဝါယမအသင်း ဖွဲ့စည်း ထားခြင်း မရှိသေးသဖြင့် မြို့နယ်သမဝါယမအသင်းက ချေးငွေ လိုအပ်သူရွာသားများအတွက် ချေးငွေအစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

(ဃ) ကျေးလက်ဈေးဆောက်လုပ်ရေးနှငဝ့ဝ် သားငါးလိုင်စင်၊ အင်းလေလံများချထားမှု

ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ မတရားဈေးနှိမ်ခြင်း၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခြင်းတို့ကို ခံနေကြရသည်။ သားသတ် လိုင်စင်ချ

ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုး ချထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိတို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချရာတွင် ဖမ်းဆီးခံ ရခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူရောင်းချခွင့်ကန့်သတ်ထားခံရခြင်းနှင့် သားသတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာ တွင်လည်း ပေါက်စျေးမပေးဘဲ မတရား စျေးနှိမ်ခံရသည်။ လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် မတရား ခေါင်းပုံဖြတ်ခံနေရသည်။မွေးမြူထုတ်လုပ်မှု အလုံအလောက်ရှိသည်။ စျေးကွက်နှင့် ဝယ်လိုအားလည်း အလုံအလောက်ရှိသည်။ သို့သော်ဒေသခံ ရွာသူ/သားများ မွေးမြူရေးမှ အကျိုးအမြတ်နည်းသည်။ အကယ်၍ လွတ်လပ်စွာ အခွန်လွတ် ရောင်းချနိုင်မည်ဆိုပါက မွေးမြူသူ တောင်သူများအနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေတိုးလာမည်ဖြစ်ပြီး ဝယ်ယူစားသုံးသူများအနေဖြင့်လည်း သန့်ရှင်းလတ်ဆတ်သော အသားငါးတို့ကို စျေးနှုန်းသက်သာစွာ ဝယ်ယူစားသုံးနိုင်ခြင်းဖြင့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အကျိုးရှိ လာမည် ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ်တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ်ကြသည့် တောင်သူများအား ကျေးရွာ တွင်း အခွန်လွတ် သားငါးစျေးတည်ဆောက်ပေးရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေးလိုင်စင်ကို တောင်သူ များနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဆွဲပေးရန်။ ဒေသခံများ အကျိုးရှိစေမည့် အစီအစဉ်များဖြင့် စည်သွပ်စက်ရုံ/သားရေစက်ရုံ တည်ထောင်ပေးရန်။

(စ) စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ စျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်မှုမရှိခြင်း

စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသော်လည်း စျေးကွက်မတည်ငြိမ်ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမ မှန်ခြင်းကြောင့် စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။ အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အားနည်း သည်။ စျေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက် ပေးရန်/ အရေးယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။

(ဆ) ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လုပ်ချိန်၊ လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင့် ပင်ပန်းမှုတူသော်လည်း ကျား/မနေ့စား လုပ်အားခတန်းတူမရရှိကြပါ။ ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ်ရှိသည်။ ၄င်းအပြင် အမျိုးသမီးများ လုံခြုံမှုနည်းနေသည်။ လက်ရှိအမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေသည်ထိရောက်မှု အားနည်း နေသေး သည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ် နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်း မှတဆင့် လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ၍ ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူရရှိရေး၊ အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အချိန်ကာလ

စီမံချက်များသည် အကောင်အထည်ဖော်မည့်ဗျူဟာများကို လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများအဖြစ် သဘောထားနားလည်နိုင်စေမည့် ဖော်ထုတ်ထားချက်များဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်း ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကိုရောက်ရှိရန် ပါဝင်ပေးမည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုက ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွက် ပြင်ဆင်ပြုစုကြသည့်ကာလက ဖော်ထုတ်၊ ဦးစားပေးတန်းစီခဲ့ကြသည့် စီမံချက်များသည် မည်သို့မျှ ပြည့်စုံမှုမရှိနိုင်ပါ။ ဤသည်မှာ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်နှစ်၊ သုံးနှစ်တာကာလ စီမံချက်များအတွက် မျှော်မှန်းရေးဆွဲ ထားနိုင်ကြသော်လည်း ငါးနှစ်တာ ကာလတစ်လျှောက်လုံးတွင် နောက်ထပ်ဆောင်ရွက်မည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဖော်ထုတ် သွားကြပါမည်။ သို့ပါသောကြောင့်ရေးဆွဲထားသည့် ငါးနှစ်တာစီမံချက်သည် ပြင်းထန်သော သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကဲ့သို့ ထိခိုက်စရာများ မပေါ်ပေါက်ပါက အနည်းနှင့် အများဆိုသလို ပြောင်းလဲမှုမရှိနိုင်ပဲ နောက်ထပ် တိုးလာမည့် လုပ်ငန်းစီမံချက်များသာ ပါဝင်လာနိုင်ပါမည်။ ထို့ကြောင့် ငါးနှစ်တာကာလ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး

စီမံချက်၏ ဗျူဟာမြောက်မူဘောင်အတွင်း နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်သွားကြပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များကို စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်များကို စီစစ်စိတ်ဖြာနိုင်ရန် လုပ်ငန်းရပ်ဆိုင်ရာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံပြီး အုပ်စုခွဲသည်။ လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(Functional classification)ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာန များအတွက် သက်ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအလိုက် ဆောင်ရွက်ဘွယ်ရာများကို သိရှိနားလည် စေနိုင်သည်။ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) သည် စီမံချက်ကို အကဲဖြတ်ရာတွင် စီးပွါးရေးအကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုဆိုင်ရာ ငွေလုံး ငွေရင်း အသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး၊ လူသားချင်းဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှုတို့ကို ခွဲခြား သိရှိ စေရန် အထောက်အကူပြုသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Functional classification)*– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း *(Economic classification)* တွင်သာမန်အသုံးစရိတ်၊ ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး အသုံးစရိတ်၊ လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာ လူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစားပေးစီမံချက် လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဦးစားပေးစီမံချက်များ

ကဏ္ဍ/ကဏ္ဍခွဲ	စီမံချက်	ရမှတ်ပေါင်း	ဦးစားပေးအဆင့်	ဖော်ပြချက်	မှတ်ချက်
စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ					
	၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး	၅၀	၁၈	1. ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီများစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ 2. အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်း 3. စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်း နည်းသင်တန်း 4. ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ 5. လေ့လာရေးခရီး။	ကျေးလက် ဦးစီး
စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ					
	၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၈၀	၄	၆. စက်အဝီစိတွင်း တူးဖေါ် ခြင်း။ 7. ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်းချခြင်း။	ကုမ္ပဏီများ
	၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၇၅	၅	၈. မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး ၉. လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများအရစ်ကျရောင်းချပေး	စိုက်ပျိုးရေးဦးစီး ဌာန

				းခြင်း ၁၀. နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း	
	၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၇၀	၆	၁၁. မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်းသင်တန်း ၁၂. သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီအမ် ဘိုကာရှီ စသည်) ၁၃. သစ်စိမ်းမြေဩဇာပြုလုပ်နည်း ၁၅. ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်းသင်တန်း ၁၆. သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၇. ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၁၉. တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့်လှစ်ခြင်း ၂၀. လေ့လာရေးခရီး ၂၁. အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ ပညာ သင်တန်း	စိုက်ပျိုး ရေးဦးစီး ဌာန
မွေးမြူရေးကဏ္ဍ					
	၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၅၅	၁၀	၂၂. ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေး ၂၃. တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုးချဲ့ခြင်း ၂၄. အာဟာရတန်ဖိုးမြှင့်မြက်စိုက်ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း ၂၅. မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေးခြင်း	တိမွေးကု ဦးစီးဌာန
	၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၅၅	၁၁	၂၆. တိမွေးကုသင်တန်း ၂၇. ပျားမွေးမြူရေသင်တန်း	တိမွေးကု ဦးစီး ဌာန
စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ					
	၇။အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းမျ ဝား တိုးမြှင့်ခြင်း	၅၀	၁၂	၂၉. ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ၃၁. သစ်၊ဝါးအခြေခံ ကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း	
	၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ	၅၀	၁၃	၃၃. သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း ၃၄. စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု သင်တန်း ၃၅. မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ၃၆. ရေခဲမုံ့နှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း ၃၇. လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့် သင်တန်း ၄၀. ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၄၁. စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ၄၂. ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ၄၄. လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်းသင်တန်း ၄၅. မျှစ်ချဉ်/မျှစ်ခြောက်ပြုလုပ်နည်းသင်တန်း ၄၆. သစ်၊ဝါး၊ ကြိမ် ကုန်ချောသင်တန်း	ကျေးလက်နှင့် အသက် မွေးဦး စီး ဌာန
ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
	၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	၉၅	၁	၅၁. မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း ၅၂. နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ၅၃. ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံပုံငွေထူထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)	ကျေးလက်
ပညာရေးကဏ္ဍ					
	၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၆၅	၇	၅၅. ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ၅၇. ကျောင်းသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ၅၉. ကျောင်းပရိဘောဂ ၆၀. ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း ၆၁. ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း ၆၂. ကျောင်းစာကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း	ပညာ ရေးဦး စီးဌာန

			၆၃. နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင် ပွဲများ၊ ၆၄. စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း ၆၅. ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း ၆၆.ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်း ကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်	
<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>				
<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>	၆၀	၈	၆၉. အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံးဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
<u>၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ</u>	၅၅	၉	၇၀. အရံသားဖွါးသင်တန်း ၇၁. အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း ၇၂. တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ၇၃. ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း	အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေး ဦးစီးဌာန
ရေနှင့်ဝှဝ် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ				
<u>၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး</u>		၂	၇၄. ကျေးရွာသောက်ရေသန့်ရရှိရေး ၇၅. ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း	
လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်ဝှဝ် အားကစားကဏ္ဍ				
<u>၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး</u>	၅၀	၁၄		
			လူငယ်များ လုံခြုံမှု ၈၂. လူကုန်ကူးကာကွယ်တား ဆီးရေးသင်တန်း ၈၃. အမျိုးသမီး ကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း ၈၄. လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း ၈၅. မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း	
			လူငယ်များလေ့လာသင်ယူမှု မြှင့်တင်ရေး ၈၆. နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ၈၇. စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း ၈၈. အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူမှု သင်ကြားပေးခြင်း	
			ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းရေးနှင့်ဝှဝ် မြှင့်တင်ရေး ၈၉. ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ၉၀. ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ၉၁. ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများကျင်းပပေး ခြင်း	
			လူငယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များတွင်မျှတ၊ တက်ကြွစွာ ပါဝင်လာစေရေး ၉၂. ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူငယ်များ အချိုးကျ	

			ပါဝင် ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း	
			လူငယ်များအားကစားမြှင့်တင်ခြင်း ၉၃. အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စည်းများနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလုလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ ၉၄. နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှငင့် အား ကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေး ရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အ ဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)	အားက စားနှငင့် ကျန်းေ မာ ရေးဦးစီ း ဌာန
<u>**ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ**</u>				
<u>**၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား**</u>	၈၅	၃	၉၇. ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း	ကျေးလ က် ဦးစီး
<u>**၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး**</u>	၅၀	၁၅	၉၈. ကျေးရွာမီးလင်းရေး	ကျေးလ က်
သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှငင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ				
<u>**၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေး**</u>	၅၀	၁၆	၁၀၀. အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း ၁၀၁. သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း	
မူဝါဒများ				
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၅၀	၁၇	၁၀၄. မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ၁၀၅. ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် ၁၀၆. လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးရန် ၁၀၇. ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန် ၁၀၉. သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင်ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။ ၁၁၀. ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန်ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။	လွှတ် တော် သို့ တင် ပြရန်။

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် အချိန်ကာလ

အောက်ပါဇယားတွင် လုပ်ငန်းစတင်ရန်၊ ပြီးဆုံးရန် ခန့်မှန်းဖော်ပြထားသည့်ဦးစားပေးစီမံချက်များ၏ အချိန်ဇယားကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို နှစ်အလိုက် လိုအပ်သလို ဖြည့်စွက်ပြင်ဆင်ပြီး နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံချက်ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ထည့်သွင်းပေးမည်။

စီမံချက်	အဆင့်	၂၀၁၇	၂၀၁၈	၂၀၁၉	၂၀၂၀	၂၀၂၁
၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ စွမ်း ရည်မြှငင့်တင်ရေး	၁၈	Â	Â	Â	Â	Â
၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး	၄	Â	Â	Â		
၃။ သီးနှံအထွက်တိုး	၅	Â				
၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ	၆	Â	Â	Â	Â	Â
၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၀	Â				
၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာ	၁၁	Â	Â	Â		
၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း	၁၂	Â	Â			
၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာ	၁၃	Â	Â	Â	Â	Â
၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု	၁	Â				
၁၀။ ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း	၇	Â	Â	Â		
၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း	၈	Â	Â	Â		
၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာ	၉	Â	Â	Â	Â	Â
၁၃။ သောက်ရေသန့်	၂	Â	Â	Â		

၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး	၁၄	Â	Â	Â	Â	Â
၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတား	၃	Â	Â			
၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး	၁၅	Â	Â			
၁၇။ သဘာဝဘေးလျော့ချရေး	၁၆	Â	Â	Â	Â	Â
၁၈။ ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း	၁၇	Â	Â	Â	Â	Â

၉။ ဘတ်ဂျတ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်းနမူနာ(indicative)အဖြစ်ကိုးကားရန် ပမာဏသာဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များ အစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းများထံမှ ဘတ်ဂျတ်အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာ လူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိပါ။ (ငွေသား မဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	**စီမံချက်**	**ရန်ပုံငွေ (သိန်း)**	**ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအသုံးစရိတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)**			
			သာမန် အသုံး စရိတ်	**ငွေလုံးငွေရင်း အသုံးစရိတ်** **ငွေလုံး ငွေရင်းအ သုံးစရိတ်**	**စွမ်းဆောင်ရ ည်မြှင့်တင်ရေး**	**လူသားချင်းစ ာနာမှု ဆိုင်ရာ ထောက်ပံ့မှု**
၁	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည်မြှင့်တင်ရေး				√	
၂	စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေး			√		
၃	သီးနှံအထွက်တိုး			√		
၄	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ				√	
၅	မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၆	မွေးမြူရေးနည်းပညာ				√	
၇	အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများတိုးမြှင့်ခြင်း			√		
၈	အသက်မွေးဝမ်းနည်း ပညာ				√	
၉	ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန် ဆောင်မှု			√		
၁၀	ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၁	ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများမြှင့်တင်ခြင်း			√		
၁၂	ကျန်းမာရေးနည်းပညာ				√	
၁၃	သောက်ရေသန့်			√		
၁၄	လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး			√	√	
၁၅	ကျေးရွာလမ်းတံတား			√		
၁၆	ကျေးရွာမီးလင်းရေး			√		
၁၇	သဘာဝဘေးလျော့ချရေး					√
၁၈	ဒေသ၏လိုအပ်ချက် မူဝါဒများကို လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်း		√			

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ သည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီးအား တာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင် ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာလယ်ယာကုန်ထုတ် လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြား သော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန် မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း /ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် ကန်ထရိုက်များစိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာ ဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ (နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စ မျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာန ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့်ဝှ် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်း ဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှငဝ့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြငဝ့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြငဝ့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခ ကောက်ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထညဝ့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက် မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမညဝ့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကနဝ့်သတ်ခြင်း ကဲ့သို့သောစည်းကမ်းများသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြငဝ့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြငဝ့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှငဝ့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖေါ်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေများအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲ ဖြတ်ခြင်း

လုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ် သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့် မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖေါ်သောနည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည၀ှ်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်း များကိုကြီးကြပ်စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့ အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံးလုပ်ငန်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက်မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းလုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေးသုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline) ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များသည် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာမည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)များဖြစ်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံး ချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင် ခံစာ(monitoring report)ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှု အစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါအချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့်ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာအကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊ပြုပြင် ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု(မူလလျာထားချက် နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊(၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊ငွေသားနှင့် ငွေသား မဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊ ငွေကြေး စုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ် ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာ အုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖေါ်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီ ရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင် ပြောင်းလဲ ဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက်အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ် ချက်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်း ဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင်သက်ဆိုင်သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်း ကိုလည်းရရှိ ပါမည်။ ဤအကြံပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

နောက်ဆက်တွဲ (၁)

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အထောက်အကူပြု ဇယားများ

(၁) ကျေးရွာ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

(၁.၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဇယား (၁) လူဦးရေနှငေ့် လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

အသက်အုပ်စု		**ကျား**	**မ**	**စုစုပေါင်း**	**စုစုပေါင်း၏ %**
၁ နှစ်အောက်	နို့စို့အရွယ်	၆	၆	၁၂	၄.၁
၁ နှစ်မှ ၅နှစ်အောက်	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်	၁၆	၁၄	၃၀	၁၀.၁
၅ နှစ်မှ ၉နှစ်အထိ	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်	၁၁	၁၃	၂၄	၈.၁
၉ နှစ်အထက်မှ ၁၄နှစ်အထိ	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်	၂၆	၁၁	၃၇	၁၂.၅
၁၄ နှစ်အထက်မှ ၆၀နှစ်အထိ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်	၉၅	၈၀	၁၇၅	၅၉.၁
၆၀ နှစ်နှင့် အထက်	သက်ကြီးရွယ်ကြီး	၉	၉	၁၈	၆.၁
စုစုပေါင်း လူဦးရေ		**၁၆၃**	**၁၃၃**	**၂၉၆**	**၁၀၀**
စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု - ၆၅		**တစ်အိမ်ထောင်ရှိ ပျမ်းမျှဦးရေ - ၄.၆**			

ရင်းမြစ် ... (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျွန်တော်တို့ ပေကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၆၅) မှ လူဦးရေပေါင်း (၂၉၆) (က ၁၆၃ + မ ၁၃၃) ရှိသည်။ တစ်အိမ်ထောင်လျှင် ပျမ်းမျှလူဦးရေ (၄.၆) ရှိသဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စံနှုန်းဖြစ်သော တစ်အိမ်ထောင်ပျမ်းမျှလူဦးရေတိုးပွါးမှု ၅ ယောက်နှုန်းထက် အနည်းငယ်သာ လျော့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်လူဦးရေမှာ ၁၇၅ ဦး (၅၉.၁%) ရှိပြီး၊ မှီခိုသူဦးရေမှာ ၁၂၁ ဦး (၄၀.၉%) သာရှိသောကြောင့် ကျေးရွာ၏ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် လူဦးရေမှာ အသင့်အတင့်ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ၎င်းအလုပ်လုပ်နိုင် သောသူများကို အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာကောင်းများ ရှိပါသည်။ တစ်နှစ်အောက်လူဦးရေမှာ ၁၂ ဦး (၄.၁%) သာ ရှိသဖြင့် လူဦးရေမွေးဖွါးနှုန်း နည်းသည် ကိုတွေ့ရ သည်။ တစ်နှစ်နှငေ့် ၅ နှစ် အောက် လူဦးရေ ၃၀ ယောက် (၁၀.၁%) ရှိသဖြင့် ၅ နှစ်အောက် ကာကွယ်ဆေးထိုးရမည့် အရေအတွက်ကို အတိအကျသိရှိနိုင်သည်။ မူလတန်းနှင့် အလယ်တန်း ကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေကိုလည်း သိရှိရသောကြောင့် ကျောင်းနေအရွယ်ကလေးတိုင်း ကျောင်း နေနိုင် ခြင်း ရှိမရှိကို အလွယ်တကူ နှိုင်းယှဉ်သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။၆၀ နှစ်နှငေ့်အထက် သက်ကြီးရွယ်ကြီး ၁၈ ယောက် (၆.၁%) ရှိသဖြင့် ကျန်းမာရေးအခြေအနေ အသင့်အတင့်ရှိကြောင်း ခန့်မှန်းသိရှိနိုင်ပါသည်။

(၁.၂) အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အင်အား

(၁.၂.၁) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

ဇယား (၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်း အမျိုးအစား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁	**စိုက်ပျိုးရေး (သီးနှံ ထုတ်လုပ်ရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း	၃၁		၃၁		လယ်၊ယာနှင့်တောင်ယာ
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား	၃၄		၃၄		
၂	**တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း			၄၁	၄၁	တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြသည်။
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၃	**ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၄	**သစ်တောထွက်ပစ္စည်းထုတ်လုပ်ရေး** / **သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၅	**ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၆	**လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့ နှင့် ရေပေးဝေရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၇	**ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံ လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၈	**ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံး ပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၉	**ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလုပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေးသူ စသည်)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင် သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
၁၀	**လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၁	**ဟိုတယ် နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၂	**ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၃	**ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း (ဘဏ် နှင့် ငွေချေးခြင်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု လုပ်ငန်း)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၄	**အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ် ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၅	**ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဝဝ်ဝ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၆	**ပညာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၇	**ကျန်းမာရေး**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၈	**လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၁၉	**အိမ်များတွင် အငှားလိုက်လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
၂၀	**ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies, etc.,)**					
	ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်း					

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိက အလုပ်အကိုင်			တွဲဖက် လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	မှတ်ချက်
		အိမ်ထောင်စု	%	မိသားစုဝင်လုပ်အား		
	အလုပ်သမား၊ ကျပန်း၊ ရာသီအလိုက် အလုပ်သမား					
	စုစုပေါင်း	၆၅		၁၀၆	၄၁	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး၊အိမ်ထောင်စု(၃၁)မှာ လယ်၊ယာ၊တောင်ယာလုပ်ငန်းကို ကိုယ်ပိုင်လုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ကျပန်းလုပ်ကိုင်ကြသေ အိမ်ထောင်စု ၃၄စု ရှိပါသည်။ ၄င်းလုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေကြသော မိသားစုဝင် လုပ်အားမှာ ၁၀၆ ဦးရှိသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိရသောကြောင့် တစ်အိမ် ထောင်ပျမ်းမျှမိသားစုဝင် လုပ်အားအနေဖြင့် ၂ ယောက်နှုံး အလုပ်လုပ်နေကြရသည်ကို တွေ့ရသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ် ၁၇၅ ဦး ရှိပြီး အလုပ်လုပ်နေသူ ၁၄၇ ဦး ရှိသဖြင့် ၂၈ ဦး သည် အလုပ်လက်မဲ့ဖြစ်နိုင်ကြောင်းတွေ့ရှိရပါသည်။ ၄င်းအလုပ်လုပ် နိုင်သောသူများကို အသက် မွေး ဝမ်းကြောင်း ကျွမ်းကျင်မှုများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် လုပ်ငန်းများ ထူထောင် နိုင်မည်ဆိုပါက ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အလားအလာ ကောင်းများ ရှိပါ သည်။ တွဲဖက်လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည့်ဦးရေ (၄၁)ဦးသည် လုပ်ငန်းတစ်မျိုးထက်ပို၍၊ သို့မဟုတ် လူတစ်ဦးတည်းက ဝင်ငွေ ရလုပ်ငန်းများကိုလုပ်ငန်းတစ်မျိုး ထက်ပို၍ တွဲဖက်လုပ်ငန်းအနေဖြင့် အလုပ်လုပ်နေကြရသည် ကိုလည်း တွေ့ရ သည်။

(၁.၂.၂) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

ဇယား (၃) လုပ်ငန်းနှင့် ကျား၊ မအလိုက် အနည်းဆုံးနှင့် အများဆုံး လုပ်အားခနှုန်းထား

စဉ်	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
၁	လယ်ယာလုပ်ငန်း	နေ့စား	၅၀၀၀	၃၀၀၀	၂၅၀၀	၁၅၀၀	
၂	တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး	နေ့စား					
၃	ငါးလုပ်ငန်း - ရေချို/ရေငန် ငါးဖမ်းခြင်း၊ ငါးပိ၊ ငါးခြောက်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၄	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း	နေ့စား					
၅	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း	နေ့စား					
၆	ဆောက်လုပ်ရေး၊ လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း	နေ့စား					
၇	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး	နေ့စား					
၈	လက်လီ-လက်ကား ရောင်းဝယ်ရေး	နေ့စား					
၉	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလုပ်ပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊	နေ့စား					

စဉ်	အလုပ်အကိုင်	ရေတွက်ပုံ	အများဆုံး (ကျပ်)		အနည်းဆုံး (ကျပ်)		မှတ်ချက်
			ကျား	မ	ကျား	မ	
	သင်တန်းပေးသူ စသည်)						
၁၀	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း	နေ့စား					

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်

(၁) လခစား အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (လစာ ÷ ၂၂.၇၅)

(၂) နာရီတွက်ဖြင့် ရသော အလုပ်သမားများ၏ တစ်ရက်ဝင်ငွေ = (တစ်နာရီဝင်ငွေ × ၈)

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် နေ့စားလုပ်ကိုင်ရသောလုပ်ငန်းအမျိုးအစား ၁မျိုးရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အမျိုးသားအများဆုံးလုပ်အားခမှာ ၅၀၀၀ကျပ်ဖြစ်ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ၂၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။အမျိုးသမီး အများဆုံးလုပ်အားခမှာ ၃၀၀၀ကျပ်ဖြစ် ပြီး အနည်းဆုံးလုပ်အားခမှာ ၁၅၀၀ကျပ်ဖြစ်သည်။

ဤလုပ်ငန်းတွင် အလုပ်ချိန်နှင့် လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှု ၊ ပင်ပန်းမှုချင်းတူသော်လည်း လုပ်အားခ အနေဖြင့် ကျား/မ ခွဲခြားမှု၊ မမျှတမှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၁.၃) သဘာဝ ရင်းမြစ်များ

(၁.၃.၁) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

ဇယား (၄) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ (ဧက)	မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု (ရ/မရ/အနည်းအကျဉ်း)	ရေရင်းမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၂၄၄.၀၁	သငင့််	မရ	
ယာမြေ /တောင်ယာ	၃၀၅.၅၁	သငင့််	မရ	
ဥယျာဉ်ခြံမြေ	၁၂၇.၁	သငင့််	မရ	
အိမ်ခြံဝင်း စိုက်ခင်း	၂	သငင့််	မရ	
နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်း				
ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
စားကျက်မြေ				
ပလပ်မြေ				
အခြား				
စုစုပေါင်း	**၆၇၈.၆၂**			

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ။ရေရှိသညင့််နေရာအမျိုးအစား - ဆည်၊ မြစ်ရေတင်၊ စိမငင််စမ်းရေသွယ်၊ မြေအောက်ရေ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှာ လယ်မြေ ၂၄၄.၀၁ ဧက၊ ယာမြေ/တောင်ယာမြေ ၃၀၅.၅၁ဧက၊ ဥယျာဉ်ခြံ ၁၂၇.၁ ဧကနှငင့််် အိမ်ခြံဝင်းစိုက်ခင်း ၂ ဧက စုစု ပေါင်းစိုက်ပျိုးမြေ ၆၇၈.၆၂ဧကရှိသည်။ စိုက်ပျိုးမြေအားလုံး၏ မြေအရည်အသွေးမှာ အသငင့််တငင််် သာရှိပြီး ဆည်ရေမရရှိသောကြောငင့်် မိုးရေကိုသာ အဓိက အားထားစိုက်ပျိုးကြရပါသည်။ ထို့ကြောငင့်် အချိန်မီ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ၊ မိုးရေ လုံလောက်မှုမရှိ၊ သီးနှံအောင်ရေမရ၊ လိုအပ်သလို ရေသွင်း စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းလည်း မရှိသောကြောငင့်် သီးနှံအထွက်နှုန်းနည်းသည်။ မြေအောက်ရေ တူးဖော်ပါက ရရှိနိုင်သော်လည်း အရင်းအနှီး မတတ်နိုင်ကြပေ။

(၁.၃.၂) ဓာတ်သတ္တုနှငင့်် အခြားသဘာဝ ရင်းမြစ်များ

ဇယား (၅) ဓာတ်သတ္တုနှငင့်် အခြားသဘာဝအရင်းမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လှမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/ လက်လှမ်းမမီ)
ကာဗွန် (ဓာတ်ငွေ့/ရေနံ) (ထင်း၊ မီးသွေး)	သင့်ေ	လွယ်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ် သဲ၊ ကျောက်	သင့်ေ	လွယ်
အခြားသဘာဝရင်းမြစ်		
သဘာဝတိရစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ (ယုန်၊ တောဝက်၊မျောက်၊ ဂျီ၊ ငါးနှင့်ငှက်မျိုးစုံ	နည်း	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ (နွားစာ၊ ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ) (ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ရှဉ့်မတက်၊ ဆင်တုန်းမနွယ်)	သင့်ေ	လွယ်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝ အရင်းအမြစ်အနေဖြင့် မဆင်မခြင်အလွန်အကျွံ ထုတ်ယူသုံးစွဲခဲ့ခြင်း၊ကျေးရွာမှ စိုက်ပျိုးမြေများတိုးချဲ့ခဲ့ခြင်းများကြောင့် သဘာဝပေါက်ပင် အမျိုးအစားများမှာလည်း မရှိ၊ အခြားအရင်းအမြစ်များပါ ရှားပါးလာပြီး၊ပေါက်ပင်/ကိုင်းပင်/ မြင်းခွာရွက်စသည့် အပင်များမှအပ အပင်ကြီးကြီးမားမားပင်မရှိတော့ဘဲ လက်လှမ်းမှီမှု မရှိတော့ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ သဘာဝတောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ အနေဖြင့်၊ ယုန်၊ တောဝက်၊ တောကြောင်၊ ချေးအ၊ ငါးနှင့် ငှက်မျိုးစုံ တွေ့ရှိနိုင်သော်လည်း ရရှိနိုင်မှု၊ လက်လှမ်းမီမှု နည်းသည်။ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်အနေဖြင့် ဝံအူမြစ်၊ သရင်းကြီးမြစ်၊ ရှဉ့်မတက်၊ ဆင်တုံးမနွယ် စသည်တို့ အလုံ အလောက်ထွက်ရှိသော်လည်း ၄င်းသဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အသုံး ပြုနိုင်ရန် ဗဟုသုတနှင့် နည်းပညာအားနည်းနေကြပါသည်။

(၁.၄) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား (၆) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

အကြောင်း အရာ	**သတ်မှတ်စံနှုန်း**			
	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	**အလယ်အလတ်ရှိ သောအိမ်ထောင်စု**	**ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**	**အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု**
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု	၂၀ဧကအထက်	၁၀ဧက-၂၀ဧကကြား	၅ ဧက-၁၀ဧက	၅ဧကအောက်/ မြေယာမဲ့
အိမ်အခြေအနေ	ကာလာသွပ်၊ အုတ်၊ပျဉ်၊ ကွန်ကရစ်	ကာလာသွပ်၊ရိုးရိုးသွပ်၊ ဇလီသတ်၊ပျဉ်ထောင်၊ပျဉ်ခင်း	သက္ကယ်မိုး၊ ဇလီသတ်၊သွပ်၊ဝါးခင်း။	သက္ကယ်မိုး၊ ထရံကာ၊ဝါးခင်း၊မြေစိုက်
လုပ်ငန်းသုံးကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်မှု	လက်တွန်းထွန်စက်၊ နွား	နွား၊ ရေစုပ်စက်	နွား	ပေါက်ပြား၊တူရွင်း၊ဓါး၊တံစဉ်၊ဂေါ်ပြား။
ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပိုင်ဆိုင်မှု	ကား၊ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း၊မီးစက်၊ ဆိုလာ၊တီဗွီ၊ စကိုင်းနက်၊ ပန်ကာ	ဆိုင်ကယ်၊မီးစက်၊ ဖုန်း၊ဆိုလာ၊လက်တော့ တီဗွီစက်၊	ဆိုင်ကယ်၊ ဖုန်း၊ ဆိုလာ။	ဆိုင်ကယ်၊ဖုန်း၊ဆိုလာ အသေး။
အဓိကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး၊ ကုန်သယ်ပွဲစား	စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး	တောင်သူငယ်၊ ဆင်းရဲ တောင်သူ။	ကျပန်း၊ မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသား။
အခြားပိုင်ဆိုင်မှု				
အိမ်ထောင်စု -	၁၉ (၂၉.၂ %)	၁၉ (၂၉.၂%)	၁၈ (၂၇.၇%)	၉ (၁၃.၈%)

ရင်းမြစ် … (၁) ကျေးရွာလုံးကျွတ် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့် သတ်မှတ်ရာတွင် စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာပိုင်ဆိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုနှင့် မဆိုင်သော ပစ္စည်းများပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အိမ်အခြေအနေ သည် အရေးပသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ကျေးရွာ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို အဆင့် ၄ ဆင့် သတ်မှတ် ထားသည်ကို တွေ့ရသည်။ အဆင်ပြေအဆင်ေ့ဝ် အိမ်ထောင်စု ၁၉ အိမ် (၂၉.၂%)၊ အလယ် အလတ် အဆင့် အိမ်ထောင်စု ၁၉ အိမ် (၂၉.၂%)၊ ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု ၁၈အိမ် (၂၇.၇%)နှင့် အဆင်းရဲ ဆုံးအိမ်ထောင်စု ၉အိမ် (၁၃.၈%) ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် အဆင်ပြေနှင့်ေဝ် အလယ် အလတ်အဆင့် ၃၈ အိမ် (၅၈.၄%) သာ တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပြီး ကျန် ဆင်းရဲ သား အိမ်ထောင်စု ၁၈ အိမ် (၂၇.၇%)နှင့် အဆင်းရဲဆုံးအိမ်ထောင်စု ၉ အိမ် (၁၃.၈%) သည် တစ်နှစ်ပါတ်လုံး ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု မရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဝမ်းစာဖူလုံမှုမရှိသော အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၂၇အိမ် (၄၁.၅%) မှာ အဆင်ပြေ နှင့်ေဝ်အလယ်အလတ်အိမ်ထောင်စုများတွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသော်လည်း အလုပ်ပုံမှန် မရ ကြဘဲ နေ့စားခမှာလည်း နည်းကြသည်။

(၁.၅) ထိခိုက်လွယ်မှု

(၁.၅.၁) ဝမ်းစာ ဖူလုံမှု

ဇယား (၇) ချေးငှားခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံး နှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ (ဥစ္စာဓန အဆင်ေ့ဝ် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း)

အချိန်ကာလ	**အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်**	**အိမ်ထောင်စု%**	**ဖြေရှင်းသည့် နည်းဗျူဟာ**
၃ လအောက်	၈	၁၂%	ငွေချေးခြင်း၊ ထောက်ပံ့လှူဒါန်းမှု ရရှိခြင်း။
၃ လနှင့် ၅ လ အထိ			
၆ လ မှ ၁၂ လ အထိ			

ရင်းမြစ် .. ဥစ္စာဓနအဆင်ေ့ဝ် "၃" နှင့် "၄" အိမ်ထောင်စုပေါင်း၏ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်းအား စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။(အဆင့် ၃ မှ ၅ အိမ်နှင်ေ့ဝ် အဆင့် ၄ မှ ၃ အိမ်၊ စုစုပေါင်း ၈ အိမ်) ကျေးရွာတွင် ချေးငှါးခြင်းမရှိဘဲ တစ်နေ့လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်နပ်စားနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများမှာ ၃ လအောက် ဝမ်းစာဖူလုံသော အိမ်ထောင်စု ၈ အိမ် (၁၂%) ရှိသည်။ ၎င်းမိသားစုများမှာ ငွေနှင့် ရိက္ခာတို့ကို အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့် ချေးယူကြရပြီး လုပ်အားဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ကြရသည်။ ထိုကြောင်ေ့ဝ် လုပ်အားခကြိုယူခြင်း၊ ဈေးဆိုင်များတွင် အကြွေးယူစားပြီးကျပန်းလုပ်ကိုင်၍ ပြန်လည် ဆပ်ခြင်းဖြင့် ဖြေရှင်းကြသည်။ ထိုကြောင်ေ့ဝ် ကျေးရွာအနေဖြင်ေ့ဝ် အသေးစားချေးငွေ၊ အတိုးမဲ့ ချေးငွေများလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(၁.၅.၂) ကူညီစောင်ေ့ဝ်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၈) ကူညီစောင်ေ့ဝ်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှု အခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
မိသားစုစောင့်ရှောက်မှုမရှိသော သက်ကြီးရွယ်အို ၆၀ နှစ်နှင့်အထက်	၈	၇	၁၅
မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းသည်ေ့ဝ် ပုဂ္ဂိုလ်	၁	၁	၂
	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် အမျိုးသမီးဦးဆောင် အိမ်ထောင်စု	၂		
ဆင်းရဲ၍မိသားစုဦးရေများသည့် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ် အိမ်ထောင်စု	၅		
အခြားဒေသသို့ ကြာမြင့်စွာ သွားရောက် နေထိုင်လုပ်ကိုင်နေသည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မိသားစုစောင်ေ့ဝ်ရှောက်မှု မရှိသောသက်ကြီးရွယ်အို ၆၀နှစ်နှင်ေ့ဝ် အထက် ၁၅ဦး၊ မိသားစု/ရပ်ရွာစောင်ေ့ဝ်ရှောက်မှုမရှိသော မသန်စွမ်းပုဂ္ဂိုလ် ၂ဦး၊ ဆင်းရဲ၍ မိသားစု ဦးရေများသည်ေ့ဝ် အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်ထောင်စု ၂စုနှင်ေ့ဝ် ဆင်းရဲ၍ မိသားစုဦးရေများသည်ေ့ဝ် မုဆိုးဖို/ တစ်ခုလပ်အိမ်ထောင်စု ၅စု ရှိပါသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲခြင်း၊ မိသားစုဝင်နဲ ခြင်း၊

လုပ်ခနဲပါးခြင်း၊ လုပ်အားနဲခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပြီး ရာသီအလိုက်သီးနှံစိုက်ပျိုးခြင်း၊ ကျပန်း လုပ်ကိုင်ခြင်းများဖြင့် ဖြေရှင်းကြပါသည်။

(၁.၅.၃) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၉) ကျေးရွာ၏ ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

စဉ်	**ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား**	**ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)**	**မှတ်ချက်**
၁	စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု	မြင့်	ဆင်းရဲသားအိမ်ထောင်စု(%)ရှိခြင်း။
၂	သဘာဝရင်းမြစ် ရှားပါးမှု (မြေ၊ စိုက်ပျိုးရေ)	လတ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်ရေအရင်းအမြစ်များရှိသဖြင့်။
၃	ရေကြီးခြင်း	လတ်	နှစ်စဉ်ရွာအနီးအချို့နေရာများရေဝင်။
၄	မိုးခေါင်ခြင်း	လတ်	အချို့သောနှစ်များတွင်မိုးခေါင်။
၅	အအေးလွန်ကဲခြင်း	နိမ့်	ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထမရှိ။
၆	မုန်တိုင်း	နိမ့်	ဆိုးဆိုးရွားရွား ဖြစ်ပေါ်လေ့မရှိ။
၇	ငလျင်	လတ်	၂၀၁၂ ငလျင်လှုပ်သော်လည်း ကြီးကြီး မားမား ဆုံးရှုံးမှုမရှိခဲ့။
၈	မီးဘေး	လတ်	အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်။
၉	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	ပင်လယ်နှင့် နီးစပ်မှုမရှိ။
၁၀	မြေပြိုခြင်း၊ မြေဆီလွှာ ပျက်ယွင်းမှု	လတ်	ဓါတုဆေးဝါးများနှင့်စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်မမှန်ကန်မှုကြောင့်မြေဆီလွှာထိခိုက်မှုများရှိ။
၁၁	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	မြင့်	ကျေးရွာနယ်နိမိတ်အတွင်း သစ်တောများ မရှိသလောက်ရှားပါးခြင်း။
၁၂	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ငှက်ဖျားဇုန်အတွင်းတည်ရှိသည်။
၁၃	တီဘီရောဂါ	မြင့်	အသက်ရှူလမ်းကြောင့်နှင့် လူ့အသုံးဆောင်များမှတဆင့် ကူးစက်သော ကြောင့်။
၁၄	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	မရှိ	
၁၅	ပြည်တွင်း ပဋိပက္ခ	နိမ့်	မရှိ
၁၆	တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	ရာသီအလိုက်ရောဂါကျရောက်မှုရှိ။ ထိရောက်စွာမကာကွယ်နိုင်သဖြင့်။
၁၇	လူကုန်ကူးခြင်း	နိမ့်	မရှိသေးပါ။
၁၈	ဝေးလံခေါင်သီ/လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲ စသည်	နိမ့်	တကောင်းလမ်းမကြီးနှင့် ၃ မိုင်ခန့်သာ ကွာဝေးပြီး ရာသီမရွေးသွားလာနိုင်။
၁၉	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေတွင် စားနပ်ရိက္ခာ မဖူလုံမှု၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှု၊ တီဘီရောဂါများတွင် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် ကျေးရွာတွင် နေ့စားအလုပ်လုပ်ကိုင်ရသူများပြားခြင်း၊ လုပ်အားခ နဲပါးခြင်း၊ ပုံမှန်ဝင်ငွေ မရှိခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ သစ်တောများ၊ ထင်းများ စည်းကမ်းမဲ့ ခုတ်လှဲခြင်းနှင့် မီးသွေး ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့်လည်း သစ်တောပြုန်းတီးမှုရှိသည်။ တီဘီရောဂါ သည်လည်း အသက်ရှူ လမ်းကြောင်းနှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ အတူ သုံးဆောင် ခြင်းမှတဆင့် ကူးစက် တတ်သောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှုမြင့်သည်။ ငှက်ဖျားနှင့် အခြားကူးစက် ရောဂါများ ကူးစက် နိုင်ခြေများခြင်း၊ မိုးခေါင်ခြင်း၊ရေကြီးခြင်း၊ငလျင်နှင့် ငှက်ဖျားဇုံအတွင်း တည်ရှိ သောကြောင့်လည်း ထိခိုက်လွယ်မှုလတ်ဖြစ်သည်။ မီးဘေးမှာလည်း အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ပြီး၊တိရစ္ဆာန် ကူးစက် ရောဂါကျရောက်မှုမှာလည်း နှစ်စဉ်ရှိသောကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု လတ်ဖြစ်သည်။ ကျန်အအေး လွန်ကဲခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်မှု၊ ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ၊ တိရစ္ဆာန် ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု၊ လူကုန်ကူးမှု၊လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲမှု တို့တွင် ထိခိုက်လွယ်မှု နိမ့်သည်။

(၁.၅.၄) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သညဝ့်သူများ

ဇယား (၁၀) ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သညဝ့်သူများ

စဉ်	ထိခိုက်သက်ရောက်မှု ခံရနိုင်သညဝ့်သူများ	ထိခိုက်မှု (နိမဝ့်/လတ်/မြင ဝ့်)	မှတ်ချက်
၁	လူငယ်	မြင့်	မူးယစ်ဆေးဝါးနှငဝ့်အရက်များလွယ်ကူ ပေါများခြင်း။
၂	အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စု	မြင့်	ဆင်းရဲသညဝ့်အပြင် အမျိုးသမီးဦးဆောင် သဖြငဝ့် လုပ်ငန်းမတွင်ကျယ်ခြင်း။ဝင်ငွေ နည်းပါးခြင်း
၃	မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူ	မြင့်	ဝမ်းစာမဖူလုံသဖြငဝ့် ထိခိုက်လွယ်။
၄	သဘာဝဘေးဒဏ် ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်နိုင်သော အိမ်ထောင်စု/ ကူးစက်ရောဂါ ထူပြောသော ဒေသတွင် နေထိုင်သူ	နိမဝ့်	နေထိုင်သူမရှိသဖြငဝ့်။
၅	မြစ်ကမ်းဘေး နေထိုင်သူများ	နိမဝ့်	နေထိုင်သူမရှိသဖြငဝ့်။
၆	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသော နေရာ (Prone to accident) တွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	နေထိုင်သူမရှိသဖြငဝ့်။
၇	ပြည်တွင်းနေရပ်စွနဝ့်ခွာရွှေ့ပြောင်းခံ ရသူများ (IDP)	မရှိ	
၈	မြေနိမ့်ပိုင်း နေထိုင်သူများ	လတ်	တစ်ခါတစ်ရံမြစ်ရေတက်သဖြငဝ့်။
၉	ငါးကန်ပိုင်ရှင်	နိမဝ့်	
၁၀	လက်လုပ်လက်စားများ၊ ကျပန်း	မြင့်	အလုပ်ပုံမှန်မရှိ။ဝင်ငွေမမှန်မှုကြောငဝ့်။
၁၁	လူနည်းစုလူမျိုးများ	နိမဝ့်	မရှိသဖြငဝ့်။
၁၂	ဒေသတွင်းပဋိပက္ခ ဧရိယာတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိသဖြငဝ့်။
၁၃	နယ်စပ်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများ	နိမ့်	မရှိသဖြငဝ့်။
၁၄	ရွှေတွင်းလုပ်သား	နိမဝ့်	မရှိသဖြငဝ့်။
၁၅	ဆေးစွဲသူများ	မြင့်	မူးယစ်ဆေးဝါးသုံးစွဲသဖြငဝ့် မှား/မှန်ဝေဖန်ပိုင်းခြားနိုင်ခြင်းမရှိ။
၁၆	ကူးစက်ရောဂါရနိုင်ခြေရှိသော သူများ	လတ်	
၁၇	လှညဝ့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ	မြင့်	မိမိအရပ်ဒေသမှ အခြားဒေသသို့သွားလာမှု များသဖြငဝ့်။
၁၈	နေရပ်ပြန် အခြေချသူများ		
၁၉	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ	မြငဝ့်	လူကုန်ကူးခံရနိုင်ခြင်း၊မူးယစ်ဆေးဝါးနှငဝ့် ရောဂါကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း။
၂၀	ကားသမား	မြင့်	မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်း။နယ်စုံ လူပေါင်းစုံတွေ့ဆုံနိုင်သဖြငဝ့်။
၂၁	အခြား		

ရင်းမြစ် ... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ထိခိုက်သက်ရာက်လွယ်မှု ခံရနိုင်သော လူအုပ်စုများတွင်လည်း လူငယ်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သညဝ့် အိမ်ထောင်စု၊ လက်လုပ်လက်စား ကျပန်းများ၊ ဆေးစွဲသူများ၊ လှညဝ့်လည် သွားလာ၍ ဈေးရောင်းသူများ၊ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများနှငဝ့် ကားသမားများသည် ထိခိုက်လွယ်မှု မြငဝ့်သည်။ လူငယ်များသည် မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဓိက အလုပ်လုပ်ကိုင် ရှာဖွေရသူများ ဖြစ်သဖြငဝ့် လုပ်ငန်းခွင်တွင် ထိခိုက်နိုင်ခြင်း၊ မိသားစုနှငဝ့် အဝေးတွင် သွား ရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင် ကြရသောကြောငဝ့် ကူးစက်ရောဂါများ ကူးစက်နိုင်ခြေများခြင်း၊ အနိုင်ကျငဝ့် ခံရနိုင်ခြင်း၊ လူကုန်ကူး ခံရနိုင်ခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်အသုံးပြုများသဖြငဝ့် ယဉ်တိုက်မှု မတော်တဆဖြစ်နိုင်ခြေများခြင်းတို့ကြောငဝ့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြငဝ့်သည်။ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သော

ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုများနှင့် လက်လုပ် လက်စား ကျပန်းအိမ်ထောင်စုများမှာလည်း အမျိုးသမီး လုပ်အားခနည်းခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ ပုံမှန်မရှိခြင်း၊ မိသားစုများခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ဆေးစွဲသူများ အနေဖြင့်လည်း ဝင်ငွေနည်းပါးခြင်း၊ ဆေးဖိုးကုန်ကျ စရိတ်များခြင်း၊ ဆေးထိုးအပ်မှတဆင့် ကူးစက် ရောဂါများ အလွယ်တကူ ကူးစက်နိုင်ခြင်း၊ ဆေးဝါးသုံးစွဲသူများ ရာဇဝတ်မှုကို အလွယ်တကူ ချိုးဖေါက်မှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ လှည့်လည်သွားလာ၍ ဈေးရောင်း သူများနှင့် ကားသမားများမှာလည်း ယဉ်အန္တာယ် အချိန်မရွေး ကျရောက်နိုင်ခြင်း၊ မနိုင်ဝန်များဖြင့် နေ့စဉ်သွားလာနေရခြင်းတို့ကြောင့် ထိခိုက်လွယ်မှု မြင့်သည်။ ကျန်လူအုပ်စုများအနေဖြင့် ထိခိုက် လွယ်မှု လတ်နှင့်နိမ့်အဆင့်သာရှိသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိ ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ အခြေအနေ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၁) ကျေးရွာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်း အမည်	အမျိုး အစား (၁/၂/၃)	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ			လုပ်ငန်း တာဝန်	ဦးဆောင် ဖွဲ့စည်း သူများ (၄/၅)	စွမ်းဆောင် နိုင်မှု (၆/၇/၈)
			ကျား	မ	ပေါင်း			
၁	ရပ်မိရပ်ဖ	၂	၅	၅	၁၀	ရပ်ရွာအကျိုး	၄	၈
၂	အရံမီးသတ်	၂	၁၀		၁၀	မီးဘေး	၅	၈
၃	အမျိုးသမီးရေးရာ	၂		၁၅	၁၅		၅	၈
၄	မိခင်နှင့်ကလေး	၂		၁၀	၁၀		၅	၈

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီးပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု - လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့ စသည့်။

(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ - ဥပမာ - အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့။

(၃) ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့။

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်

(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုအခြေအနေ

(၆) ကောင်း - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် တက်ရောက်မှုကောင်း၊ မှတ်တမ်းများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်းရှိ အခြားအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု ရှိခြင်း။

(၇) သင့် - လွန်ခဲ့သောနှစ်က ဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက် (၁-၂) ခု အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့။ ပုံမှန်အစည်းအဝေး ကျင်းပခြင်းနှင့် အသင့်အတင့် တက်ရောက်မှုရှိ၊ မှတ်တမ်းအချို့ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

(၈) ညံ့ (အားနည်း) - ကြုံသလို အစည်းအဝေးကျင်းပခြင်း၊ မှတ်တမ်းအချို့သာ ထိန်းသိမ်းထားရှိခြင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာအတွင်းတွင် လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်း ၄ ဖွဲ့ရှိသည်။ လူမှုရေးကို အခြေခံသောအဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့ရှိပြီး ၄င်းအဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင် အရေအတွက်ကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် မူဝါဒ အရဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့မှလွဲ၍ ကျန်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်ခွင့် အလွန်နည်း (သို့မဟုတ်) လုံးဝ မပါသည်ကို တွေ့ရသည်။

၄င်းအဖွဲ့ ၄ ဖွဲ့အနက် ကျေးရွာ၏ လိုအပ်ချက်အရ ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်ဖွဲ့စည်းသည်ကို တွေ့ရ သည်။၄င်းအဖွဲ့အစည်း ၄ ဖွဲ့စလုံးသည်လည်း အစဉ်အလာအရ ဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်နေကြ သော်လည်း အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည် ညံ့သည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့အ စည်းများသော်လည်း အဖွဲ့အစည်း အချင်းချင်းလည်း ချိတ်ဆက်မှု လုံးဝမရှိကြပါ။ ဦးဆောင်မှု စွမ်းရည် လည်း အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု၊ မှတ်တမ်းနှင့် စာရင်း ဇယားစနစ်တကျ ရေးသွင်းမှု၊ စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းမှု၊ အဖွဲ့အစည်းအချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် စွမ်း ဆောင်ရည်မြှင့်ရေး သင်တန်းများ ရရှိနိုင်ပါက အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများ တိုးတက်ကောင်း မွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၁.၂)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား (၁၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်း အမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁			
၂			
၃			

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။

(၁) ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း
(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းများ (ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၊ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)
(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း (ဥပမာ - UK Aid, GIZ စသည့်)
(၆) ပရဟိတအဖွဲ့ (ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ)
(၇) ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများ

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည်ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ဆက်စပ်မှု အားနည်းနေသည်ကို တွေ့ရသည်။

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်မွေးမှု အခြေအနေ

(၂.၂.၁) သီးနှံထုတ်လုပ်ရေး

(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား (၁၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု၊ မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှုအရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်သတ်မှတ်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၂၂	၃၃.၈	မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ ဧကအောက်			ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ ဧကမှ ၅ ဧကထိ	၃	၄.၆	တောင်သူငယ်
၄	၅ ဧကမှ ၁၂.၅ ဧက ကြား	၂၁	၃၂.၃	အလယ်အလတ်စား တောင်သူ
၅	၁၂.၅ ဧက အထက်	၁၉	၂၉.၂	တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း		**၆၅**	**၁၀၀**	

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေယာမဲ့ ၂၂ အိမ်ထောင်စု (၃၃.၈%) ၊ ၂.၅ ဧကနှင့် ၅ ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ တောင်သူ ငယ် ၃ အိမ်ထောင်စု (၄.၆%)၊ ၅ ဧကနှင့် ၁၂.၅ ဧကအကြား ပိုင်ဆိုင်သူ အလယ်အလတ်စား တောင်သူ ၂၁ အိမ်ထောင် (၃၂.၃%)နှင့် ၁၂.၅ ဧကအထက် ပိုင်ဆိုင် သူ တောင်သူကြီး ၁၉ အိမ် (၂၉.၂%) ရှိသည်ကို

တွေ့ရသည်။ တောင်သူကြီးအရေ အတွက်မှာ ၁၉အိမ် (၂၉.၂%) သာရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးမြေအများစုကို ၄င်း လူနည်းစုမှ ပိုင်ဆိုင်နေ ကြောင်း တွေ့ရသည်။ ကျန်မြေယာမဲ့၊ ဆင်းရဲသားတောင်သူနှင့် တောင်သူငယ်မိသားစုများမှ ၄င်းတောင်သူကြီးများ၏ စိုက်ပျိုးမြေများ တွင် နေ့စား အငှါးလုပ်ကိုင်ကြရသည်။

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရ နှငဝ့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းမြစ်များမှ ရေသွင်းနိုင်သညဝ့် ဧရိယာ

ဇယား (၁၄) ကျေးရွာ၏ ရေရင်းမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

စဉ်	ရင်းမြစ်	အစိုးရ /ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဧက	ရရှိနိုင်မှု	
				တနှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်	လုံလောက်မှု (ရှိ/မရှိ)
၁	ဆည်				
၂	ရေလွှဲဆည်				
၃	မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း				
၄	အဝီစိတွင်း				
၅	လက်ငင် ရေတွင်း				
၆	စိမဝ့်စမ်းရေ				
၇	ချောင်းရေ		၂၄၁.၆၄	ရာသီအလိုက်	မရှိ
၈	အခြား				

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) ဆည်မြောင်းဦးစီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေး ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း ၆၇၈.၆၂ ဧက ရှိသော်လည်း ၄င်းတို့ အနက် ၂၄၁.၆၄ ဧကမှာ မိုးရာသီတွင်သာ ချောင်းရေမှ စိုက်ပျိုးရေရရှိသော်ကြောငဝ့် သီးနှံအထွက်နှုန်း နဲသည်။ပြုပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ချောင်းရေ၊ စိမဝ့်စမ်းရေများရှိသောလည်း တရားမဝင်သစ်ခုတ်မှု သစ်တောပြုန်းတီးမှုများကြောငဝ့် တစ်နှစ်ပတ်လုံး စိုက်ပျိုးရေမရရှိသဖြငဝ့် သီးနှံဖြစ်ထွန်း အောင်မြင် မှု နည်းပါးပါသည်။ ထိုကြောငဝ့် စိုက်ပျိုးရေရရှိရေး အတွက် စိုက်ပျိုးရေးသုံး အဝီစီစက်ရေတွင်းများ တူးဖော်ခြင်း၊ စိမဝ့်စမ်းရေနှငဝ့် ချောင်းရေတို့မှာ စိုက်ပျိုးရေ သွယ်ယူ၍ စိုက်ပျိုးရေရရှိရေး နည်းပညာ များ၊ ငွေကြေးအကူအညီများ ၊ ရေစုပ်စက်များရှိမှ စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ဖြစ်ထွန်းအောင်မြင်နိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

(၂.၂.၁.၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား (၁၅) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	စုစု ပေါင်း စိုက် ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုး သည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/ လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/ လတ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အ နည်း ဆုံး	အ များ ဆုံး	ပျှမ်း မျှ	မှ	ထိ			
စပါး	၂၄၁.၆၄	တင်း	၇၀	၈၀	၇၅	နယုန်	ဝါခေါင်	နိမဝ့်	နိမဝ့်	

သီးနှံ	စုစု ပေါင်း စိုက် ဧက	သီးနှံထွက်မှု				သီးနှံ စိုက်ပျိုး သည့် ကာလ		သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/ လတ်/ မြင့်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/ လတ်/ မြင့်)	မှတ် ချက်
		ယူနစ်	အ နည်း ဆုံး	အ များ ဆုံး	ပျှမ်း မျှ	မှ	ထိ			
ပဲအမျိုး မျိုး	၃၆၄.၆၁	တင်း	၈	၁၀	၉	တော် သ လင်း	တန် ဆောင် မုန်း	နိမ့်	နိမ့်	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသော သီးနှံများမှာ စပါးနှင့် ပဲအမျိုးမျိုး ဖြစ်သည်။ စပါးစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၂၄၁.၆၄ ဧကဖြစ်ပြီး နယုန်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ ဝါခေါင်လတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၈၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၇၀ တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၇၅ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ နိမ့်ပါသည်။ ပဲအမျိုးမျိုးစိုက်ပျိုးမြေဧကစုစုပေါင်းမှ ၃၆၄.၆၁ ဧကဖြစ်ပြီး တော်သလင်းလတွင် စတင်စိုက်ပျိုးကာ တန်ဆောင်မုန်းတွင်ရိတ်သိမ်းကြသည်။ သီးနှံထွက်နှုန်းမှာ အများဆုံး ၁၀ တင်းမှ အနည်းဆုံး ၈ တင်း၊ တဧက ပျမ်းမျှထွက်နှုန်းမှာ ၉ တင်းဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုလိုအပ်ချက် နိမ့်သောကြောင့် အကျိုးအမြတ်ရရှိမှု အခြေအနေမှာ နိမ့်ပါသည်။ သီးနှံစိုက်ပျိုးရေး ကိရိယာနည်းပါးခြင်း၊ အရင်းအနှီးနည်းပါးခြင်း၊ သီးနှံပျက်ပိုးများ အစဉ်မပျက် ကျရောက်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာကောင်းစွာမရနိုင်ခြင်း၊ သိပ္ပံနည်းကျစိုက်ပျိုးနိုင်လျှင် ပိုမို အထွက်နိုင်သောလည်း နည်းပညာရရှိမှု နည်းပါးသည့်အခက်အခဲများစွာရှိနေပါသည်။

(၂.၂.၁.၄) လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

ဇယား (၁၆) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

စက်အမျိုးအစား	ပိုင်ဆိုင်မှု					စက်ကိရိယာငှားရမ်းလုပ်ကိုင်နေသော တောင်သူ အရေအတွက်	မှတ်ချက်/ အခြေအနေ
	တစ် ဦး ချင်း ပိုင်	အဖွဲ့ပိုင်		ရွာပိုင်			
		အရေ အတွ က်	လယ် သမားဦ းရေ	အရေအ တွက်	လယ်သ မား ဦးရေ		
ထွန်စက်							
လက်တွန်းထွန်စက်	၁						
အစေ့ချ ကိရိယာ							
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်							
ရိတ်သိမ်းစက်							
ခြွေလှေ့စက်	၁						
ရေစုပ်စက်	၄						
ခြေနင်းရေတင်စက်							
မြက်ရိတ်စက်							
အခြား							

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်တွန်းထွန်စက် ၁ စင်း၊ ခြွေလှေ့စက် ၁ ခုနှင့် ရေစုပ်စက် ၄ ခုသာရှိပြီး တစ်ဦးချင်းပိုင်များသာ ဖြစ်သည်။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ငှါးရမ်းသုံးစွဲပါက ထွန်စက်ကို တစ်နာရီကို ၂၅၀၀၀ မှ ၃၀၀၀၀ ပေးရပြီး ၊ နာရီပြတ်ဖြင့် ငှားရမ်းပါက တစ်နာရီ ၃၅၀၀၀ ဖြစ်သည် ။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံအထွက်နှုန်း တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခြေအနေ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေ(စိုက်ပျိုးမြေရရှိနိုင်မှု၊ မြေဆီသြဇာ)	တိုးချဲ့ရန် မြေနေရာရှိခြင်း၊ မြေဆီသြဇာသင့်။
ရေရင်းမြစ်	ချောင်းရေ
သဘာဝမြေဆွေး၊ အော်ဂဲနစ်မြေသြဇာ	နွားချေးအလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
အော်ဂဲနစ်/ဓာတု ပိုးသတ်ဆေး	သုံးစွဲလေ့မရှိ။ ဗဟုသုတမရှိကြပါ။
ချေးငွေနှင့် ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှုများ	စိုက်ဘဏ်မှ ချေးငွေအနဲငယ်ရရှိပါသည်။
နည်းပညာ၊ အုပ်ချုပ်ရေး ပိုင်းဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ	မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ နည်းပညာအနည်းငယ်ရရှိသည်။
သွင်းအားစုဈေးကွက်	တကောင်းကျေးရွာရှိ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
ထုတ်လုပ်မှုဈေးကွက် နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှု အခွင့်အလမ်းများမှာ ကျေးရွာရှိစိုက်ပျိုးမြေများမှာ မြေဆီသြဇာ အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ပြီး သဘာဝမြေဆွေးအနေဖြင့် နွားချေးအလုံ အလောက် ရရှိနိုင်ကြသည်။ အော်ဂဲ နစ်ပိုးသတ်ဆေးသုံးစွဲရန် နည်းပညာနှင့် ဗဟုသုတမရှိကြပါ။ စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေအနေဖြင့် ပုံစံ ၇ ရှိသော ယာမြေများအတွက် တစ်ဧက လျှင် ၃၀၀၀၀ ကျပ်နှုန်းဖြင့် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ ချေးငွေရရှိသည်။ နည်းပညာ ဝန်ဆောင်မှု အနေဖြင့် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးမှ အနည်းငယ် ရရှိသည်။ လိုအပ်သောသွင်းအားစုများ ကို တကောင်း ကျေးရွာ စိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်များတွင် လိုသလောက် ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရန် ဈေးကွက်အလုံအလောက် ရှိသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၁၈) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စိုက်ပျိုးမြေ တိုးချဲ့နိုင်မှု	တိုးချဲ့နိုင်မှု နည်းပါသည်။
မြေဆီသြဇာ အခြေအနေ	အသင့်အတင့်
ငွေကြေးအရင်းအနှီး ရရှိနိုင်မှု	ပုံစံ ၇ မရှိသောစိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။
စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ အချိန်မီ ရရှိအသုံးချနိုင်မှု	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက်သုံးစွဲနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
လုပ်သားရှားပါးမှု (ကျွမ်းကျင် သူ/ မကျွမ်းကျင်သူ)	အလုပ်လုပ်နိုင်သူများ ရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှု နည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာ မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင် လုပ်သားရှားပါးမှု ရှိသည်၊
ရေရင်းမြစ်များ ရရှိနိုင်မှု	
စိုက်ပျိုးရေ မလုံလောက်မှု	လုံလောက်မှု မရှိပါ။
ဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ကျရောက်မှု များပြီး ထိရောက်စွာ ကာကွယ်နှိမ်နင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။
ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီမှု	ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု လုံလောက်စွာမရကြပါ။
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ် အစိုးရဦးစီး ဌာနများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးမြေအများစုမှာ ပုံစံ ၇ မရှိသော ကြောင့် စိုက်ပျိုးမြေများစွာရှိပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေလည်း မရနိုင်ပါ။ သွင်းအားစုများကို အလွယ်တကူ လိုသလောက် ဝယ်ယူ ရရှိနိုင် သော်လည်း အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်သောကြောင့် သွင်းအားစုများကိုလည်း အချိန်မီနှင့် အလုံအလောက် သုံးစွဲ နိုင်ခြင်း မရှိပါ။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူများရှိသော်လည်း ကျွမ်းကျင်မှုနည်းသည်။ အလုပ်လုပ်နိုင်သူ အများစုမှာလည်း မိသားစုဝင်ငွေအတွက် အဝေးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင် ကြရ သောကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးတွင်

လုပ်သားရှားပါမှု ရှိသည်၊ ရောဂါပိုးမွှားကျရောက်မှုများပြီး ထိရောက် စွာ ကာကွယ်နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိပါ။ နည်းပညာနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ရရှိသော်လည်း လုံလောက်မှုမရှိပါ။ စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန် ဈေးကွက် လက်လှမ်းမီသော်လည်း ဈေးကောင်းမရ။ ဈေးနှုန်း တည်ငြိမ်မှု မရှိပါ။ ကုန်သည်ပွဲစားများ၏ အလေး တင်းတောင်းမှန်ကန်မှု မရှိကြပါ။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား (၁၉) မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း	**အိမ်ထောင်စု**	**ကောင်ရေ**	**မှတ်ချက်/အခြေအနေ**
မွေးမြူရေး			
ခိုင်းနွား	၅၁	၃၄	
နို့စားနွား	၃၈	၁၅၂	
မြင်း			
ကျွဲ			
မြည်း			
လား			
ဆိတ်			
သိုး			
ဝက်	၂၇	၆၀	
ကြက်	၃၄	၂၇၉	
ဘဲ			
နွားနောက်			
အခြား			
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးကန်			
ပုဇွန်ကန်			
ဂဏန်း မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း			
ရေချို ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
ကမ်းလွန် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း			
အခြား			

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်သူ ၁၅၀ အိမ်ထောင်စု (၂၃၀%) ဖြစ်နေသဖြင့် တစ်အိမ်ထောင်လျှင် တိရစ္ဆာန် ၁မျိုးထက်မက တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အနေဖြင့် မွေးမြူကြ သည်။ မွေးမြူထားသော အကောင်ရေမှာ ခိုင်းနွား ၃၄ ကောင်၊ နို့စားနွား ၁၅၂ကောင်၊ ဝက် ၆၀ ကောင်နှင့် ကြက် ၂၇၉ ကောင်သာ မွေးမြူကြသည်။မွေးမြူရေး၏ အဓိကအခက်အခဲမှာ ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ မရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတွင် တိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေး နည်းပညာ မရရှိခြင်း၊ ချေးငွေအနေဖြင့် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းများမှ ရရှိနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် လက်လှမ်းမီမှု မရှိခြင်း၊ အမြတ်အစွန်း ရရှိမှု နည်းပါးခြင်း၊ ဝက်ရောင်းချရာတွင် သားသတ် လိုင်စင်ရရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှုနှင့် လိုင်စင်ချထားရာတွင် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိခြင်း။ တရုတ်ဈေးကွက်သို့ နွားတင် ပို့မှု မြင့်တက်သဖြင့် ခိုင်းနွားများ ယခင်ထက်နည်းပါးလာပြီး ။ ဝယ်ယူရာတွင်လည်း အခက်အခဲ များရှိခြင်းတို့ကြောင့် တိုးချဲ့ မွေးမြူမှု မရှိပါ။

(၂.၂.၂.၂)မွေးမြူရေးကဏ္ဍ တိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား (၂၀) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
မွေးမြူရေး	
စားကျက်မြေ	သီးသန့်မရှိပါ။
ရေရရှိမှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်
မျိုးတိရစ္ဆာန် လက်လှမ်းမီမှု	ဒေသမျိုးများသာ ရှိပါသည်။
ချေးငွေ	မရှိ။
သွင်းအားစု ဈေးကွက်	တကောင်းကျေးရွာတွင် အလုံအလောက်ရရှိနိုင်သည်။
ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်	တကောင်းမြို့တွင် ရောင်းချနိုင်ပါသည်။
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း မြေနေရာ လုံလောက်မှု	လုံလောက်မှုရှိသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါး/ပုဇွန်သားပေါက် လက်လှမ်းမီမှု	
ချေးငွေ	
သွင်းအားစု လက်လှမ်းမီမှု	
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	
ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မွေးမြူရေးအတွက် စားကျက်မြေသီးသန့်မရှိပါ။ ရေလုံလောက်မှုရှိသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် မျိုးတိရိစ္ဆာန်များကို ဒေသမျိုးများသာ ရှိပါသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် လိုအပ်သော သွင်းအားစုများကို ၂၀ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော တကောင်းကျေးရွာတွင် အလုံ အလောက် ဝယ်ယူ ရရှိနိုင်သည်။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသည်။ မွေးမြူရန် အိမ်ခြံဝန်း အလုံ အလောက် ရှိသည်။ သွင်းအားစု၊ ဝန်ဆောင်မှု၊ထုတ်ကုန် ရောင်းဝယ်မှုတို့သည် တကောင်းမြို့တွင် ရှိသော်လည်း လက်လှမ်း မမီပါ။

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား (၂၁) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မွေးမြူရေး	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	မရပါ ။
ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွားမှု	နှစ်စဉ်ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာ ကျရောက်လေ့ရှိသည်။
နည်းပညာ အကူအညီနှင့် နည်းလမ်းများ	လုံလောက်မှုမရှိ။
စီးပွားဖြစ် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများ အတွက် လိုင်စင်/ လေလံ လက်လှမ်းမီမှု	လိုင်စင်မရှိသဖြင့် သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။
အခြား	
ငါးလုပ်ငန်း	
ငါးဖမ်းခွင့် ရရှိနိုင်မှု	
ချေးငွေ ရရှိနိုင်မှု	
အခြား	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လယ်သမား အုပ်စု၊ (၂) မြို့နယ် မွေး/ကု ဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ် ငါးလုပ်ငန်း ဦးစီးဌာန။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့် ရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည်။ မွေးမြူရေးချေး ငွေမရှိ။ နှစ်စဉ် ရာသီရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အချိန်မီမရ၊ ကာကွယ် ဆေး ထိုးလေ့မရှိသောကြောင့် ဆုံးရှုံးမှုများသည်။ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုလည်း လုံလောက်မှု မရှိ။ ဈေးကွက်အလုံအလောက်ရှိသော်လည်း လိုင်စင်မရှိသဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့်မရှိ၊ ဈေးကောင်း မရကြပါ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ၏ ခေါင်းပုံဖြတ်ခြင်းကို ခံကြရသည်။

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကဏ္ဍ

(၂.၂.၃.၁)စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား (၂၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ် ငန်း နှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်း အရေအတွက်	ဝန်ထမ်း / အလုပ်သမ ား အရေအတွက်	မိသားစုဝင် လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နိမ့်၊ လတ်၊ မြင့်) နှင့်ဝင်ငွေ ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ ကျောက် ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ ထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်း				
၃	လျှပ်စစ်၊ ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ ပန်းရံလုပ်ငန်း				
၅	ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ၊ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ ပြင်ဆင်ရေး				
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ (ဆံပင်၊ အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊ အင်ဂျင်နီယာ၊ သင်တန်းပေး သူ)				
၇	လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး				
၈	ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင် လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊ သိုလှောင်ရေး နှင့် ဆက်သွယ်ရေး				
၁၀	ငွေချေး ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်၊ ငွေချေးခြင်းလုပ်ငန်း အပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင် မှု လုပ်ငန်း)				
၁၁	အိမ်ခြံမြေ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့် ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း များ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကာကွယ်ရေးနှင့်ဝပ် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)				
၁၃	ပညာရေး				
၁၄	ကျန်းမာရေး				
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ				
၁၆	အိမ်များတွင် အငှားလိုက် လုပ်သူများနှင့် အမျိုးအမည် မဖော်ပြနိုင်သော လုပ်ငန်းများ				
၁၇	ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကုမ္ပဏီများတွင် လုပ်ကိုင်သူများ (ဥပမာ - UN, INGOs, Companies. etc.,)				
	စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူဦးရေ				

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အနေဖြင့် မရှိပါ။ ထိုကြောင့် ကျေးရွာ တွင် အလုပ်အကိုင် အခွင့် အလမ်းနှင့် အသက်မွေးဝမ်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုလည်း နည်းပါးသည်။ အရင်းအနှီးလည်းနည်းပါးပြီး ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီ ကြပါ။ အသက်မွေး ဝမ်းပညာသင်တန်းများ တက်ရောက်ရန်နှင့် လုပ်ငန်း ထူထောင်ရန်လည်း ကုန်ကျ စရိတ်နှင့် အရင်း အနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၃-က) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
ဈေးကွက်နှင့် နီးသည်။ ဈေးကွက်လည်း အလုံအလောက် ရှိသည်။	တကောင်းဈေးနှင့်နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များနှင့် ကျောက် စသည် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။
သယံဇာတများ ရှိသည်။	ကျောက်၊ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သစ်၊ ဝါး စသည့်များ ထွက်သည်။
တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှု ရှိသည်။	နယ်မြေအေးချမ်းပြီး လွတ်လပ် စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင် သည်။
အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များ ရှိသည်။	အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ်များသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်သည်။	လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တကောင်းဈေးနှင့်နီးပြီး ဒေသစိုက်ပျိုး၊ မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များနှင့် ကျောက် စသည် ထွက်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိသည်။ကျောက်၊ သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင် အပင်များ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ၊ သစ်၊ ဝါး စသည့်များ ထွက်သည်။ နယ်မြေ အေးချမ်းပြီး လွတ်လပ်စွာ သွားလာ၊ ရောင်းဝယ်နိုင်သော်လည်း လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ခက်ခဲ ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သောအရွယ်များသည်။ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အသင့် အတင့် ကောင်းမွန် ပါသည်။

ဇယား (၂၃-ခ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပြဿနာနှင့် အခက် အခဲများ

ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ	**ဖော်ပြချက်/ ရှင်းလင်းချက်**
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း ရှားပါးခြင်းနှင့် လုပ်အားခနည်းသည်။	ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးအဓိကထားလုပ်ကိုင်သော်လည်း လယ်ယာမြေမရှိသောသူများမှာ အငှားလိုက်ခြင်း နေ့စား လုပ်ကိုင်ခြင်းများ လုပ်ကိုင်ရပြီး ဝင်ငွေ ရရှိမှုနဲပါးခြင်း
အသက်မွေးဝမ်း အတတ်ပညာ အားနည်းသည်။	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်း အတတ် ပညာ ကျွမ်းကျင်များအားနည်းနေကြသည်။ သင်တန်းများ တက် ရောက် ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။
လက်ရှိလုပ်ငန်းများခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမ ရှိခြင်း။ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေး ခြင်း။	ခေတ်မီလုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့်လက်ရှိလုပ်ငန်းများကျွမ်းကျ င်မှုအားနည်းနေသေးသည်။
အရင်းအနှီးနှင့် ချေးငွေ လက်လှမ်း မမီနိုင်ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် တပိုင်တနိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်လုပ်ကိုင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေလည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် စိုက်ပျိုးရေးအဓိကထားလုပ်ကိုင်သော်လည်း လယ်ယာမြေ မရှိသော သူများမှာ အငှားလိုက်ခြင်း နေ့စားလုပ်ကိုင်ခြင်းများလုပ်ကိုင်ရပြီး ဝင်ငွေရရှိမှုနဲပါးခြင်း အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် အရွယ်များသော်လည်း အသက်မွေးဝမ်းအတတ်ပညာ ကျွမ်းကျင်များ အားနည်း နေကြသည်။ သင်တန်းများ

တက်ရောက်ရန်လည်း အရင်းအနှီးနှင့် အဆက်အသွယ် မရှိကြပါ။ ခေတ်မီ လုပ်ငန်းသုံးကရိယာများမရှိခြင်းနှင့် လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းနေသေးသည်။ ဆင်းရဲသားများအနေဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် တပိုင်တနိုင်လုပ်ငန်းများ ထူထောင်လုပ်ကိုင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ၊ ချေးငွေ လည်း လက်လှမ်းမမီနိုင်ကြပါ။

(၂.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားများ

(၂.၃.၁) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

ဇယား (၂၄) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာမှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ပုံစံနှင့် အချိန်ကာလ

#	ပုံစံ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	လူဦးရေ			ပြည်တွင်း			ပြည်ပ		
			ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း	ကျား	မ	ပေါင်း
၁	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်သားတစ်ဦး အနည်းဆုံးရှိသော အိမ်ထောင်စု										
၂	ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာရှိလူဦးရေ										
၃	ကျေးရွာပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်းမှုကာလ										
	၃ လ အထိ										
	၆ လ အထိ										
	၁၂ လ အထိ										
	၁၂ လ အထက်										

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေး မဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

(၂.၃.၂) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

ဇယား (၂၅) ရွှေ့ပြောင်းသွားလာရခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း

စဉ်	အကြောင်းအရာ	လူဦးရေ
၁	ပိုမိုကောင်းမွန်သော အလုပ်အကိုင်နှင့် ဝင်ငွေ အခွင့်အလမ်းများ ရှာဖွေရန်	
၂	နိုင်ငံရေးနှင့်ဆိုင်သော အကြောင်းရင်း	
၃	ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားမှုကြောင့် လုံခြုံမှု မရှိသည့် အကြောင်းရင်း	
၄	အခြား	

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

(၂.၃.၃) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

ဇယား (၂၆) ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်သူများမှ ပြန်ပို့ငွေ

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်				
		စုစုပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
၁	ပြန်ပို့ငွေကို မှီခိုနေရသော အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်					
၂	ပြန်ပို့ငွေ လမ်းကြောင်းများ					
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်း (ဟွန်ဒီ)			-	-	-
	ဘဏ်			-	-	-
	လူကြုံဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း			-	-	-
	ငွေလွှဲလုပ်ငန်းနှင့် ဘဏ်			-	-	-
	- ငွေလွှဲလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်နှင့် လူကြုံ			-	-	-

စဉ်	အကြောင်းအရာ	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်					
		စုစု ပေါင်း	% ကျေးရွာ အတွင်းရှိ စုစုပေါင်း အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လတ်	နိမ့်
	ဖြင့်လွှဲပို့ခြင်း					

ရင်းမြစ် … (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

(၂.၄) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဈေးကွက်

ဇယား (၂၇) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု အခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးစားဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး (မိုင်)	ရွာဈေး	၂၀ မိုင် တကောင်းမြို့
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်း နှင့် ၎င်း၏ အထောက်အပံ့များ	ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်၊ ခြေလျင်	ဆိုင်ကယ်၊ ကား
ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးနိုင်မှု	ကုန်စိမ်းနှင့် သားငါး	လူသုံးကုန်ပစ္စည်းမျိုးစုံ
ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦနှင့် ဝန်ဆောင်မှု	မရှိ	သွပ်မိုး၊ အုတ်ကာ၊ အုတ်ခင်း

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များအတွက် ကျေးရွာအတွင်း နှင့် ၂၀ ဖာလုံ ကွာဝေးသော ကတ္တရာလမ်းဘေးရှိ ကုန်စုံဆိုင်များတွင် သွားရောက်ဝယ်ယူ နိုင်ပြီးကုန်စိမ်း နှင့် သားငါးကိုအလွယ်တကူဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။လူသုံးကုန်ပစ္စည်းများကို တကောင်းမြို့ဈေး သို့ ကိုယ်ပိုင် ဆိုင်ကယ်စသည်တို့ဖြင့် သွားရောက် ဝယ်ယူကြ သည်။ ပုံမှန် ပြေးဆွဲသည့် အများသုံး ယာဉ်မရှိပါ။

(၂.၅) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား (၂၈) ငွေကြေးလက်လှမ်းမီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ချေးငွေ ရရှိနိုင်သည့် နေရာ	ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု အမျိုးအစား	ပြန်လည် ပေးဆပ်ရမည ့် ကာလ	အတိုးနှုန်း (လ)	အပေါင်ခံ ပစ္စည်း လိုအပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
အစိုးရဘဏ် (စိုက်ဘဏ်)	ချေးငွေ	၆ လ	၀.၈၅%	ပုံစံ ၇	ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ
ပုဂ္ဂလိကဘဏ်					
ပုဂ္ဂလိက အသေး စား ချေးငွေဝန် ဆောင်မှုကဏ္ဍ					
အဖွဲ့အလိုက်ငွေစု/ငွေချေးအစီအစဉ်					
ငွေချေးပေးသူ					
အပေါင်ဆိုင်					
မိတ်ဆွေနှင့် ဆွေမျိုးများ	ချေးငွေ	သီးနှံပေါ်ချိန်	၁၀ %		ဆင်းရဲသောကြောင့် ယုံကြည်မှုအားနည်း၊ လူတိုင်း မရနိုင်၊ အလုံအလောက်မရ၊ လိုအပ်ချိန်မရနိုင်ပါ။
အခြား					

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူ အုပ်စု၊ (၂) သက်ဆိုင်ရာ ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု ပေးသောအဖွဲ့များ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် အစိုးရငွေချေးစနစ်နှင့် ပါတ်သက်၍ စိုက်ပျိုးရေးဘဏ် ချေးငွေသာရှိပြီး ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလမှာ (၆)လ၊ အတိုးနှုန်း (၀.၈၅%) ၊ အပေါင်ခံ ပစ္စည်း အနေဖြင့် ပုံစံ ၇ ထားရှိမှ ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ ၄င်းချေးငွေသည် ပုံစံ ၇ ရှိသောလယ်မြေ တစ်ဧကလျှင် ၁၀၀၀၀၀ ကျပ် နှုန်းဖြင့် တောင်သူ တစ်ဦး လျှင် အများဆုံး ၁၀ ဧကအထိသာ မိုးသီးနှံ နှင့် ဆောင်း သီးနှံအတွက် ၂ ကြိမ်ချေးယူခွင့် ရှိသည်။ ချေးငွေရရှိပြီ ချေးငွေကာလမှာ မိုးသီးနှံအတွက် ၈ လ၊ ဆောင်း သီးနှံအတွက် ၆ လဖြစ်သည်။ အတိုးနှုန်းမှာ (၀.၈၅%) ဖြစ်သည်။ သို့သော် စိုက် ဘဏ်ချေးငွေမှာ အချိန်မီ ထုတ်ချေးပေးခြင်းမရှိ၊ ကုန်ကျစရိတ် လုံလောက်မှုမရှိ၊ ကာလတို (၆ လ) ချေးငွေ၊ ပြန်ဆပ်ချိန်ကို အတိအကျသတ်မှတ်ထားသောကြောင့် သီးနှံအောင်ပါက ဈေးကောင်း မစောင့်နိုင်ဘဲ ရောင်းချ ပြန်ဆပ် ရခြင်း၊ ရာသီဥတုအခြေအနေကြောင့် သီးနှံမအောင်မြင်ပါ ကလည်း မိမိရှိရာ (ကျွဲ၊ နွား၊ လယ်၊ ယာ၊ ရွှေထည် စသည်) ရောင်း၊ပေါင်ပြီး မဖြစ်မနေ ပေးဆပ်ကြရသည်။

ကျေးရွာအတွင်း ငွေတိုးချေးသူထံမှ ချေးငှါးရာတွင် ယာမြေအပေါင်ထားပြီး အတိုးနှုန်းမှာ ၁၀-၂၀% ဖြစ်သည့်အပြင် သီးနှံပေါ်ချိန် အမြန်ပြန်လည် ပေးဆပ်ရသောကြောင့် ဆင်းရဲသား များအတွက် ငွေချေးရာတွင် များစွာအခက်အခဲရှိသည်။ ယုံကြည်မှုလည်း နည်းသောကြောင့် အပေါင်ခံပစ္စည်းမရှိပါက ချေးငွေရရန် အခက်အခဲရှိသည်။ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတွင် အသေးစား ချေးငွေ လုပ်ငန်း၊ အတိုးနည်း ချေးငွေ၊ အတိုးမဲ့ချေးငွေများ လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(၂.၆) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝ ရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၆.၁) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား (၂၉) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝရင်းမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိ
အလေ့အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	**အန္တရာယ်ရှိမှု (မြင့်/လတ်/နိမ့်)**	**ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်**
မြေဆီဩဇာ အခြေအနေ	လတ်	အသင့်အတင့်ကောင်းမွန်
အပင်မျိုးစိတ်များ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံး ရောင်း ချမှုများသည်။
ဖျက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ် ထိန်းချုပ်မှု	လတ်	အသင့်အတင့် ကျရောက်သည်။
ရေရင်းမြစ်	လတ်	မိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက်ရေ တူးဖေါ်ရရှိနိုင်သည်။
ငါးမျိုးကွဲများ		ငါးမရှိ။
အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများ	မြင့်	ထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းပြီးထုတ်ယူသုံးရောင်း ချမှုများသည်။
စွန့်ပစ်ပစ္စည်း စီမံခန့်ခွဲမှု	မြင့်	စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ စည်းကမ်းမဲ့ စွန့်ပစ် ကြသည်။

ရင်းမြစ် … ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ လယ်သမား အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မြေဆီဩဇာအနေဖြင့် သင့်ပါသည်။ ၄င်းအပြင် ဓါတ်မြေဩဇာများ အလွန်အကျွံ သုံးစွဲခြင်းနှင့် စိုက်နည်းစနစ် မှားယွင်းမှုကြောင့်လည်း မြေဆီဩဇာ အန္တရာယ်ရှိမှု လတ်ပါသည်။

တောင်သူများ အနေဖြင့် ဘက်စုံပိုးမွှားနှိမ်နှင်းရေးစနစ်အစား ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများကိုသာ အသုံးပြုမှု များပြားသည်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းစီမံခန့်ခွဲမှုတွင်လည်း ပလစတစ်အိတ်ခွံ၊ ပုလင်းခွံ၊ ဗူးခွံများကို စနစ်တကျ မစွန့်ပစ်ကြသဖြင့် အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။ သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အသိပညာပေး လုပ်ငန်းများ မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

ရေအရင်းအမြစ်နေဖြင့်လည်း လုံလောက်မှု မရှိသည့်အပြင် မိုးရေကို အားကိုးနေရပြီး မြေအောက်ရေ တူးဖော်ရရှိနိုင်ပါသည်။

အပင်မျိုးစိတ်များ၊ ငါးမျိုးကွဲများနှင့် အခြားတိရစ္ဆာန်မျိုးကွဲများအနေဖြင့်လည်း ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်းပြီး ထုတ်ယူသုံးစွဲမှု၊ ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်မှု များသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်း ရှားပါးလာပြီး အန္တရာယ်ရှိမှု မြင့်သည်။

(၂.၇) ပညာရေး

(၂.၇.၁)ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှု

ဇယား (၃၀) မူလတန်း၊ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်အဆင့် စာတတ်မြောက်မှုနှုန်း

အတန်းပညာပြီးမြောက်မှု	ကျား	မ	ပေါင်း	၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေ၏ %
စာမတတ်သူဦးရေ	၉	၁၄	၂၃	၉.၈
ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေး	၁၃		၁၃	၅.၆
မူလတန်းပညာရေး မပြီးဆုံးသူဦးရေ	၈၀	၈၁	၁၆၁	၆၈.၈
မူလတန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၂၂	၅	၂၇	၁၁.၅
အလယ်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ	၅	၅	၁၀	၄.၃
အထက်တန်းပညာရေး ပြီးဆုံးသူဦးရေ				
တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးဆုံးသူဦးရေ				
၉ နှစ်နှင့်အထက် လူဦးရေပေါင်း	**၁၂၉**	**၁၀၅**	**၂၃၄**	**၁၀၀**

ရင်းမြစ် … အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာ၏ပညာရေးနှင့် စာတတ်မြောက်မှုကို လေ့လာကြည့်ရာတွင် စာ မတတ်သူ ၂၃ ဦး (၉.၈%) ၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသင်ပညာရေးသင်ကြားခဲ့သူ ၁၃ ဦး (၅.၆%)နှင့် မူလတန်းပညာမပြီးဆုံးသူ ၁၆၁ ဦး (၆၈.၈%) စုစုပေါင်း ၈၄.၂% သည် အခြေခံ ပညာ အရေး၊ အဖတ်၊ အတွက်ကို တတ်မြောက်မှု မရှိဘဲ အများစုမှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရသည်။ အခြေခံပညာတတ်မြောက်မှု မူလတန်းပြီးဆုံးသူ၊ အလယ်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ၊ အထက်တန်း ပညာပြီးဆုံးသူ အရေအတွက်ကို လေ့လာရာတွင် အမျိုးသမီးဦးရေ ကများပြီး အမျိုးသား အရေ အတွက်က နည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ ဤအရေအတွက်ကို ကြည့်ခြင်း အားဖြင့် ပညာသင်ကြား မှုတွင် အမျိုးသမီးများမှာ အမျိုးသားများနှင့် တန်းတူခံစားခွင့် ရှိကြောင်း တွေ့ရသည်။

(၂.၇.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား (၃၁) ကျောင်းတက်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ် လူဦးရေ၏ %
မူလတန်း (၅-၉ နှစ်)	၁၃	၁၁	၂၄	
အလယ်တန်း (၁၀-၁၄နှစ်)	၁	၁	၂	
အထက်တန်း (၁၅-၁၆ နှစ်ကြား)				
တက္ကသိုလ် ကျောင်းသား၊ သူ				

ရင်းမြစ် … (၁) ကျောင်းဝင်စာရင်း၊ (၂) ဆယ်အိမ်မှူးများ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်းခွဲရှိပြီး မူလတန်းကျောင်းနေအရွယ် စုစုပေါင်း ၂၄ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် တက်ရောက်နေသော ဦးရေမှာ ၂၀ ယောက်၊ ၈၃ % အထိရှိကြောင်းတွေ့ရသည်။ ဤသို့ ကျောင်းသားအရေအတွက် နည်းနေ ရခြင်းမှာ မိသားစုအခက်အခဲကြောင့် ကျောင်းဆက်မတက်နိုင်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အလယ်တန်း ကျောင်း နေအရွယ်မှာ ၃၇ ယောက်ရှိသော်လည်း လက်ရှိ တခြားကျေးရွာ စာသင်ကျောင်းတွင် ၂ ဦး (၅ %) သာ ရှိသည်။ ကျန် ၃၅ ဦးမှာ မိဘများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကျောင်းဆက် တက်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။

(၂.၇.၃) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၃၂) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း	အလယ်တန်းကျောင်းခွဲ
ရွာမှ အကွာအဝေး(မိုင်)	ရွာအတွင်း	
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု	ခြေလျင်	
စာသင်ကျောင်း အရွယ်အစား (အလျား၊ အနံ၊အမြင့်)	၆၀×၁၇×၁၈ (၁)ဆောင် ၆၀×၃၀×၁၂ (၁)ဆောင်	
အမိုး၊ နံရံ၊ အခင်း အရည်အသွေး	သွပ်၊အုတ်ခင်း၊အုတ်ကာ	
ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂ (လုံလောက်မှု ရှိ/မရှိ) နှင့်	မရှိပါ။	

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း			အလယ်တန်းကျောင်းခွဲ		
ကျောင်းအိမ်သာ အခြေအနေ						
ကျောင်းအာဟာရတိုက်ကျွေးမှု (အာဟာရ အမျိုးအစားနှင့် ကြိမ်ရေ)	မရှိ					
ကျောင်းဆရာဦးရေ	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**	**ကျား**	**မ**	**ပေါင်း**
အစိုးရခန့်	၃	၁	၄	၃	၁	၄
ကျေးရွာခန့်						

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။လက်ရှိကျေးရွာ ရှိ မူလတန်းကျောင်းအရွယ်မှာ အလျား ၆၀ ပေ၊ အနံ ၃၀ ×၁၂ (၁)ဆောင်၊ ၆၀×၁၇×၁၈ပေ (၁)ဆောင် ရှိပြီး ကျောင်းဆောင်အမျိုးအစားမှာ သွပ်၊အုတ်ကာ၊အုတ်ခင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးအခြေအနေ လုံခြုံမှု မရှိ။ ကျောင်းသုံး ပရိဘောဂနှင့် ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ၊ ကျောင်းသောက်ရေ၊ သင်ထောက်ကူပစ္စည်း လုံလောက်မှု မရှိပါ။ ကျောင်းအားကစားကွင်းရှိသောလည်း ကျဉ်းပြီး အားကစားပစ္စည်းစုံလင်မှုမရှိပါ။ ကျောင်းဆရာအရေအတွက်မှာ အစိုးရခန့် ကျား ၃ဦး၊ ၁ ဦး စုစုပေါင်း ၄ ဦး ရှိပါသည်။ ကျောင်းအာဟာရနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်များလည်း မရှိကြပါ။

(၂.၇.၄) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား (၃၃) ပညာရေး အခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

အခက်အခဲ/ ပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မ ဦးရေ	၄ဦး (ကျား ၃ ၊ မ ၁)
တပည့် - ဆရာ အချိုး	၆:၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	မရှိ
မသန်စွမ်းသူများအတွက် ပညာရေး အထူးအစီအစဉ်	မရှိ။
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	လုံလောက်မှု ရှိသည်။
ဆင်းရဲသော မိသားစုများအတွက် ကျောင်းစရိတ် မတတ်နိုင်မှု	အစီအစဉ်မရှိ။ ထောက်ပံ့မှုမရှိ။
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာ ပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားပစ္စည်းရှိသော်လည်း စုံလင်မှုမရှိ။ အားကစားကွင်း ကျဉ်းသည်။
မိဘဆရာအသင်း၏ အခန်းကဏ္ဍ	

ရင်းမြစ် ... (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ (၂) မိဘဆရာအသင်း။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ တပည့်/ဆရာအချိုးမှာ မူလတန်း တွင် ၆: ၁ အချိုးဖြစ်သောကြောင့် ဆရာလုံလောက်မှုလည်းမရှိပါ။ အားကစားပစ္စည်း လုံလောက်မှုမရှိကြပါ။ အားကစားကွင်း မှာလည်း နေရာကျဉ်းနေပါသည်။ မိဘဆရာအသင်း၏ လှုပ်ရှားမှု၊ မှာ တတ်ကြွစွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် ကြပါသည်။

(၂.၈) ကျန်းမာရေးနှင့် အာဟာရ

(၂.၈.၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား (၃၄) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

စဉ်	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော		Â		သောက်သုံးရေသန့်ရှင်းမှု အားနည်း သည်။
၂	သွေးလွန်တုပ်ကွေး			Â	
၃	ငှက်ဖျား		Â		ခြင်ပေါက်ပွါးမှုများပြားခြင်း
၄	အသက်ရှုလမ်းကြောင်း ကူးစက်ရောဂါ	Â			
၅	HIV, AIDS, လိင်မှတဆင့် ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ			Â	အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်းသွားလာ အလုပ်လုပ်ကြရသောကြောင့်

စဉ်	ရောဂါ	ပျံ့နှံ့မှု/ဖြစ်ပွားမှု			မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
		မြင့်	နိမ့်	မရှိ	
၆	တီဘီ		Â		အသက်ရှူလမ်းကြောင်နှင့် လူ့အသုံးအဆောင်များ အတူသုံးရာမှ ကူးစက်နိုင်သည်။
၇	ဆီးချို		Â		နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာ များ သန့်ရှင်းမှုနည်းပါးခြင်း၊ ဓါတုဆေး ဝါးအလွန်အကျွံ သုံးစွဲထားသောအစားအစာများကို နေ့စဉ်မလွဲမရှောင် စားသုံးနေရခြင်း။ ဆင်းရဲသားများကျန်းမာရေးဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်းလုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာနှင့် ပါတ်ဝန်းကျင် အခြေအနေကောင်းများမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။
၈	သွေးတိုး	Â			
၉	အသည်းရောဂါ (ဘီ၊ စီ)		Â		အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက်ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံးအဆောင်များနှင့် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။
၁၀	အာဟာရ ချို့တဲ့မှု		Â		အများစုမှာဆင်းရဲသားများဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရချို့တဲ့မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။
၁၁	အခြား ကူးစက်နိုင်သော ရောဂါများ		Â		

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရွာသားအများစုသည် သာမန်အားဖြင့် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ကြပြီး အာဟာရပြည့်ဝမှု ရှိကြသည်။ ကလေးငယ်အများစုလည်း ကျန်းမာကြသည်။ ကျေးရွာ တွင် အဖြစ်များသော ရောဂါများမှာ သွေးလွန်တုတ်ကွေး၊ ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော၊ ငှက်ဖျား၊ တီဘီ၊ ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ အသည်းရောဂါ(ဘီပိုး၊ စီပိုး) တို့သည် ပျံ့နှံ့မှုနှင့် ဖြစ်ပွါးမှုနိမ့်သည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါမှာ သောက်ရေ မသန့် ရှင်းမှုနှင့် တကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းမှု နည်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ သွေးလွန်တုတ်ကွေးနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါမှာ ခြင်များပေါက်ပွါးမှု အဆမတန်များ သော ကြောင့် ဖြစ်သည်။ နေ့စဉ်စားသုံးနေရသော အစားအစာများ သန့်ရှင်းမှု နည်းပါးခြင်း၊ စားသုံး ဆီများ မသန့်ခြင်း၊ ဓါတ်မြေသြဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေးအလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော ဟင်းသီး ဟင်းရွက် များကို နေ့စဉ်ဝယ်ယူစားသုံးရခြင်း၊ ကြာရှည်ခံဆေးများအသုံးပြုထားသော အသားငါး၊ အစို အခြောက် များကို စားသုံးနေကြရခြင်း၊ သဘာဝမဟုတ်သော ကြီးထွားမြန် အသားငါးများကို နေ့စဉ် ဝယ်ယူစားသုံးနေ ကြ ရခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ဓါတ်မြေသြဇာ၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ အသီးမှည့်ဆေး၊ ဟော်မုန်း အလွန်အကျွံသုံးစွဲထားသော သစ်သီးဝလံများကို ရောင်းချနေခြင်း၊ နေ့စဉ်ဝယ်ယူ စားသုံးနေရခြင်း၊ ၎င်းအစားအစာများကိုလည်း အစိုးရမှ စနစ်တကျကြီးကြပ်စီစစ်မှုမရှိခြင်း၊ ဟင်းချိုမှုန့်၊ ကြက်သားမှုန့်များ ကို အလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်း၊ ဆိုးဆေး၊ ချွတ်ဆေး၊ ပွဆေးပါသော မုံ့နှင့် သရေစာများကို ရောင်းချခြင်း၊ ဝယ်ယူစားသုံးနေရခြင်း၊ ဆင်းရဲသားများ ကျန်းမာရေး ဗဟုသုတ နည်းခြင်း၊ ကျန်းမာရေးလေ့ကျင့်ခန်း လုပ်သည့် အလေ့အထမရှိခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခန်းလုပ်ရန် ကျန်းမာရေးပစ္စည်းကရိယာမရှိခြင်း၊ တို့ကြောင့် ဆီးချို၊ သွေးတိုး၊ရောဂါမှာ ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ တီဘီ၊ အသည်ရောဂါ (ဘီပိုး၊ စီပိုး) မှာလည်း ဖြစ်ပွါးမှု မြင့်သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းရောဂါများသည်

အသက်ရှူလမ်းကြောင်းမှတဆင့် ကူးစက် ခြင်း၊ နေ့စဉ်လူ့အသုံး အဆောင် များနှငင့်် ထိတွေ့ရာမှ တဆင့် ကူးစက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လိင်မှတဆင့် ကူးစက်သောရောဂါ များမှာ ဖြစ်ပွါးနိုင်မှု နိမ့်သည်။ ၄င်းရောဂါများမှာ အခြားဒေသသို့ ရွှေ့ပြောင်း သွားလာ အလုပ်လုပ် ကြရသောကြောင့် ကူးစက်ခံရနိုင်သည်။ အများစုမှာ ဆင်းရဲသားများ ဖြစ်သောကြောင့် အာဟာရ ချို့တဲ့ မှုမှာလည်း ဖြစ်နိုင်ခြေရှိပါသည်။ သို့သော်နိမ့်သည်။

(၂.၈.၂) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

ဇယား (၃၅) လွန်ခဲ့သော (၁၂) လအတွင်း ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု

စဉ်	ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်း	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	အဆုတ်ရောဂါ		Â	ဆေးလိပ်သောက်သုံးမှုများခြင်းကြောငင့််ဖြစ်သည်။
၂	ဆုံဆို့၊ ကြက်ညှာ၊ မေးခိုင်နှင့် အသည်းရောင် အသားဝါ	Â		
၃	ပိုလီယိုရောဂါ		Â	
၄	မေးခိုင် (ကိုယ်ဝန်ဆောင် ကာလအတွင်း)	Â		
၅	ဝက်သက်ရောဂါ	Â		
၆	အခြား စုပေါင်းကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံမှု	Â		
၇	အာဟာရ မှတ်တမ်းယူမှု (အရပ်အမြငင့််၊ အလေးချိန်၊ လက်မောင်းပတ်)		Â	
၈	အာဟာရပညာပေး အစီအစဉ်		Â	

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာသည် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး အင်မတန်ခက်ခဲသောကြောငင့်် ကာကွယ် ထိုးမှုမှုများ အားနည်းပါသည်။

(၂.၈.၃)ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

ဇယား (၃၆) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှု ရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
ကျေးလက် ကျန်းမာရေး ဌာန	မရှိ။		ကျန်းမာရေးမှူး- သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ကြီးကြပ် (၁) – ကြီးကြပ် (၂) – တိုင်းရင်းဆေးကု- အရပ်လက်သည်-၁		
တိုက်နယ် ဆေးရုံ (တွင်းငယ်)		မရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ-		

ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီး အကွာ အဝေး (မိုင်)	အခန်း/ ကုတင် (လုံလောက်မှု ရှိ /မရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပတ်သက်သော အသုံးအဆောင် ပစ္စည်း များ (လုံလောက်မှု/ မလုံလောက်မှု)	မှတ်ချက်
			ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
မြို့နယ် ဆေးရုံ (တကောင်း)	၂၀	ရှိ	ဆရာဝန် - လ/ထ - ကျန်းမာရေးမှူး- သူနာပြု - သားဖွားဆရာမ - အရံသားဖွားဆရာမ- ဓာတ်ခွဲကျွမ်းကျင်-		
ဆေးဆိုင်			ဆေး၀ါးကျွမ်းကျင်သူ (မရှိ)	လက်လှမ်းမှီမှု-- မရှိ။ ဆေး၀ါး--မရှိ။ သိုလှောင်ပုံစနစ်--မရှိ။ အအေးခန်းစနစ်--မရှိ။	ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု နည်းသေး သည်။

ရင်းမြစ် … (၁) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၂) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးလက်ဆေးပေးခန်းမရှိပါ။ လက်ရှိ ကျေးရွာ(၄) ရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း (၄၂၅) အတွက် သားဖွါးဆရာမ တစ်ဦးသာ ခန့်ထားပေးသောကြောင့် ကျန်းမာ ရေး စောင့်ရှောက်မှု၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးပညာပေးများ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ သားဖွါးဆရာမ တစ်ရွာတစ်ဦးခန့်ထားပေးရန် (သို့မဟုတ်) အရံသားဖွါးသင်တန်း ပေးရန်လိုအပ်သည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဆေး၀ါးဆိုင်ရှိသော်လည်း ကျန်းမာရေးအသုံးအဆောင်နှင့် ဆေး၀ါးပြည့်စုံမှုမရှိ။ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက အနီးဆုံးရှိ တကောင်း တိုက်နယ်ဆေးရုံသို့သွားကြသည်။

(၂.၉) ရေနှင့် ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

(၂.၉.၁) သောက်သုံးရေရရှိမှု

ဇယား (၃၇) သောက်သုံးရေရရှိနိုင်မှု

ရေရရှိနိုင်မှု	အရေ အတွက်	အကောင်း/အ ဆိုး	လက်ရှိ/လုံလောက်မှု			အခြား
			နွေ	မိုး	ဆောင်း	
ရေတွင်း						
အ၀ီစိတွင်း (စက်တပ်)	၁	ဆိုး		Â	Â	
အ၀ီစိတွင်း/တုံကင်						
မိုးရေသိုလှောင်ကန်						
မြစ်/ချောင်း	၁	ဆိုး		Â		
ရေကန်						
စိမ့်စမ်းရေသွယ်တန်းခြင်း						
အခြား						

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးရွာသယံဇာတပြမြေပုံ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် သောက်သုံးရေအတွက် အ၀ီစိတွင်း(စက်တပ်) (၁)တွင်းနှင့် ချောင်းရေ (၁)ခု ရှိပါသည်။ စက်ရေတွင်းအနေဖြင့် ထမင်းချက်ပြုတ်ရာတွင် ရေဝါခြင်းကြောင့် ရေ အသုံးပြုမှုအားနည်းပါသည်။ ချောင်းရေမှာ မိုးတွင်းအခါတွင် ရေညစ်ညမ်းသောကြောင့် အခက်အခဲ များစွာ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ထိုကြောင့် သန့်ရှင်းသောသောက်သုံးရေရရှိရေးအတွက် အ၀ီစီ စက်ရေ တွင်း (၁)တွင်း (သို့) ရေသန့်စက်တစ်လုံးအား ချထားပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

(၂.၉.၂) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ (အိမ်သာအမျိုးအစားနှင့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်)

ဇယား (၃၈) အိမ်သာ အမျိုးအစား

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ အမျိုးအစား	သုံးစွဲနိုင်သော အိမ်ထောင်စု	ရှင်းလင်းချက်
ယင်လုံအိမ်သာ	၃၀	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတ အနည်းငယ်ရှိသည်။
ကျင်းအိမ်သာ	၁	
မြေပေါ် အိမ်သာ		
တောထိုင်	၃၄	ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။
စုစုပေါင်း	၆၅	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု၊ (၃) ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာန/ကျေးလက်ကျန်းမာရေး ဌာနခွဲ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု ၆၅ အိမ်ရှိသော်လည်း ယင်လုံအိမ်သာ ၃၀လုံး(၄၆.၂%)သာရှိပြီး စနစ်တကျ သုံးစွဲခြင်းလည်းမရှိ၊ အမှန်တကယ်လည်း ယင်လုံမှုမရှိကြပါ။ သန့်ရှင်းမှုလည်းမရှိကြပါ။ ကျန် ၃၄ အိမ်မှာတောထိုင် အသုံးပြုလေ့ရှိကြသည်။

(၂.၁၀) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

ဇယား (၃၉) ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ

#	ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ	ရှိ	မရှိ	မှတ်ချက် / သုံးသပ်ချက်
၁	ကျေးရွာ စီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်တွင် အမျိုးသမီး တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှု/ ခေါင်းဆောင်မှု		Â	ကျား/မ တန်းတူမှုမရှိခြင်းနှင့် အမျိုးသမီးများကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ် ယုံကြည်မှု အားနည်းနေသေးသည်။
၂	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများတွင်အမျိုးသမီးများတက်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်မှု	Â		မြို့နယ်မှ ညွှန်ကြားမှု ရှိသည်။
၃	လွန်ခဲ့သောနှစ်အတွင်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ မိန်းကလေးများ/အမျိုးသမီးများအား သံသယ ဖြစ် ဖွယ် အကြမ်းဖက်မှု (သို့) တိုင်ကြားမှုများ		Â	
၄	အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများအတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် လူထု၏ အသိအမြင်ရှိမှု		Â	
၅	အခြား (ရှိလျှင်)			

ရင်းမြစ်… (၁) အဖွဲ့အစည်းများစာရင်း၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိယဉ်ကျေးမှုနှင့် ဓလေ့ထုံစံများအရ ကျားမ ခွဲခြားဆက်ဆံမှုအနေဖြင့် ကြီးမားသော ပြဿနာနှင့် ကျားနှင့်မအကြား ပြင်းထန်သော အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်းကိစ္စများမတွေ့ရပါ။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများသည် သာမန် အားဖြင့်အခွင့်အရေးတူညီစွာ ရရှိသည်ဟု ယေဘုယျပြောနိုင်ပါသည်။

ကျေးရွာတွင် ကျား-မ ရေးရာကိစ္စရပ်ဆိုင်ရာ၌ လူမှုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် အမျိုးသမီးများ တက်ကြွစွာပါဝင် လိုသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ခေါင်းဆောင်ပါဝင်ခွင့် မရခြင်း။ အမျိုးသမီးရေးရာ အကြမ်းဖက်မှုများ အတွက် ဥပဒေနှင့် တရားမျှတမှုဆိုင်ရာများအတွက် အမျိုးသမီး များ၏ အသိအမြင် အားနည်းခြင်းကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

၁(၂.၁၁) အခြေခံ အဆောက်အဦများ အခြေအနေ

(၂.၁၁.၁)ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၀) ကျေးရွာ၏ လမ်းတည်ရှိမှု အခြေအနေ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ ဆိုး	တည်ဆောက် ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်း ရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ရွာတွင်းလမ်း	၁	ဆိုး	၁၉၁၉	Â		၂ ဖာလုံ

လမ်း အမျိုးအစား	အမျိုးအစတား (၁/၂/၃)	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု		လမ်းအရှည် (မိုင်)
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	
ချဉ်းကပ်လမ်း						
ရွာချင်းဆက်လမ်း	၁	ဆိုး	၁၉၁၉	Â		၄ မိုင်
အခြား						

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ မြေသားလမ်း -၁၊ ကျောက်ခင်းလမ်း -၂၊ ကတ္တရာလမ်း/ကွန်ကရစ်လမ်း -၃

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာချင်းဆက် လမ်း မှာ (၄) မိုင် အကွာအဝေး အရှည်ရှိပြီး ၁၉၁၉ ခုနှစ်တွင် မြေလမ်း အမျိုးအစားဖြစ်ပြီး ပွငင့်လင်းရာသီတွင်သာ လမ်းကောင်းပါသည်။ ကျေးရွာတွင်း လမ်းများမှာ စုစုပေါင်း (၂) မိုင်ခနင့် ရှည်လျားပြီး မြေသားလမ်းများဖြစ်ခြင်းကြောငင့် မိုးရာသီတွင် သွားလာရန် ခက်ခဲသည်။ ထိုကြောငင့် ရာသီမရွေးသွားနိုင်အောင် မွမ်းမံပြုပြင်ခြင်း၊ ကျောက်ချော လမ်းအဆငင့်မြငင့်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်သည်။

(၂.၁၁.၂) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု

ဇယား (၄၁) ကျေးရွာ၏ တံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

တံတား အမျိုးအစား	အရွယ်အစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်ခဲ့သောနှစ်	အသုံးပြုနိုင်သည့်ရာသီ	
				ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
ဆိပ်ခံတံတား					
ကွန်ကရစ်တံတား					
ကြိုးတံတား					
ရေပြွန်					
အခြား	၂၀×၁၂×၁၈	ဆိုး	၁ နှစ်	ပွငင့်လင်း	

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာနငင့်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းသို့ သွားရာလမ်းတွင် လူသွား လမ်း အဖြစ် တည်ဆောက်ထားသော တံတားအရှည် ၂၀×၁၂×၁၈ ပေ သစ်သားတံတား (၁)စင်းအား ကွန်ကရစ်တံတားအဖြစ် အဆငင့်မြငင့်တင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၂.၁၁.၃) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား (၄၂) ရေကြောင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (မိုင်)	ယာဉ် အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက် သုံးစွဲနိုင်မှု	
			ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း			Â	
ပင်လယ်ရေကြောင်း				
အခြား				

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

မှတ်ချက်။ ၁ – လှေ၊ သမ္ဗာန် ၂ - မော်တော် ၃ - သင်္ဘော

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။

(၂.၁၁.၄) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား (၄၃) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယာဉ်အမျိုးအစား	စက်လှေ	လှေ၊ သမ္ဗာန်	စက်ဘီး	မော်တော်ဆိုင်ကယ်	သုံးဘီးဆိုင်ကယ်၊ ထော်လာဂျီ	ကား	မြင်းလှည်း	နွားလှည်း
အရေအတွက်			၁၂	၁၇		၁၆		၅

ရင်းမြစ်…အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအနေဖြငင့် စက်ဘီး ၁၂ စီး၊ ဆိုင်ကယ် ၁၇ စင်း၊ ကား ၁၆ စီးနငင့် နွားလှည်း ၅ စီး ရှိပြီး အများစုမှာ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် သွားလာရေး နငင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအတွက် ဆိုင်ကယ်ကို အများစု အသုံးပြုကြသည်။

(၂.၁၂) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား (၄၄) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ရင်းမြစ်	အိမ်ထောင်စု	ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် (ကောင်း/သင့်/ညံ့)	အခက်အခဲရှိ/မရှိ
မဟာဓာတ်အားလိုင်း			
ဆိုလာစနစ်	၃၀	သင့်။	စာဖတ်နှင့် ညဖက် မီးလင်းရန် အတွက်သာ အသုံးဝင်သည်။ ရာသီဥတု မကောင်းပါက အားမပြည့်ပါ။
အသေးစားရေအားလျှပ်စစ်			
ဒီဇယ်သုံးအင်ဂျင်		သင့်။	ကုန်ကျစရိတ်များသည်။
လေစွမ်းအင်			
ဇီဝလောင်စာ			
အခြား	၃၅	ညံ့	ဖယောင်းတိုင်၊ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက်ထရီမီးတို့ကို အသုံးပြု ကြ သည်။ မီးဘေးအန္တရာယ် ရှိသည်။

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း မရှိသေးပါ။ ဆိုလာမီး အသုံးပြုသူ ၃၀ အိမ်နှင့် ကျန် ၃၅ အိမ်မှာ ဓါတ်ခဲ၊ ဘက္ကထရီအိုးနှင့် ဖယောင်းတိုင်မီးကို အသုံးပြု ကြသည်။

(၂.၁၃) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာ နည်းပညာ

ဇယား (၄၅) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

စဉ်	ဖုန်း	ရေဒီယို	တီဗွီ	ဂြိုလ်တုစလောင်း	အခြား
အရေအတွက်	၉	၇	၂၁	၄	

ရင်းမြစ်… (၁) အိမ်ထောင်စုစာရင်း ကောက်ယူမှု၊ (၂) ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ကျေးရွာတွင် ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာနှင့် ပါတ်သက်၍ အိမ်တိုင်းနီးပါး တယ်လီဖုန်းအသုံးပြုနိုင်ကြပြီး တယ်လီဖုန်း (၉) လုံး၊ ရေဒီယို ၇ လုံး၊ တီဗွီ ၂၁ လုံး၊ စလောင်း ၄ ခုရှိသည်။ လျှပ်စစ်မီး လက်လှမ်းမမီသောကြောင့် ဆိုလာအကြီး အသုံးပြုနိုင်သူများသာ ဂြိုလ်တုစလောင်းကို အချိန်မရွေးကြည့်နိုင်ကြသည်။

(၂.၁၄) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား (၄၆) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

လုပ်ငန်းအမည်	ဝန်ဆောင်မှု
အပန်းဖြေနိုင်သည့်နေရာများအား လက်လှမ်းမီမှု	သီးသန့်မရှိ။ ရပ်မြင်သံကြားနှင့် အက်ဖ်အမ်နားထောင်ကြသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုနည်းပါးကြသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုနည်းပါးကြသည်။
အားကစားပစ္စည်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	အားကစားကွင်းရှိသော်လည်း ကျဉ်းသည်။ အားကစားပစ္စည်း မရှိကြပါ။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်မှု	မဖြစ်မနေပါဝင်ကြရသည်။
ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ထိန်းသိမ်းရေး	အားနည်းသည်။
စာကြည့်တိုက်၊ အင်တာနက်စသည်များအား လက်လှမ်းမီမှု	စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။

ရင်းမြစ်… ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - လူငယ် အုပ်စု။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ လူငယ်များအတွက် အပန်းဖြေအနားယူနိုင်မည့် အနေအထားသီးသန့်မရှိပေ။ အပျင်းပြေ Facebook,Viber ကဲ့သို့သော လူမှုကွန်ယက်များသုံးခြင်း၊ သီချင်းနားထောင်ခြင်း၊ ဗွီဒီယိုကြည့်ခြင်းများဖြင့်အပန်းဖြေကြသည်။ မိသားစုဝမ်းစာအတွက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသော ကြောင့် ကျေးရွာလူမှုရေးလုပ်ငန်း၊ ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်လည်း ကောင်းစွာ ပါဝင်နိုင်ခြင်းမရှိကြပါ။ အားကစားနှင့်

အားကစား ပစ္စည်းများတွင်လည်း လက်လှမ်းမီမှု မရှိကြပါ။ ယဉ်ကျေးမှုထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရိုးရာပွဲများ ထိန်းသိမ်းမှုလည်း အားနည်းနေကြပြီ ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် စာကြည့်တိုက်ရှိသော်လည်း စာအုပ် ပြည့်စုံမှု မရှိကြပါ။ လူငယ်များ မှာလည်း စာဖတ်အားနည်းသည်ကို တွေ့ရသည်။ လူငယ်တိုင်းလိုလို အင်တာနက် အသုံးပြုကြ သော်လည်း ဖေ့စ်ဘုတ်၊ ဗိုက်ဘာ တို့ကိုသာ အများဆုံးအသုံးပြုကြပြီး အရေးကြီးသော စီးပွါးရေး၊ ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သတင်းတို့တွင် လေ့လာမှု အားနည်းနေသေးသည်။ အင်တာနက် ဝက်ဆိုက် များ ဝင်ရောက်လေ့လာရန်လည်း ဗဟုသုတ နည်းနေသေးသည်။

(၂.၁၅) ကျေးရွာတည်ငြိမ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး အခြေအနေ

(၂.၁၅.၁) လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဇယား (၄၇) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ ဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	**ရှင်းလင်းချက်**
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦ များအား လက်လှမ်းမီမှု	၂ မိုင်အကွာအဝေး MPT တွင်ရှိသည်။ Telenor,Ooredoo
အာမခံလုပ်ငန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	မရှိ။ ရွာသူ/သားများစိတ်ဝင်စားမှုမရှိ။ ယုံကြည်မှုမရှိကြပါ။
လူထုအခြေပြု သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး အစီအစဉ်	မရှိ။
ရဲစခန်းများအား လက်လှမ်းမီမှု	၂ မိုင်အကွာအဝေးတွင် တည်ရှိသည်။
အခြား	

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။ ။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ ထို့အပြင် ရွာသားများသည် မိုဘိုင်း တယ်လီဖုန်းဆက်သွယ်ရေးကို အသုံးပြု နိုင်ကြပြီး လိုအပ်သော သတင်းအရင်းအမြစ်များအတွက် လိုအပ်သလို ဆက်သွယ် သိရှိနိုင်သည်။ အာမခံစနစ်ကို ချိတ်ဆက်အသုံးပြုနိုင်သော်လည်း ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ထားသူမရှိ သလောက်ပင် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ပါးရေးအစီအစဉ် သီးသန့် ရေးဆွဲထားခြင်း မရှိပါ။ ရွာသားများသည် လိုအပ်ပါက ၂၀ မိုင် အကွာအဝေးရှိ တကောင်း ရဲစခန်းသို့ အလွယ်တကူ ချိတ်ဆက်နိုင်ပြီး ကျေးရွာတွင်ရာဇဝတ်မှုဖြစ်ပွါးခြင်းနည်းပါးသည်။

(၂.၁၅.၂)မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား (၄၈) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

	လူကုန်ကူးမှု	**ခိုးမှု**	**မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု**	**အကြမ်းဖက်မှု**
စိုးရိမ် /သာမန်	မရှိ	၂	၁	မရှိ

ရင်းမြစ်... ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးခြင်း - ရပ်မိရပ်ဖ အုပ်စု၊ အမျိုးသမီး အုပ်စု။

မှတ်ချက် - စိုးရိမ် = ၁၊ သာမာန် - ၂

လေ့လာတွေ့ရှိချက်။။ ကျေးရွာတွင် ရာဇဝတ်မှုခင်းဖြစ်ပွါးမှုနည်းပါးပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုကြောင့် ကုန်စည် ကူးသန်း ရောင်းဝယ်မှုကို ချောမွေ့စေသည်။ လူကုန်ကူးမှုနှင့် ခိုးမှုများ မရှိကြပါ။ မသာမာန်ကိစ္စ များကို ကျေးရွာ ရာအိမ်မှူးနှင့် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးတို့မှ ဖြေရှင်းပေးသည်။

၅ ။ ဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ဇယား (၄၅) : ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

စဉ်	ပြဿနာ	အကြောင်းအရင်း	အလားအလာ	အဟန့်အတား နှင့် စိန်ခေါ်မှု	ဖြေရှင်းမည့်နည်းလမ်းများ	အဆိုပြုစီမံချက်
၁	**<u>စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်ကဏ္ဍ</u>**					
၁။	အစုအဖွဲ့ဖြင့် စနစ်တ ကျ လုပ်ကိုင်ရာတွင် ပါဝင်ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်နိုင် သည့် အလေ့ အထနှင့် စွမ်းရည် မရှိခြင်း။ လက်ရှိအဖွဲ့များချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်း။	အစဉ်အလာအရခေါင်းဆော င်ဆုံးဖြတ်သည့်အ တိုင်းလိုက်နာသည့် အကျင့်ပါနေခြင်း။ လူတိုင်းမွေးရာပါလူစွမ်းရ ည်ရှိကြောင်းသတိမ ပြုမိကြခြင်း။ လူ့စွမ်းရည်အပြည့်အဝ အသုံးချခွင့်မရခြင်း။ လူစွမ်းရည်မြင့်စေသည ့်အခွင့်အလမ်းများမ ရှိခြင်း။	ကျေးရွာအတွင်း လူမှုအ ခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ ရှိနေပြီး အချင်းချင်း ရင်းနှီးခင်မင်ကြခြင်း။	ဆင်းရဲသားများ စိုးရိမ်သိမ် ငယ်စိတ် ရှိခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်းရာ တွင် အမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအား ထည့်သွင်း ဖွဲ့ စည်းလေ့မရှိခြင်း၊ နေရာမ ပေးခြင်း။ ၄င်းတို့၏ အစွမ်း အစကို အသိအမှတ်မပြုခြင်း	လူစွမ်းရည်နှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး သဘောတရားတို့ကို အမြင်ဖွင့်ဟောပြောခြင်း ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ပြီး စုပေါင်းဆုံးဖြတ်ချက်ချ မှတ်မှု၊ သတင်းအချက် အလက်ဖြန့်ဝေမှု၊ ပေါင်း စပ်ညှိနှိုင်းမှုစနစ် များပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း	**<u>၁။ ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများစွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေးစီမံကိန်း</u>** ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့်အ ခြားအထောက်အကူပြုကော်မတီမျာ းစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းခြင်း။ အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲ မှုသင်တန်း စာရင်းနှင့် မှတ်တမ်းရေး သွင်း နည်းသင်တန်း ခေါင်းဆောင်မှု သင်တန်း၊ စာရင်းသင်တန်း။ လေ့လာရေးခရီး။ အခြား
၂	**<u>စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ</u>**					
	စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်မှု မရှိ။	မိုးရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း။ <u>ဆည်မြောင်းမရှိခြင်း</u>/ မကောင်းခြင်း။ ရေစုပ်စက် လုံ လောက်မှု မရှိခြင်း။ စက်အဝီစိတွင်းတူးရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။	<u>လက်ရှိကျွဲကူးကန် နှင့်နောင်လုံရေလွှဲဆည် ရှိနေခြင်း။</u> ရေသွယ်ယူရန်ရေအရင်းအမြ စ် အလုံအ လောက်ရှိခြင်း။ (သို့) မြစ်/ချောင်းနှင့် နီးခြင်း။ မြေအောက်ရေရရှိ နိုင်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်အလွယ်တကူ ဝယ်ယူရန် ဒေ သအတွင်း ကုမ္ပဏီ များ ရှိသည်။ ဒေသအတွင်းဆည် မြောင်းဦးစီးဌာနနှင့် ကျွမ်းကျင်သူများ ရှိသည်။	အရင်းအနှီးမရှိ။ နည်းပညာ အားနည်း သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ နည်းပညာ အကူ အညီရယူခြင်း။ ဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိက ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း။	**<u>၂။ စိုက်ပျိုးရေ ရရှိရေးစီမံကိန်း</u>** ကျွဲကူးရေလှောင်ကန်အဆင့် မြှင့်ပြုပြင်ခြင်း/နောင်လုံရေလွှဲ ဆည်ပြုပြင်ခြင်း။ ရေရှင်ချောင်းမှကျွဲကူးရေလှောင် ကန်သို့ရေသွယ်မြောင်း ဖောက်ခြင်း စက်အဝီစိတွင်းများတူးဖေါ် ခြင်း။ ရေပေးဝေမြောင်းများ စနစ်တကျဖောက်လုပ်ခြင်း။ ရေစုပ်စက်ဖြင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရေတင်စိုက်ပျိုးခြင်း/ ရေစုပ်စက်အရစ်ကျရောင်း ချခြင်း။
	သီးနှံအထွက်တိုး ရေး	ဒေသမျိုးများမှာသက်တမ်	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များရရှိရ	အရင်းအနှီးနည်းသည်။	လယ်ယာသုံးစက်ကရိ	**<u>၃။ သီးနှံအထွက်တိုး စီမံကိန်း</u>**

လက်ရှိသီးနှံများအတွက် နှုံးနည်းသည်။	းရှည်ပြီး အထွက်နှုံးနည်းခြင်း၊ အရည် အသွေးညံ့ခြင်း။ လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာ လုံလောက်မှုမရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုမျာ းအတွက်ငွေကြေးမပြည ့်စုံ ခြင်း။ နှစ်ရှည်ဥယဉ်ထူထောင်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ ခြင်း။ လက်ရှိစိုက်ဘဏ်ချေး ငွေမှာ လုံလောက်မှုမ ရှိ၊ အချိန်မီမရ၊ ပုံစံ ၇ ရှိမှသာ ချေးငွေရရှိနိုင် ခြင်း၊ ကာလတိုချေး ငွေဖြစ်ခြင်း၊ မိုးစပါး တစ် မျိုးတည်းအ တွက်သာငွေချေးခြင်း၊ကန့် သတ်မှုများပြီး တောင်သူများလိုအပ် ချက်နှင့် သင့်တော်မှု အားနည်းသည်။	န်စိုက်ပျိုးရေး ဌာန ရှိသည်။ ဒေသအတွင်း လယ် ယာသုံးစက်ကရိ ယာ နှင့် သွင်းအားစုများအ လွယ်တကူ ဝယ်ယူရရှိ နိုင်သည်။ မြေဆီလွှာ အသင့်အ တင့်ကောင်းမွန်ခြင်း မြေပြန့်ဖြစ်ခြင်း၊	အရစ်ကျဝယ်ယူရန် ကုမ္ပဏီ များ၊ ဘဏ်များနှင့် အဆက်အသွယ် မရရှိခြင်း။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့်အဆက် အသွယ်နည်းပါးသည်။	ယာများ အရစ်ကျရောင်း ချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း တောင်သူများနှင့် သင့် တော်သော နှစ်ရှည် ငွေ ချေးစနစ်ထူထောင်ပေး ခြင်း။	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး (စပါး၊ပဲ၊နှမ်း၊ကြံ၊ငရုတ်) လယ်ယာသုံးစက်ကရိယာများ အရစ်ကျရောင်းချပေးခြင်း နှစ်ရှည်ပင် စိုက်ပျိုးခြင်း နှစ်ရှည် ချေးငွေစနစ် ထူထောင် ပေးခြင်း။
နည်းစနစ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်းမရှိ။ ရောဂါပိုးမွှားဆိုး ရွားစွာကျရောက် ဖျက်ဆီးခံရသော်လည်း ထိရောက်စွာ နှိမ်နှင်းနိုင်ခြင်းမရှိ။ မြေဆီလွှာညံ့ဖျင်းမှု ကြောင့် ပြင်ပမှ ဓါတ်မြေ သြဇာနှင့်ဆေးဝါးများကို ဈေးကြီးပေးဝယ်ရခြင်း။	နည်းပညာအထောက် အပံ့ ရရှိမှု အားနည်းခြင်း၊ လုံလောက်မှုမ ရှိခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးအသိပ ညာ အားနည်းခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးကျ ရောက်တတ်ခြင်း၊	နည်းပညာကျွမ်းကျင် သော စိုက်ပျိုးရေးဌာန နှင့် စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပ ဏီများ ရှိသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန ဝန်ထမ်း လုံလောက်မှုမရှိ၊ ခရီးသွား လာရန် ယဉ်နှင့် ကုန်ကျ စရိတ်အခက်အခဲရှိသည်။ ကုမ္ပဏီများ ပညာပေးခြင်း ထက် အရောင်းမြှင့်တင်ရေး ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သည်။ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ် ဆက်မှု အားနည်းသည်။	စိုက်ပျိုးရေးဌာန၊ ကုမ္ပဏီ များ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များ နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပုံမှန် ကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးနှိမ် နှင်း ရေးအတွက် ဦးစီး ဌာနမှ ထိရောက်သော အစီအမံချမှတ်ဆောင် ရွက်ခြင်း၊	**<u>၄။ စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာစီမံ ကိန်း</u>** မြေဆီလွှာပြုပြင်ထိန်းသိမ်းနည်း သင်တန်း သဘာဝမြေဆွေးပြုလုပ်နည်း သင်တန်း (တီမြေဆွေး။ အီးအမ် ဘိုကာရှီ စသည်) သစ်စိမ်းမြေသြဇာပြုလုပ်နည်း ကိုင်းကူးကိုင်းဆက်သင်တန်း ဘက်စုံပိုးမွှားကာကွယ်နည်း သင်တန်း သီးလှည့်စိုက်ပျိုးနည်းသင်တန်း ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးနည်း သင်တန်း

						စံပြစိုက်ကွက် ထူထောင်ခြင်း တောင်သူပညာပေးစခန်းဖွင့် လှစ်ခြင်း လေ့လာရေးခရီး အခြေခံ လယ်ယာမြေ ဥပဒေ သင်တန်း
၃	**<u>မွေးမြူရေးကဏ္ဍ</u>**					
၃။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း များမှ ထုတ်လုပ်မှု လျော့နည်းခြင်း၊	ငွေကြေးချို့တဲ့၊အရင်းအနှီး မပြည့်စုံခြင်း၊ မွေးမြူရေးချေးငွေမရှိ။ စားကျက်ရှားပါးလာခြင်း အဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက်ပျိုးရန် အရင်းအနှီးနှင့် မြက် မျိုး ရရှိရန်ခက် ခဲခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်၏ ခေါင်းပုံဖြတ်မှု ကြောင့် မွေးမြူရေး မှ ဝင်ငွေနည်းသော ကြောင့်တိုးချဲ့မွေး မြူရန် အခက်အခဲ ရှိခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်း ချခွင့် မရှိခြင်း။ (အသား၊ အရှင် လိုက် သယ်ယူခွင့် စသည်)	တနိုင်တပိုင် မွေးမြူရေးလုပ်ရန် အိမ်မြေခြံများ ရှိနေခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှဝန်ထမ်းများ နှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်း၊ မွေးမြူရေး တိရစ္ဆာန် ရောင်းချရန် ဈေးကွက် ခိုင်မာခြင်း၊ ဈေးကွက် အလုံအလောက်ရှိခြင်း။	နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု အလုံ အလောက်မရရှိခြင်း။ သားသတ်လိုင်စင်/အင်းလိုင်စင်ချထားရာတွင် မျှတမှုမရှိ၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ၊ နီးစပ်ရာလက်သိပ်ထိုးချ ထားပေးခြင်း။ လွတ်လပ်စွာ ရောင်းဝယ်ခွင့် မရှိ၊ သားသတ်လိုင်စင်ရှိသူ ၏ မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံရ ခြင်း။ မကြာခဏ ကပ်ရောဂါများ ကျရောက်တတ်ခြင်းနှင့် ဆုံးရှုံးမှုများခြင်း။	မွေးမြူရေးချေးငွေထု ထောင်ပေးခြင်း။ ဈေးသက်သာပြီးထိရောက်မှု ရှိသောကာကွယ်ဆေးထိုးမှုစနစ်ချမှတ်ခြင်း၊ သံသယဖြစ်ဖွယ်ရောဂါဖြစ်ပွါးမှုများကို စစ်ဆေး နိုင်ရန်သုတေသနဓါတ်ခွဲခန်း များ ဖွင့်ပေးခြင်း၊	**<u>၅။ မွေးမြူရေးတိုးမြှင့်ခြင်း စီမံကိန်း</u>** ဆင်းရဲဆုံးမိသားစုများ တစ်ပိုင် တစ်နိုင်မွေးမြူရေး တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးတိုး ချဲ့ခြင်း ငါးမွေးကန်ထူထောင်ခြင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း အတွက် အရင်းအနှီးထူထောင် ပေးခြင်း(လှေ၊ ငါးဖမ်းပိုက်) အာဟာရတန်ဖိုးမြင့် မြက်စိုက် ခင်းထူထောင်ပေးခြင်း မွေးမြူရေးချေးငွေထူထောင်ပေး ခြင်း
	နှစ်စဉ် ရာသီအ လိုက် ရောဂါများ ဆိုးရွားစွာကျရောက်လေ့ရှိပြီး ကာ ကွယ်နိုင်ခြင်းမရှိ	မွေးမြူရေးနည်းပညာ၊ ဗဟုသုတအားနည်း ခြင်း၊ နည်းပညာဝန်ဆောင်မှု မရရှိခြင်း။ နှစ်စဉ်ကူးစက်ရောဂါများကျရောက်တတ်ခြင်း၊	ရွာသူ/သားများမှမွေးမြူရေးပညာသင်ယူရန် စိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။ လူသားအရင်းအမြစ်ရှိ သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အရင်းအနှီးမရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	တိမွေးကုဦးစီးဌာနနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	**<u>၆။ မွေးမြူရေးနည်းပညာစီမံကိန်း</u>** တိမွေးကု သင်တန်း ပျားမွေးမြူရေးသင်တန်း
၄	**<u>စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ် သော ဝင်ငွေရ လုပ်ငန်း များကဏ္ဍ</u>**					
	ဒေသစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းအား နည်းခြင်း။	ဒေသတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် စက်ရုံအလုပ် ရုံ	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့် လူငယ်အင်အားထု	လုပ်ငန်းကျွမ်းကျင် မှု အားနည်းခြင်း၊	ဈေးကွက်၊ ကုန်သွယ် ပြပွဲ၊ ဈေးကွက်အကဲဖြတ်ခြင်းများ	**<u>၇။ အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းများ တိုးမြှင့်ခြင်းစီမံကိန်း</u>**

မြေယာမဲ့အိမ်ထောင်စုများအတွက်စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောအလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းရှားပါးခြင်း၊ ပုံမှန်အလုပ်အကိုင်မရခြင်း၊ လုပ်အားခနည်း ခြင်း။ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အရင်းအနှီးမရနိုင်ခြင်း၊	မရှိခြင်း။ ကျေးလက်စီးပွါးရေးဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့်အရင်းအနှီးအား နည်းခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုစနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းခြင်း၊ လက်ရှိလုပ်ငန်းများအတွက်ခေတ်မီလက်နက်ကရိယာမရှိခြင်း၊ အသက်မွေးလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းခြင်းနှင့်အဆက်အသွယ် အားနည်းခြင်း။	၇၇%ရှိခြင်း၊ ကျေးရွာတည်နေရာအားသာချက်ကြောင့်ဈေးနှင့်လက်လှမ်းမီခြင်း၊လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးနှင့်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးအသင့်အတင့်ကောင်းမွန်ခြင်း	အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲနိုင်စွမ်းအားနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက် ဗဟုသုတအားနည်းခြင်း၊ နိုင်ငံတော်မှ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ အတွက်စီမံကိန်း၊ ပံ့ပိုးမှုပေါ်လစီတို့အားနည်းခြင်း၊ ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်လက်လှမ်းမမီခြင်း၊	သို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ်စီစဉ်ပေးခြင်း၊ ထုတ်လုပ်သူများနှင့်ဝယ်ယူသူများအကြားအဆက်အသွယ်ရှာပေးခြင်း၊ ဒေသတွင် ဘဏ်နှင့်ငွေရေးကြေးရေးဝန်ဆောင်မှု ရရှိစေခြင်း၊ အသေးစားစီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများအတွက်မြို့နယ်အဆင့်ဘဏ်ဝန်ဆောင်မှုများ ရရှိစေခြင်း၊ ကျေးလက်စီးပွါးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အသေးစားစွန့်ဦးတီထွင်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများထူထောင်ပေးခြင်း၊ ဖိတ်ခေါ်ခြင်း	သုံးဘီးတက္ကစီထူထောင်ခြင်း တစ်ပိုင်တစ်နိုင်သကြားစက်/ဆီစက်/ဆန်စက်/အမှုန့်ကြိတ်စက်များ ထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီလက်သမား၊ ပန်းရံပစ္စည်းများထူထောင်ခြင်း ခေတ်မီစက်ချုပ်/အလှပြင်ပစ္စည်းများ ထူထောင်ခြင်း သစ်၊ဝါးအခြေခံ ကုန်ချောထုတ်လုပ်ခြင်း ဌာနဆိုင်ရာဝန်ထမ်းများ လစ်လပ်နေရာတွင် ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များအား ဦးစားပေးခန့်ထားပေးရန်
အသက်မွေးဝမ်းလုပ်ငန်းကျွမ်းကျင်မှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲခြင်းနှင့်နေ့စဉ်မိသားစုစားဝတ်နေရေးအတွက်ရှာဖွေနေရသောကြောင့်လေ့လာသင်ယူနိုင်ခြင်း မရှိ။	ကျေးရွာတွင် အလုပ်လုပ်နိုင်သော အရွယ် ( ) ရာခိုင်နှုန်းရှိ ပြီး ဘွဲ့ရနှင့် ဘွဲ့မရသေးသော လူငယ်များရှိသည်။ အသက်မွေးဝမ်းပညာများကိုစိတ်ဝင်စားကြသည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန်ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ကြ ပါ ။ သင်တန်းတက်ရောက်ရန် အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	အသက်မွေးပညာဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း။	**၈။ အသက်မွေးဝမ်းနည်းပညာစီ မံကိန်း** သစ်သီးယိုစုံလုပ်ငန်းသင်တန်း စက်ချုပ်နှင့်အိမ်တွင်းမှု အဆင့်မြင့်သင်တန်း မုန့်မျိုးစုံသင်တန်း ရေခဲမုံ့နှင့် ဂျယ်လီသင်တန်း လက်သမား၊ ပန်းရံအဆင့်မြင့်သင်တန်း အိမ်သုံးလျှပ်စစ်ပြုပြင်နည်းသင်တန်း စက်ပြင်သင်တန်း ဆပ်ပြာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း စီးပွါးဖြစ် မှိုစိုက်ပျိုးနည်းသင် တန်း ဆံပင်ညှပ်၊ အလှပြင်သင်တန်း ဖန်စီထိုးသင်တန်း လက်ယက္ကန်း၊ စက်ယက္ကန်း

						သင်တန်း သစ်၊ဝါး၊ ကြိမ် ကုန်ချောသင် တန်း တယ်လီဖုန်းပြုပြင်သင်တန်း တံဆိပ်ရိုက်သင်တန်း
၅	**ဘဏ်နှငဝ့်ဝ် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ**					
	ဆင်းရဲသားများအ ရင်းအနှီးနည်းခြင်းနှင့် ချေးငွေလက်လှမ်းမမီ ခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သောချေးငွေစန စ်မရှိခြင်း၊ အတိုးနှုန်းများခြင်းကာလ တိုချေးငွေများသာ ဖြစ်ခြင်း အပေါင်ခံပစ္စည်းလိုအပ်ခြ င်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း	ပုဂ္ဂလိက ဘဏ်စနစ် ဖွံ့ဖြိုးမှု အားနည်းနေ သေးခြင်း	ဆင်းရဲသားများအတွက် သင့်တော်သော ချေးငွေ စနစ်ထူထောင် ပေးခြင်း ငွေစုငွေချေးစနစ်ထူ ထောင်ခြင်း	**<u>၉။ ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု စီမံကိန်း</u>** မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း နှစ်ရှည်ချေးငွေစနစ် ဆင်းရဲသားများအတွက် ရံ ပုံငွေထူ ထောင်ခြင်း (ငွေစု/ ငွေချေးစနစ်ထူထောင်ခြင်း)
၆	**<u>ပညာရေးကဏ္ဍ</u>**					
	ပညာရေးအဆောက်အဦး များဟောင်းနွမ်းပျက် စီး နေသည်။ ပြင်ပမှ လာရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်သော ဝန် ထမ်းများနေရန် အိမ်/အ ဆောက်အဦးမရှိ။ ကျောင်းသုံးပရိဘောဂ လုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းသင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိ။ ကျောင်းတွင်ရေမလုံ လောက်ခြင်း။	ကျေးရွာသူ/သားများ မှာ ဆင်းရဲသော ကြောင့်ပြုပြင်နိုင်ခြင်း၊ အသစ်ဆောက်လုပ်နိုင် ခြင်း၊ တိုးချဲ့နိုင်ခြင်း မ ရှိပါ။	ရွာသားအများစု ပညာရေးအား စိတ်ဝင်စားမှုရှိ ခြင်း၊ မိဘဆရာအသင်းဖွဲ့စည်းထာ းရှိကာ ပညာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ရှားဆောင်ရွက် မှုရှိခြင်း၊	မိဘဆရာအသင်း တက်ကြွ လှုပ်ရှားမှု အားနည်းခြင်း။ အမည်ခံဖွဲ့စည်းထားပြီး အသက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိခြင်း။ ဆရာနှငဝ့်ဝ် ကျောင်းသားများ အတွက် ဘက်စုံသင်ကြားမှု စနစ်မရှိခြင်း	ပညာရေးဌာနသို့ တင်ပြခြင်းနှငဝ့်ဝ် အလှူငွေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း ပညာရေးဆိုင်ရာ ပြင်ပဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့်ချိ တ်ဆက်ဆောင် ရွက်ခြင်း။	**<u>၁၀။ပညာရေးမြှင့်တင်ခြင်း စီမံ ကိန်း</u>** ကျောင်းဆောင်သစ်ဆောက်လုပ် ခြင်း/ အဟောင်းပြုပြင်ခြင်း/ တိုးချဲ့ခြင်း။ရွာမှ တည်ဆောက် လျက် ရှိသော နှစ်ထပ် ကျောင်းဆောင် အမြန် ပြီးဆုံးအောင်တည်ဆောက်ပေး ခြင်း။ ကျောင်းယင်လုံအိမ်သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းတွင် လုံလောက်သော ရေလှောင်ကန်နှငဝ့်ဝ်ကျောင်းရေ သနဝ့်ဝ်စက်များထားရှိပေးရန်။ ကျောင်းခြံစည်းရိုးဆောက်လုပ် ခြင်း ကျောင်းပရိဘောဂ ကျောင်းသင်ထောက်ကူပစ္စည်း
	ကျောင်းစာကြည့်တိုက် ရှိသော်လည်း	စာအုပ်ပြည့်စုံမှုမရှိ။	လေ့လာသင်ယူလိုသော ကျောင်းသားများရှိသည်။	ကျောင်းသားများအတွက် အပန်းဖြေရန်	စာကြည့်တိုက်ရှိပါက စိတ် ဝင်စားသော ဘာသာရပ် ကို	ကျောင်းစာကြည့်တိုက်အား ပိုမို ကောင်းမွန်ပြီး ခေတ်နှငဝ့်ဝ်ကိုက်ညီ

မပြည့်စုံခြင်း။			စိတ်ကြိုက်လေ့လာသင်ယူရန် အခွင့်အလမ်းနှင့်အခြေအနေမရှိခြင်း၊ သင်ကျက်စနစ်ကျင့်သုံးခြင်း	အလွယ်တကူ လေ့လာနိုင်သည့် ပါတ်ဝန်း ကျင်ဖန်တီးပေးရန်။	သည့် e-libarily ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်။
သင်ကြားမှု အားနည်း ခြင်း	ဘာသာရပ် အလိုက် ကျွမ်းကျင် ဆရာ/မ အင်အား မလုံလောက်ခြင်း၊လစ်လပ်နေရာများတွင် ဆရာ/မ ပြန်လည်ခန့်ထားမှုမရှိခြင်း		ဘာသာရပ်အလိုက် ကျွမ်းကျင်သည့် ဆရာ/ဆရာမ ခန့်ထားမှု အားနည်းခြင်း၊ လစ်လပ်နေရာများအား အမြန်ပြန်လည်ဖြည့်တင်းခန့်ထားနိုင်မှုမရှိခြင်း။	ကျွမ်းကျင်ဆရာ/ဆရာမ များအားစီစစ်ခန့်ထားပေးခြင်း လက်ရှိဆရာ/မများအား ကျွင်းကျင်မှုကိုစီစစ်ခြင်း နှင့် ဆရာဖြစ်သင်တန်း ပေးခြင်း၊ ပညာရေးဌာနနှင့်ချိတ်ဆက်၍ လစ်လပ်ဆရာ/မ များအမြန်ဖြည့်တင်းခန့် ထားရန်တင်ပြခြင်း။	ဆရာဖြစ်သင်တန်းပေးခြင်း လစ်လပ်ဆရာ/ဆရာမများ အမြန်ပြန်လည်ဖြည့်တင်း ခန့်ထားပေးခြင်း
ကျောင်းသားများအားကစားတွင်ထူးချွန်မှုအားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစား ပစ္စည်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	အားကစားကို ကျောင်းသားများ စိတ်ဝင်စားကြသည်။	ပညာရေးရံပုံငွေ အားနည်းသည်။ ပညာရေးဌာ နမှ အားကစားကို အားပေးနိုင် မှု အားနည်းသည်။	ကျောင်းအားကစားမြှင့်တင်ရန်။	ကျောင်းအားကစားပစ္စည်း။ နှစ်စဉ် ကျောင်းပြေးခုန်ပစ်ပြိုင်ပွဲများ၊ စာပေပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း
မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ် များ ပြုစုစောင့်ရှောက်ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များအတွက် မူကြိုကျောင်းမရှိခြင်း၊ ကလေးငယ်များ ကျန်းမာရေး အားနည်းသည်။	မူကြိုအရွယ်ကလေးငယ်များ စွာရှိသည်။	မူကြိုကျောင်းမရှိ။ ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာ ပေး အစီအစဉ်မရှိ	မူကြိုကျောင်းဖွင့်လှစ်ခြင်း နှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေး ပညာပေးဆောင်ရွက်သင့်။	မူကြိုကျောင်းဆောင် ဖွင့်လှစ်တည်ထောင်ခြင်း၊ ကလေးငယ်များအာဟာရပြည့်ဝရေးဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကျောင်းကျန်းမာရေးပညာပေး အစီအစဉ်
၇ **<u>ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ</u>**					
ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးနှင့်အသုံးအဆောင်များပြည့်စုံမှုမရှိ။ ဒေသထွက် သဘာဝ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များတဖြည်းဖြည်းရှား ပါး လာသည်။	ရွာသူ/သားများမှာ ဆင်းရဲသောကြောင့် မ တတ်နိုင်ကြပါ။ ကျန်းမာရေးအရေး ပေါ် သွားလာရန်အ ခက်အခဲရှိသည်။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းမှုမရှိ ။ စည်းကမ်းမဲ့	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန နှင့် ကျန်းမာရေးဖွံ့ဖြိုးရေး ဆောင်ရွက်သော ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ ရှိသည်။ ဒေသတွင် တန်ဖိုးရှိ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းသည်။ ထိန်းသိမ်းမှု အားနည်း သည်။	ဌာနဆိုင်ရာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ခြင်း။ စနစ်တကျထိန်းသိမ်း ခြင်း၊ ပညာပေးဆောင်ရွက်ခြင်းပြုလုပ်ပေးသင့်သည်။ တိုင်းရင်းဆေး	**<u>၁၁။ ကျန်းမာရေးအဆောက်အဦးများ မြှင့်တင်ခြင်း</u>** ဆေးခန်းဆောက်လုပ်ခြင်း ဆေးခန်းပရိဘောဂနှင့် ဆေးခန်းသုံးပစ္စည်းများ လူနာတင်အရေးပေါ်ကား ထူထောင်ခြင်း တိုင်းရင်းဘယဆေးခြံထူ

		ထုတ်ယူသုံးစွဲ/ ရောင်း ချနေကြသည်။	သဘာဝအလျောက် ပေါက်ရောက်လျက်ရှိ သည်။		မြှင့်တင်ပေးရန်။	ထောင်ခြင်း အခြေခံမရှိမဖြစ်အိမ်သုံး ဆေးဆိုင် ထူထောင်ခြင်း
	ကျန်းမာရေးကျွမ်းညကျင်သူမ ရှိ။ ကျန်းမာ ရေးနည်းပညာနှင့် ဝန် ဆောင်မှုအားနည်း သည်။ ကျန်းမာရေး အား နည်းကြသည်။ ကျန်းမာရေးအသိပညာ ဗဟုသုတအား နည်းသည်။ ဒေသထွက်ဆေးဖက်ဝင်အပင် များရှိသော် လည်း အသုံးချနိုင်ခြင်းမရှိ။	နည်းပညာ၊ ဗဟုသုတ ရရှိရန် အဆက်အ သွယ် မရှိ။ နည်းပညာဝန်ဆောင် မှု အပြည့်အဝ မရရှိ ကြပါ။ တိုင်းရင်းဆေးနည်း ပညာဗဟုသုတနည်း သည်။	ကျေးရွာတွင် ဘွဲ့ရနှင့်အ ထက်တန်းပညာအ ဆင့် တတ်မြောက်သူများ ရှိ သည်။ ဆေးဖက်ဝင်အပင်များ ပေါက်ရောက်သည်။	သင်တန်းတက်ရောက်ရန် ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်။ အဆက်အသွယ်မရှိကြပါ။	ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များဖြင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**၁၂။ ကျန်းမာရေးနည်းပညာစီ မံကိန်း** အရံသားဖွါးသင်တန်း အခြေခံကျန်းမာရေးသင်တန်း တိုင်းရင်းဆေးသင်တန်း ကျန်းမာရေးပညာပေးသင်တန်း
၈	**ရေနှင့်ဝဝ် သန့်ရှင်းရေးကဏ္ဍ**					
	သောက်ရေလုံလောက်မှုမရှိ။ ယင်လုံအိမ်သာ သုံးစွဲ မှုနည်းပြီး သန့်ရှင်းမှု အားနည်းသည်။	ဆင်းရဲသောကြောင့် ရေတွင်းတူးဖေါ်နိုင်ခြင်းမ ရှိ/ နွေရာသီရေ ခမ်းခြောက်သည်။ ယင်လုံအိမ်သာ ဆောက် လုပ်သုံးစွဲနိုင် ခြင်း မရှိ။	စက်အဝီစိတွင်းတူးဖေါ် ပါ က သောက်ရေအလုံ လောက်ရရှိနိုင်သည်။ ဒေသအတွင်းကျန်းမာ ရေးဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်း များရှိသည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ မရှိ။ အဆက်အသွယ်မရှိ။	အစိုးရ ရေအရင်းအ မြစ် ဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ခြင်း ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက် ခြင်း	**၁၃။ သောက်ရေသန့် ရှင်းရေး စီမံကိန်း** ကျေးရွာသောက်ရေသန့် ရရှိရေး ဆင်းရဲသားများ ယင်လုံအိမ် သာ ဆောက်လုပ်ခြင်း
၉	**လူငယ်၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် အားကစားကဏ္ဍ**					
	အလုပ်လက်မဲ့ များခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်အခွင့်အ လမ်းနည်းပါးခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု အားနည်း ခြင်း	လုပ်ငန်းခွင်သုံးပညာရေး အဆင့်အတန်း နိမ့်ခြင်း၊ လေ့လာသင်ယူ စရာ နေရာ မပြည့်စုံခြင်း၊	အလုပ်လုပ်နိုင် သည့် လူငယ်၊ လူရွယ်များ ရှိနေခြင်း၊ ဘွဲ့ရလူငယ်အချို့ရှိသည်။	ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အထောက် အကူပြုသော အလုပ်ရုံ၊ စက် ရုံ များမရှိခြင်း အသက်မွေးနည်းပညာ ထောက်ပံ့မှုစီမံကိန်းများ မရှိ ခြင်း။ အဆက်အသွယ်မရှိခြင်း သင်တန်းကုန်ကျစရိတ်မ တတ်နိုင်ခြင်း	စက်ရုံ၊အလုပ်ရုံများ ထူ ထောင်ပြီး အလုပ် အကိုင် ဖန်တီးပေး ခြင်း၊ ရွာအရောက်သင်တန်းများပံ့ပို းခြင်း၊	**၁၄။ လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး** အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ အင်္ဂလိပ်စာသင်တန်း ကွန်ပျူတာသင်တန်း တယ်လီဖုန်းပြင်သင်တန်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး သင်တန်း တိုင်းဒေသကြီးလူငယ်ဖိုရမ်များ နှင့် ချိတ်ဆက် လှုပ်ရှားခြင်း
	လူငယ်များ လုံခြုံမှုအား နည်းသည်။	လူငယ်များ မိသားစု ဝင်ငွေအတွက် အဓိက	ယဉ်တိုက်မှု၊ လူကုန်ကူး ခံရမှု ခံရနိုင်သည်။	ဗဟုသုတအားနည်းသည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်	အဖွဲ့အစည်းများနှင့်ချတ် ဆက်၍ အမြင်ဖွင့်သင်	ယဉ်စည်းကမ်း၊ လမ်းစည်း ကမ်းသင်တန်း

	အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြရသည်၊ ခရီးသွားလာ ကြရ၊ ရွှေ့ပြောင်းသွား လာ ကြရသည်။		ဆက်မှု အားနည်းသည်။	တန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့် သည်။	လူကုန်ကူးကာကွယ်တားဆီး ရေးသင်တန်း အမျိုးသမီးကာကွယ်စောင့် ရှောက်မှုသင်တန်း လူငယ်များကိုယ်ခံပညာသင် တန်း မူးယစ်ဆေးအသိပညာပေး သင်တန်း
လူငယ်များ စာဖတ်အား နည်းပြီး လေ့လာသင်ယူ မှု အားနည်းသည်။	စာကြည့်တိုက်မရှိ/ စာ အုပ်စာတမ်းပြည့်စုံမှုမ ရှိ/ စာဖတ်အားနည်း သည်။	လူငယ်များ ရှိသည်။	လေ့လာသင်ယူနိုင်သော ပါတ်ဝန်ကျင်မရှိ။	လေ့လာသင်ယူရေးပတ်ဝန်း ကျင် အဆင့်မြှင့်တင် ပေးခြင်း၊ ဖန်တီးပေးခြင်း	နှစ်စဉ် စာပေဟောပြောပွဲ ကျင်းပခြင်း ခေတ်မီအင်တာနက်စာ ကြည့်တိုက်ထူထောင်ခြင်း အင်တာနက်လေ့လာသင်ယူ မှု သင်ကြားပေးခြင်း
လူငယ်များ အပန်းဖြေရန် သီးသန့်နေရာနှင့် အစီအ စဉ်များမရှိ။	ဓလေ့ထုံးစံအရ လူမှု ရေးလှုပ်ရှားမှု အား နည်း ခြင်း	လူငယ်များရုပ်မြင်သံ ကြားကြည့်ရှုခြင်း၊ သီ ချင်းနားထောင်ခြင်း၊ တောင်းဆိုခြင်းများ စိတ်ဝင်စား မှုရှိသည်။		ရိုးရာပွဲများတွင် လူငယ် များရှေ့တန်းမှ ပါဝင်လာ စေရန်လှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ပညာပေးခြင်း	ရိုးရာ/ခေတ်ပေါ်တီးဝိုင်းထူ ထောင်ပေးခြင်း ဆို၊က၊ရေး၊တီး ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပပေးခြင်း/ပါဝင်ယှဉ် ပြိုင်နိုင်မှုအခြေအနေဖန်တီး ခြင်း ရိုးရာပွဲများတွင် ကခုန်ခြင်း/ အကလေ့ကျင့်ခြင်း/ ပြဇာတ်ကခြင်း ရိုးရာဘုရားပွဲများတွင် လူငယ်များ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုနှင့် ပြိုင်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း
လူငယ်များ ကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေးတွင် ရှေ့တန်းမှ ပါဝင်နိုင်မှုအားနည်းသည်။	အနာဂါတ်အတွက် လူ ငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး၏ အ ရေးကြီးမှု၊ အရေးပါမှု ကိုသတိမမူမိကြခြင်းနှင့်အ ားပေးမှု နည်း ခြင်း	ကျေးရွာတွင်လူငယ်များ ရှိပြီးကျေးရွာဖွံ့ ဖြိုးရေး ကိုစိတ်ဝင်စားမှုရှိသည်။	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်း များ ဖွဲ့ စည်းခြင်းနှင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုး ရေး ကိစ္စများ ဆုံးဖြတ်၊ ဆွေး နွေးရာတွင်ပါဝင်ခွင့် မရှိခြင်း	အဖွဲ့အစည်းများ ဖွဲ့စည်း ရာတွင် လူငယ်များ ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းပေးခြင်းန ှင့် လက်တွဲ ပညာ ပေးဆောင်ရွက်ခြင်း	ကော်မတီဖွဲ့စည်းရာတွင် လူ ငယ်များ အချိုးကျ ပါဝင် ဖွဲ့ စည်းပေးခြင်း
လူငယ်များအားကစားတွင် ထူးချွန်မှု အားနည်းသည်။	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်အာ	လူငယ်များအားကစား ကို စိတ်ဝင်စားသည်။ ဘောလုံးပွဲ၊ လက်ဝှေ့ပွဲ များကို ရုပ်မြင်သံကြားမှ	အားကစားကွင်းနှင့် အားကစားပစ္စည်းများ လက်လှမ်းမီမှုမရှိ။ ဆင်းရဲသောကြောင့်	အားကစားလက်လှမ်း မီနိုင်သောပါတ်ဝန်ကျင် ဖန်တီးပေးခြင်း	အားကစားကွင်းနှင့်အားကစားပစ္စ ည်းများနှင့် ကိုယ်ကာ ယအလှလေ့ကျင့်ပစ္စည်းများ နှစ်စဉ်ပြေးခုန်ပစ်နှင့် အား

		းကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။	ကြည့်ရှုကြသည်။	အားကစားအချိန်မပေး နိုင်ကြပါ။		ကစားပြိုင်ပွဲများကျင်းပ ခြင်း (ကျေးရွာအဆင့်၊ကျေးရွာအုပ်စုအဆင့်၊ မြို့နယ်အဆင့်၊ တိုင်းအဆင့် စသည်)
၁၀	**<u>ကျေးရွာအတွင်းရှိ အခြေခံအဆောက်အဦးများ</u>**					
	ရွာတွင်းလမ်း မကောင်း ခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်လမ်း/ကျေးရွာချဉ်းကပ်လမ်း မကောင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်းပျက်စီး ခြင်း တံတား/ရေပြွန်မပါရှိသဖြင့်လမ်းပျက်စီး ခြင်း ကျောင်းသား/သူများ နေ့စဉ်အသုံးပြုသည့် နွောပင်တံတားပျက်စီးနေခြင်း	မြေသားလမ်းဖြစ် နေခြင်း၊ မိုးရာသီသွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း လမ်းပြုပြင်ရန် ငွေကြေးမပြည့်စုံခြင်း၊	နဂိုရ်လမ်းရိုး ရှိနေခြင်း၊ ရွာသူ/သားများ စိတ်ဝင်စားမှုရှိခြင်း	သက်ဆိုင်ရာမှ ရွာတွင်းလမ်း ဖောက်ပေးသည့် အထောက်အပံ့ အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရဌာနများမှ ကျေးရွာလမ်းတံတားဖွံ့ဖြိုးရေး စိတ်ဝင်စားမှု အားနည်းခြင်း	နိုင်ငံတော်မှ ရွာတွင်း လမ်းဖောက်ပေးသည့် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း၊	**<u>၁၅။ ကျေးရွာလမ်းတံတားစီမံ ကိန်း</u>** ရွာတွင်းကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း၊ ရွာချင်းဆက်ကျောက်ချောလမ်းခင်းခြင်း ကုန်ထုတ်လမ်း ပြုပြင်ခြင်း တံတား/ရေပြွန်ဆောက်လုပ်ခြင်း/ရေကျော်ဆောက်လုပ်ခြင်း နွောပင်လူကူးတံတား ၃၁၅ ပေအား ပြုပြင်တည်ဆောက် ပေးရန်။
	ကျေးရွာတွင် လျှပ်စစ်မီး မရရှိသေးပါ။	ရွာသူ/သားများ ဆင်းရဲသောကြောင့် ကုန်ကျမှု မတတ်နိုင် ခြင်း	လျှပ်စစ်ဓါတ်အားလိုင်း နှင့် လက်လှမ်းမီသည်။	ငွေအရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြ ပါ ။	လျှပ်စစ်ဌာနနှင့် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	**<u>၁၆။ ကျေးရွာမီးလင်းရေးစီမံ ကိန်း</u>** ကျေးရွာမီးလင်းရေး ဆိုလာမီးတပ်ဆင်ရေး
၁၁	**<u>သဘာဝပါတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချခြင်းကဏ္ဍ</u>**					
	မီးဘေးအန္တရာယ်ရှိသည်။ အချိန်မရွေးကျရောက်နိုင်သည်။	မီးဘေးအန္တရာယ် အချိန်မရွေးကျရောက် နိုင်သည်။	ကျေးရွာတွင် ကားမောင်း နိုင်သူ/ကားအကြောင်းနားလည်သူ/ ပြုပြင်ထိန်း သိမ်းနိုင်သူများ ရှိသည်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဖွဲ့စည်း ထားပြီးဖြစ်သည်။	အရင်းအနှီးမတတ်နိုင်ကြပါ။	ကြိုတင်ကာကွယ်မှုအစီအစဉ်ပြုလုပ်ခြင်း	**<u>၁၇။ သဘာဝဘေးလျှော့ချရေးစီမံ ကိန်း</u>** မီးသတ်ကားထူထောင်ခြင်း မီးသတ်ရေကန်နှင့် လက်ဆွဲမီးသတ်စက် ထူထောင်ခြင်း အရံမီးသတ်စနစ်တကျဖွဲ့ စည်းခြင်း
	ငလျင်ကြောင့် မြို့နယ်အတွင်း မကြာခဏ အပျက်အစီးဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။	ငလျင်ဇုန်အတွင်း ကျရောက်သည်။	ကြိုတင်ကာကွယ်ရေး ပြုလုပ်နိုင်သည်။	အရင်းအနှီးနှင့် နည်းပညာ အားနည်းသည်။	သဘာဝဘေးကာကွယ်မှုအစီအစဉ်များရေးဆွဲဆောင်ရွက်ခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လျှော့ချရေး သင်တန်း
	သစ်တောများပြုန်းတီးလာခြင်း	သစ်ခိုးထုတ်ခြင်းနှင့် စည်းကမ်းမဲ့ထင်းခုတ်	သင့်တော်သော ဥပဒေ များ ပြဌာန်းခြင်းနှင့် တိကျစွာ	ဥပဒေကိုတိကျစွာ အရေးယူမှု မရှိခြင်း	သင့်တော်သော ဥပဒေ များ ပြဌာန်းပြီး တိကျစွာ	လူထုထင်းစိုက်ခင်းထူ ထောင်ခြင်း ပုဂ္ဂလိက ကျွန်းစိုက်ခင်း ထူ

	သဘာဝတောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်မျာ း ရှားပါးလာ ခြင်း သဘာဝဆေးဖက်ဝင်အပင်မျာ း ရှားပါးလာ ခြင်း	ခြင်း၊မီးသွေးဖုတ်ခြင်း တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်နှင့် ဆေးဖက်ဝင်အပင်များကို စည်းကမ်းမရှိ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ပြည်ပ သို့ ရောင်းချခြင်း	အရေးယူဆောင် ရွက်ခြင်း	လာဒ်ပေးလာဒ်ယူရှိခြင်း ကိုယ်ကျိုးစီးပွါးလွန်ကဲခြင်း အစိုးရမှ ထိန်းချုပ်နိုင်မှု အား နည်းခြင်း ဒေသခံများ ဗဟုသုတနည်း ပါးခြင်း	အရေးယူရန် စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်း ရန်	ထောင်ခြင်း ဘေးမဲ့တော ထူထောင်ခြင်း
၁၂	**မူဝါဒများ**					
	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုအရှုပ်အရှင်း များ ရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ မရှိကြပါ။	မြို့နယ်မြေစာရင်းဦးစီး ဌာနရှိသည်။ တခြားမြေ ယာပိုင်ဆိုင်မှုအထောက် အထားများရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ လျှောက်ထားရာတွင် အဆင့် ဆင့်တင်ပြရခြင်း၊ အချိန်ကြန့်ကြာခြင်းနှင့် ရှုပ်ထွေးသောကြောင့် ရွာသူ/ သားများ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု ပုံစံ ၇ ကို အမြန်ဆုံးဆောင်ရွက် ပေးရန်	မြေယာကော်မတီစနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းပေးရန် ပုံစံ ၇ ကို စနစ်တကျ ကွင်း ဆင်းဆောင်ရွက်ပေးရန် လယ်ယာမြေ ဥပဒေပြင်ဆင် ပေးရန်
	ကျေးရွာ တွင် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေး အတွက် စားကျက်မြေ အခက်အခဲရှိသည်။	မြေတိုးချဲ့ရန် အခက်အခဲရှိသည်။	ဥပဒေအရ ပြန်လည်ဖြေ ရှင်းခြင်းနှင့် မြေယာ ဥ ပဒေ ပြုပြင်ခြင်း	ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် အတွေ့အကြုံနှင့် ဗဟုသုတ နည်းပါးခြင်း။ ကုန်ကျစရိတ်မတတ်နိုင်ခြင်း အထက်အစိုးရဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်မှု၊ ရင်းနှီးမှု အားနည်းခြင်း	ဥပဒေအရဖြေရှင်းခြင်း လွှတ်တော်သို့ တင်ပြ ခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲ ခြင်း	ကျေးရွာပိုင် စားကျက်မြေ ပြန်လည်ချထားပေးရန်
	ရွာသူ/သားများ မိမိတို့ အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ ရောင်းချရာတွင် သား သတ်လိုင်စင် ရှိသူ၏ မတရား ဖမ်းဆီးခံ၊ ခေါင်းပုံဖြတ်အနိုင် ကျင့်ခံနေကြရသည်။ ဒေသခံ ရွာသူ/သား များ မွေးမြူရေးမှ အ ကျိုးအမြတ်နည်း သည်။	သားသတ်လိုင်စင်ချ ထားရာတွင် ပွင့်လင်း မြင်သာမှုမရှိ။ နီးစပ် ရာလက်သိပ်ထိုး ချ ထားပေးခြင်း။ ရွာသူ/သားများမှ မိမိ တို့မွေးမြူထားသော အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များကို အသားရောင်းချ ရာတွင်ဖမ်းဆီးခံရ ခြင်း၊ အရှင်သယ်ယူ ရောင်းချခွင့်ကန့်သတ် ထားခံရခြင်းနှင့် သား	ကျေးရွာအတွင်း ကိုယ် တိုင်မွေးမြူထုတ်လုပ် ကြသည်။ ဈေးကွက်နှင့် ဝယ်လို အားအလုံအလောက်ရှိ သည်။	လိုင်စင်ရှိသူမှ ဖမ်းဆီးခြင်း နှင့် မတရားခေါင်းပုံဖြတ်ခံ နေရသည်။	ကိုယ်တိုင်မွေးမြူသူများ ကိုလွတ်လပ်စွာရောင်းချ ခွင့် ပြုရန်။	ငါးအင်းလိုင်စင် လေလံတင် ရောင်းချမှုစနစ်ပွင့်လင်းမြင် သာမှု ရှိစေရန်နှင့်ရွာအနီးရှိ ကန်၊အင်းအိုင်၊ချောင်းများကို ကျေးရွာမှစီမံခန့်ခွဲခွင့်ရရှိရန်။ သားသတ်နှင့် မွေးမြူရေး လိုင်စင်ကို တောင်သူများနှင့် သင့်လျော်အောင် ဥပဒေ ပြင် ဆင် ရေးဆွဲပေးရန်။

	သတ်လိုင်စင်သို့ ရောင်းချရာတွင်လည်း ပေါက်ဈေးမပေးဘဲ မတရား ဈေးနှိမ်ခံရ သည်။ ငါးအင်းလိုင်စင်ချထားမှု ပွင့်လင်းမြင်သာမှု မရှိ။				
မြေနုကျွန်း၊အင်းနေ ရာကျေးရွာအများပိုင်မြေကို ရေခမ်း ချိန်တွင် ဆင်းရဲသားများ ခံစား ခွင့် ဆုံးရှုံးလျက်ရှိ သည်။	အင်းမြေကိုငါးအင်း လေလံဆွဲသူများမှ ရေ ခမ်းချိန်တွင် ဆက် လက် အပိုင်စီးယူထား ကြသည်။	မြစ်ကမ်းဘေးတွင် မြေနု ကျွန်းများ မကြာခဏ ပေါ်ထွန်းသည်။ အချို့ရွာဘေးတွင် အများ ပိုင် အင်းများ ရှိသည်။	လိုင်စင်လေလံချထားမှုနှင့် မြေနုကျွန်းခွဲဝေမှု ပွင်းလင်းမြင်သာမှုမရှိ။	သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း များမှဦးဆောင်၍ ပွင့်လင်းမြင်သာ စွာခွဲဝေချထားပေးရန်။	အင်းပိုင်မြေများကို ရေခမ်း ချိန်တွင်ဒေသခံများအားစနစ်တကျခွဲ ဝေချထားပေးရန် မြေနုကျွန်းများကိုလည်း စနစ်တကျ မျှမျှတတ ခွဲဝေ ချထားပေးရန်။
စိုက်/မွေးထုတ်ကုန်များ ရောင်းချရာတွင် တောင်သူများ အရှုံးပေါ်/အမြတ်နည်း/ ဝင်ငွေနည်းနေကြသည်။	ဈေးကွက်မတည်ငြိမ် ခြင်းနှင့် ပွဲရုံများမှ အလေးတင်းတောင်းမမှန် ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။	ကုန်ကြမ်းအလုံလောက် ထွက်ရှိသည်။	အရေးယူမှု၊ ကြီးကြပ်မှု အား နည်းသည်။	အစိုးရမှ ထိန်းသိမ်းပေး ရန်	ဈေးကွက်တည်ငြိမ်ရေးနှင့် အလေးတင်းတောင်းမှန် ကန်ရေး အစိုးရမှ ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ပေးရန်/ အရေး ယူဆောင်ရွက်ပေးရန်။
ပညာရေးဝန်ထမ်း ပြည့်စုံလုံလောက်မှုမရှိ။	ပညာရေးဌာနမှ လစ် လပ်နေရာများအချိန်မီ ဖြည့်စွက်ခန့် ထားမှုမ ရှိ။	ဝန်ထမ်းဖွဲ့စည်းပုံအရ အင်အားရှိသည်။ ကျောင်းသားအရေအတွက် များသည်။ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင် မည်။	အချိန်မီ ခန့်ထားခြင်းမရှိ။ အချို့ဝန်ထမ်းများ မိမိတာဝန် ကျနေရာသို့ သွားရောက်တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လိုခြင်းမရှိ။	ဝန်ထမ်းများကို ဖွဲ့စည်း ပုံအင်အားအရ အချိန်မီ အမြန်ဆုံး ဖြည့်စွက် ခန့် ထားပေးရန်။	ဒေသခံ ဘွဲ့ရပညာတတ်များ အား ဦးစားပေးခန့်ထားပေး ရန်။
အလုပ်အမျိုးအစား၊အလုပ်လု ပ်ချိန်၊လုပ်အားစိုက်ထုတ်မှုနှင ့် ပင်ပန်းမှု တူသော်လည်း ကျား/မနေ့စားလုပ်အားခ တန်းတူမရရှိခြင်း။ အမျိုးသမီးများ လုံခြုံ မှုနည်းသည်။	ကျား/မ ခွဲခြားမှု အနည်းငယ် ရှိသည်။ အမျိုးသမီးကာကွယ် သည့် ဥပဒေအားနည်း သည်။		အမျိုးသမီးများ အတွေ့အကြုံ ဗဟုသုတနည်းသည်။ ပညာတတ်နည်းပါးသည်။ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ချိတ် ဆက်မှုမရှိ။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းမှ တဆင့် လွှတ်တော် သို့ တင်ပြရန်။	ကျား/မ လုပ်အားခတန်းတူ ရရှိရေး အမျိုးသမီးကာကွယ်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းပေးရန်နှင့် ပညာပေးဆောင်ရွက်ပေးရန်။
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်နှင့် ရှေးဟောင်းအဆောက်အဦးမျ ား၊ သဘာဝအရင်းအမြစ်များ(ရေ ပူစမ်း/ရှားပါး ဂူ	နိုင်ငံတော်အစိုးရအနေဖြင့် ငွေအင်အားနည်း သောကြောင့် ထိန်း သိမ်းနိုင်မှု အားနည်း သည်။	ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု နယ်မြေအတွင်း ပါဝင် သည်။ ယူနက်စကို အဖွဲ့အစည်း ရှိသည်။	ငွေအင်အားနည်းသည်။ယူနက်စ ကိုအဖွဲ့၊ ဟိုတယ်ခရီးသွားဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်နိုင်မှု အားနည်းသည်။	ယူနက်စကိုအဖွဲ့နှင့် ချိတ် ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်	ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှုနယ် မြေအား ယူနက်စကိုအဖွဲ့ဖြင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ထိန်းသိမ်းရန်။ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ပေးရန်။ ဟိုတယ်နှင့်ခရီးသွားလုပ်ငန်း

စသည်)ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်မှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးမှုအားနည်းပြီး ပျက်စီးယိုယွင်းမှု များရှိသည်။		ဟိုတယ်ခရီးသွားလုပ်ငန်းအတွက် သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့်ရှေးဟောင်း အမွေအနှစ်များကြွယ်ဝသည်။			မြှင့်တင်ပေးရန်။
လူငယ်အချို့ စကိုင်းနက်ရှိရာ ဘီယာဆိုင်၊ လက်ဘက်ရည်ဆိုင်များသို့အချိန်မတော် သွားရောက်ကြည့်ကြရသောကြောင့် မလိုလားအပ်သော အရက် ဘီယာသောက်စားမှု၊ မူး ယစ်ရမ်းကားမှု၊ ယဉ်တိုက်မှု၊ ခိုက်ရန်ဖြစ်ပွါးမှု၊ ငွေကြေးကုန်ကျမှုများ ရှိသည်	လူငယ်များအနေဖြင့် အားကစား (ဘောလုံး၊ လက်ဝှေ့၊) စသည်တို့ကို များစွာ စိတ်ဝင်စားသော်လည်း အရေးကြီး ဘောလုံးပွဲ ကဲ့သို့ အားကစားပွဲများအားစကိုင်းနက်ကသာ ပြသခွင့်ရကြပြီးအများပြည်သူသုံး ရုပ်မြင်သံကြားများမှ ပြသပေးခြင်းမရှိသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ စကိုင်းနက်မှသာ ထုတ် လွှင့်ပေးသောကြောင့် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် လက်လှမ်းမမှီနိုင်ကြပါ။	နိုင်ငံတော်အစိုးရ အများပြည်သူသုံး ရုပ်သုလှိုင်းများစွာရှိသည်။	ပြသခွင့် လိုင်စင်အခက်အခဲရှိသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံလှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးပါ က အချိန်မရွေး အလွယ်တကူ ကြည့်ရှုနိုင်ခြင်းဖြင့် ဗဟုသုတများစွာ ရရှိနိုင်ပါသည်။	အများပြည်သူသုံး ရုပ်သံ လှိုင်းများမှ ထုတ်လွှင့်ပေးရန်။